Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmikowski, wiadomości potocznych Witold Urbański, za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 565 Wydanie P Poznań, sobota dnia 11 grudnia 1937 Rok 32

Nie ulegajmy obcym wzorom

W zamieszczonych niedawno na tym miejscu rozważaniach pt. „Dwa totalizmy" zaznaczyliśmy, że w toczącej się od pewnego czasu na łamach szeregu pism dyskusji na temat totalizmu pojęcie to prawie nigdzie nie jest ściślej sprecyzowane i w rezultacie posiada u poszczególnych autorów, zabierających głos w dyskusji, zakres bardzo różnorodny. Stwierdziliśmy zarazem — i to właśnie stanowiło główną treść naszych rozważań —, że totalizm ideowy, polegający na przepojeniu całego życia zbiorowego zasadami, wynikającymi z pewnej idei kierowniczej, nie musi koniecznie iść w parze z totalizmem formalnym — i że, odwrotnie, ustrój oparty na totaliźmie formalnym niekoniecznie jest wypływem jednolitych założeń ideowych.

Przechodząc do rzeczywistości polskiej wyraziliśmy pogląd, że polski ruch narodowy winien dążyć do pełnego totalizmu ideowego odrzucając natomiast totalizm formalny jako niszczący szereg niezmiernie cennych i niezbędnych dla życia państwowego wartości: kontrolę społeczeństwa nad działalnością władz, samorząd terytorialny, gospodarczy i kulturalny, niezależność sądownictwa, wreszcie utrzymaną we właściwych granicach swobodę wyrażania opinii i działania politycznego. Zaznaczyliśmy przy tym wyraźnie, że takie stanowisko nie oznacza zgoła chęci nawrotu do ustroju demoliberalnego, że przeciwnie ustrój państwa narodowego opierać się musi na zasadzie silnej władzy wykonawczej, trwałych rządów oraz usunięcia od wpływu na bieg życia państwowego i społecznego żywiołów, których dążenia sprzeczne są z rozwojem siły i potęgi państwa polskiego.

Sformułowawszy zagadnienie w ten sposób, sądziliśmy, że dyskusja w sprawie totalizmu, tocząca się we wspomnianych pismach, przybierze wreszcie kształty dokładniejsze i ściślej określone. Niestety zawiedliśmy się: w dalszym ciągu większość odnośnych publicystów zajmuje się jedynie alternatywą: demokracja liberalna czy totalizm, nie nadając ani jednemu ani drugiemu pojęciu bardziej sprecyzowanej treści i pomijając zupełnie alternatywy, jakie zawiera w sobie choćby pojęcie totalizmu.

Czyżby to upraszczanie pojęć było wynikiem braku ich przetrawienia i przemyślenia? W pewnych wypadkach tak; przeważnie jednak mamy do czynienia ze świadomym, że użyjemy ostrzejszego określenia, trywializowaniem całego problemu w celu sączenia pewnych sugestyj w szerokie masy i odpowiedniego na nie oddziaływania. Trywializowanie to uprawiane jest zarówno przez tych, którzy pragną nawrotu do stosunków sprzed maja 1926, jak i przez tych, co chcieliby Polskę zakuć na stałe w sztywny gorset totalizmu policyjno-monopartyjnego.

Rzecz przy tym ciekawa: pobudki, które skłaniają jednych i drugich do zajęcia takich stanowisk, diametralnie zresztą sprzecznych, są w gruncie rzeczy te same: rolę decydującą w obu odłamach odgrywa poczucie własnej słabości, brak oparcia w społeczeństwie i świadomość, że utrzymać się na powierzchni życia politycznego będą mogły tylko przez urzeczywistnienie propagowanej przez siebie koncepcji ustrojowej: demoliberalnej czy totalistycznej (w znaczeniu oczywiście totalizmu formalnego). Postaramy się to zaraz wyjaśnić bliżej.

Demoliberali to u nas poza drobnymi grupkami: P. P. S., ludowcy i nowopowstałe Stronnictwo Pracy, grupujące szczątki dawnej Ch. D. i N. P. R. Przywódcy tych ugrupowań zdają sobie dobrze sprawę, że stronnictwa ich, biorąc każde z nich oddzielnie, są za słabe na to, by mogły kiedykolwiek sięgnąć po kierowniczą rolę w państwie. Zdolne są one co najwyżej wywierać pewien, mniejszy lub większy, wpływ na bieg spraw politycznych przez wejście ich przedstawicieli w skład ewentualnej koalicji partyjnej, która by wyłoniła ze siebie rząd mieszany, rząd kompromisu partyjnego. Wyłanianiu się zaś takich rządów sprzyja właśnie najbardziej ustrój demoliberalny, atomizujący społeczeństwo i uzależniający kierownictwo państwa od różnych gier i kombinacyj międzypartyjnych.

Koncepcja ta, oparta właśnie o ideę kompromisu różnych grup, z których żadna z osobna nie jest w stanie uzyskać większości w społeczeństwie, nie da się — rzecz jasna — pogodzić z zasadą totalizmu ideowego, wyłączającego możliwość jakichkolwiek ustępstw natury zasadniczej. I dlatego ugrupowaniom, stojącym u nas na stanowisku demoliberalnym, zależy na tym, by wmawiać społeczeństwu, że totalizm (może lepiej: integralizm) ideowy, reprezentowany przez obóz narodowy, jest równoznaczny z totalizmem formalnym, — by opinię straszyć widmem „monopartyjnictwa", terroru i ujednolicającego wszystko przymusu.

W szeregach naszych demoliberałów są niewątpliwie także ludzie, którzy szczerze wierzą w słuszność głoszonych przez siebie haseł. Jednak i w ich stanowisku scharakteryzowane wyżej pobudki natury partyjno - utylitarnej odgrywają na pewno dużą rolę, choćby podświadomie.

Inaczej — a przecież na podobnym podłożu psychologicznym — przedstawia się sprawa u tych, co są dzisiaj „beati possidentes". Mamy tu na myśli ten odłam „sanacji", któremu nie wystarcza, że i tak życie zbiorowe Polski zostało „ujednolicone" bardzo wydatnie w ciągu ostatnich lat jedenastu, i który chciałby kraj nasz „uszczęśliwić" pełnym totalizmem formalnym.

Dlaczego ludzie ci dążą do tego? Dlatego po prostu, że czują, iż rządząca obecnie grupa pozbawiona jest rzeczywistego, trwalszego oparcia w masach i że na dalszą metę utrzymać się przy władzy będzie mogła tylko przez trzymanie społeczeństwa „za mordę" — jeśli mamy użyć popularnego dziś wśród „sanacji" właśnie określenia.

Ci także we własnym interesie wolą nie rozróżniać totalizmu ideowego i formalnego; wysiłek ich propagandowy idzie w kierunku wykazania, że jedyną możliwość silnej władzy w Polsce stanowi — totalizm formalny, przez nich właśnie sprawowany.

Totalistycznemu odłamowi „sanacji" sekundują przywódcy różnych grupek „neonacjonalistycznych", którzy poszli na ugodę z obozem pomajowym, — przy czym niektórzy z nich uczynili to ze względów oportunistycznych, inni znów ze szczerego, choć błędnego przekonania, że tą drogą doprowadzą do rządów narodowych w Polsce. Nie zdają sobie oni sprawy z tego, że osłabiając siły jednolitego ruchu narodowego i popierając dążności totalistyczne w obozie „sanacyjnym", w rzeczywistości opóźniają tylko zwycięstwo pełnej, bezkompromisowej idei narodowej w Polsce.

Jeśli chodzi o polski obóz narodowy, to zarówno jego stanowisko zasadnicze, jak faktyczne położenie polityczne inne jest zupełnie, niż ugrupowań demoliberalnych czy „sanacji". Budując nie tylko na idei swej, zwycięsko torującej sobie drogę wśród wszystkich warstw społecznych, ale także na tradycjach swej dotychczasowej pracy i walki oraz na wypróbowanych kadrach swych kierowników i członków, ma on wszelkie dane ku temu, by w oparciu o przeważającą większość społeczeństwa objąć w niedalekiej już przyszłości ster losów narodu i państwa. A jesteśmy głęboko przeświadczeni, że aby ster ten mocno dzierżyć w ręku, obóz narodowy nie będzie potrzebował uciekać się ani do demoliberalnych kompromisów partyjnych (co oczywiście nie oznacza, by uchylał się od współdziałania z czynnikami, reprezentującymi ten sam narodowy pogląd na świat), ani do totalizmu formalnego.

Nie będzie czynił ani jednego ani drugiego zarówno ze względów wewnętrzno - politycznych, o których pisaliśmy już obszernie poprzednio, jak i dlatego, że według najgłębszego naszego przekonania Polska dopiero wówczas stanie się ogniskiem promieniującym ideowo na zewnątrz, poza swe granice, gdy zdobędzie się na własną, samoistną twórczość cywilizacyjną i kulturalną.

Nasi demoliberali to — pomijając względy natury utylitarnej, o których wyżej pisaliśmy, — ludzie, którzy chcieliby w Polsce na stałe zaszczepić wzory ustrojowe, zaczerpnięte z ideałów Rewolucji Francuskiej i liberalizmu wieku XIX.

Nasi „formalni" totaliści — a mamy na myśli totalistów z przekonania —, to znów ludzie, którzy zbytnio ulegli konstrukcjom ustrojowym niemieckim i włoskim i pragnęliby je żywcem niemal przenieść na grunt polski.

W obu wypadkach mamy do czynienia z decydującym niewątpliwie wpływem myśli obcej. Tymczasem zadaniem polskiej myśli narodowej nie jest kopiowanie cudzych wzorów, ale wypracowanie takiego ustroju, który łączyłby koncepcję państwa na wskroś narodowego z ochroną tych właśnie wartości, które totalizm formalny tak bezwzględnie i brutalnie niszczy. Zadaniem zaś organizacji obozu narodowego jest myśli tej nadać odpowiedni dynamizm w życiu, pozyskać dla niej społeczeństwo i zmobilizować siły dla jej wykonania.

Tylko tą drogą — przez myśl i rzeczywistość ustrojową, której wyrazem będzie państwo narodowe, pozbawione ujemnych stron zarówno systemu demoliberalnego jak i totalizmu w typie hitlerowskim czy bolszewickim, — Polska stać się może ośrodkiem ekspansji ideowej na narody Europy środkowej i wschodniej, od Bałtyku po Adriatyk i Morze Czarne, — narody, które, podobnie jak my, do tej pory szukają dróg wyjścia z obecnego chaosu, balansując w stronę raz Berlina, raz Moskwy, to znów Paryża i bezradnie stając wobec alternatyw: idea narodowa czy komunizm, demoliberalizm czy totalizm.

Wtedy dopiero Polska stanie się narodem wielkim nie tylko przez swój obszar i liczbę ludności, ale także przez swą twórczość i siłę cywilizacyjną. A to jest bodaj jeszcze ważniejsze.

10 pct Żydów posiada 80 pct majątku polskiego!

Przed niedzielnymi „wyborami“ w Sowietach

Tworzenie specjalnej odmiany „frontu ludowego“ — Zmiany ustrojowe — O stanowisko dla Stalina — Jawne „głosowanie“

Moskwa (PAT). W związku ze zbliżającymi się tzw. „wyborami“ (12. bm.) Mołotow wygłosił przemówienie, stwierdzając m. i., iż blok komunistów z bezpartyjnymi winien doprowadzić do stworzenia na sposób sowiecki jedynego „frontu ludowego“ o nieznanej dotychczas sile i znaczeniu.

Według opinii kół dyplomatycznych i dziennikarskich, blok ten z bezpartyjnymi jest nie tylko pomysłem wyborczym, lecz nowym chwytem na użytek propagandy zagranicznej. Wysunięcie tego rodzaju hasła świadczy, że Sowiety, mimo niepowodzenia polityki „frontów ludowych“, z tego nie rezygnują, wprowadzając ją u siebie. Dotychczas najsłabszym punktem omawianej polityki był właśnie brak takiego „frontu“ w Rosji. Jest to podobno pomysł samego Stalina.

Blok komunistów z bezpartyjnymi liczebnie przedstawia się następująco: 90 milionów głosujących i 2 miliony komunistów wraz z kandydatami oraz 500 tys. sympatyków. Przypomnieć należy, że w lutym 1934 r. po przeprowadzeniu „czystki“ partia komunistyczna liczyła 2.807.786 członków wraz z kandydatami czyli około miliona pochłonęła czystka.

Jeżeli chodzi o politykę wewnętrzną, przewidują tu, że wskutek oparcia systemu na szerszej podstawie, Centralny Komitet Partii, a właściwie Politbiuro, siłą rzeczy utraci dotychczasowe stanowisko w sprawach państwowych i że cała władza przejdzie do Najwyższej Rady, a właściwie do jej prezydium, co faktycznie położy kres dotychczasowemu dualizmowi partyjno - rządowemu.

W związku z tymi zmianami wypłynie oczywiście zagadnienie wynalezienia odpowiedniego stanowiska dla Stalina, gdyż trudno przypuścić, aby z chwilą zmniejszenia roli partii w państwie zechciał zadowolić się stanowiskiem jej sekretarza generalnego. Sądzą, że zostanie on przewodniczącym Najwyższej Rady Z. S. R. R. Krąży nawet pogłoska, że w Kremlu obraduje specjalnie powołana komisja prawnicza nad rewizją konstytucji i że głównym obiektem prac tej komisji jest rozszerzenie uprawnień prezydium Najwyższej Rady w kierunku jedynowładztwa.

Według wiadomości ze źródeł nieoficjalnych kartki wyborcze będą podpisywane nazwiskiem. Niektórzy sądzą nawet, iż liczba podpisanych kartek wyniesie przeszło 90 proc., gdyż mało kto zechce narazić się na podejrzenie, że jest wrogiem ludu, tym bardziej,iż w wyborach, jak oświadczył Mołotow, wezmą również udział i wrogowie władzy sowieckiej.

DZIEŃ POLITYCZNY

TELEFONEM OD KORESPONDENTA „KURIERA POZNAŃSKIEGO“

Warszawa, 10 grudnia.

Zmiany w Zw. Legionistów przez powierzenie funkcyj zastępczych głównego komendanta gen. Zarzyckiemu i równoczesne usunięcie z tego stanowiska płka Schaetzla, oraz majora Osińskiego mają tło w walkach politycznych. P. Schaetzel oraz p. Osiński należeli do najostrzejszych przeciwników koła parlamentarnego „Ozonu“. Pomimo tego pozostają nadal w komendzie głównej Zw. Legionistów. Niewątpliwie fakt ten będzie miał następstwa w ich działaniu politycznym. (W wydaniu porannym z powodu zniekształcenia podczas odbioru telefonicznego podana była powyższa wiadomość błędnie. — Red.)

*

Bardzo znamiennym wydarzeniem był przebieg wyborów do głównej rady Centralnego Tow. Organizacyj Kółek Rolniczych. Ponieśli tutaj klęskę „sławkowcy“ a także niektórzy „naprawiacze“. Przepadł sen. Kleszczyński („sławkowiec“) przy wyborach uzupełniających, przepadł wicemarsz. Kielak („sławkowiec“) oraz wybitny działacz „naprawy“ Przedpełski. Nie przeszedł również b. wicemin. Lechnicki, który na parę godzin przed wyborami wygłosił przychylnie przyjęty przez zebranych referat. Upadła też kandydatura ludowca Erdmana, obecnie członek „Ozonu“. Wybory te dają miarę fermentów w łonie organizacyj społecznych, których centralizację przeprowadziła „sanacja“.

*

Kilka pism wyszło z białymi plamami. Odczyt zbiorowy, urządzony przez grupę b. ONR-owców, skupionych około „ABC“, został przez władze zakazany. W.

Z pobytu min. Delbosa w Rumunii

Niezwykła kampania oraz intrygi p. Titulescu

Paryż (PAT). Życzliwe przyjęcie z jakim spotyka się min. Delbos w Bukareszcie, komentowane jest z zadowoleniem w kołach politycznych Paryża. Zwraca uwagę znamienne postępowanie p. Titulescu.

Specjalny wysłannik „Liberte“ mówi otwarcie o intrygach p. Titulescu, który starał się manifestacyjnie o odbycie z min. Delbosem rozmowy specjalnej na terenie poselstwa francuskiego. Gdy to mu się nie udało, miał za pośrednictwem poselstwa czechosłowackiego zwrócić się do Paryża o interwencję i protestować, że zabroniono mu jakoby wstępu na terytorium francuskie, którego częścią na terenie Bukaresztu jest poselstwo. Titulescu miał rzekom o swój protest zakończyć pogróżką, że polityka francuska chce go rzucić w objęcia hitlerowskich Niemiec.

Specjalny wysłannik „Petit Parisien“ pisze pod adresem p. Titulescu, iż wizyta min. Delbosa nie jest odpowiednim momentem dla mącenia nastrojów.

Walka z Kościołem w Rzeszy

Berlin. (PAT). Sprawa ostatniego listu pasterskiego biskupa diecezji berlińskiej Preysinga jest tu wciąż żywo omawiana.

Bezpośrednia odpowiedź partyjnego „Angriffu“ oraz wywody organu SS Narodowo-Socjalistycznej“ dowodzą, iż „Schwarzer Korps“ i „Korespondencji Narodowo-Socjalistycznej“ donoszą, iż możliwe jest, że na tle ostatniego listu biskupa Preysinga czynniki partyjne będą usiłowały zaktualizować zasadnicze zagadnienie stosunku Kościoła Katolickiego do państwa. Przygrywka wspomnianych organów partyjnych stanowić ma — jak słychać — wstęp do dalszych energicznych kroków.

Ostatni list pasterski wywołać miał niezwykłe poruszenie (donosiliśmy o tym pokrótce — red.) w sferach kierowniczych i podobno był tematem specjalnych obrad. Rząd Rzeszy wyciągnąć miałby odpowiednie konsekwencje.

Jak należy przypuszczać, konsekwencje te nie szłyby w kierunku zerwania konkordatu. Gdyby rząd nosił się z tym zamiarem, mógłby go wykonać już w czasie poprzednich kilkakrotnych bardzo ostrych zatargów, w wyniku których — jak wiadomo — obecny poseł Rzeszy przy Watykanie znajduje się od szeregu miesięcy na urlopie, a zastępowany jest tylko przez chargé d'affaires.

Japończycy grożą zburzeniem Nankinu

Tokio. (PAT). W liście, przesłanym przez gen. Matsui do dowództwa wojsk chińskich w Nankinie naczelny wódz armii japońskiej oświadcza, iż jest zdecydowany zniszczyć całkowicie miasto, jeżeli to będzie konieczne, wraz ze wszystkimi dziełami sztuki i zdobyczami ostatnich dziesięciu lat, o ile Chińczycy nie wyrzekną się oporu.

Japonia ma jednak nadzieję, iż nie będzie zmuszona do tego dzieła zniszczenia. Wojska nie ruszą się do południa dnia dzisiejszego (czas miejscowy), a ich przedstawiciele będą gotowi rozpocząć w każdej chwili rokowania. Jeżeli ultimatum nie osiągnie skutku, Japończycy wznowią ofensywę, by zburzyć wszystko, co będzie się im opierało.

O godzinie 12.30 (czas lokalny) wojska japońskie przystąpiły do generalnego natarcia. Dowództwo chińskie pozostawiło ultimatum gen. Matsui bez odpowiedzi.

„Żywy herb“ Berlina

Berlin (PAT). W połowie grudnia przybyć ma do Berlina młody niedźwiedź, ofiarowany przez szwajcarski Bern z okazji 770-lecia stolicy Rzeszy. Niedźwiedź ten umieszczony będzie najpierw w ogrodzie zoologicznym a potem ulokuje się go w jednym z reprezentacyjnych punktów miasta jako „żywy herb“ Berlina.

Po niedźwiedzia uda się do Berna delegacja zarządu miejskiego, której powrót wraz z podarowanym niedźwiedziem będzie popularną uroczystością berlińską.

Z wyższych uczelni

Lwów (Tel. wł.). Wznowiono wykłady w Akademii Handlu Zagranicznego. Na uniwersytecie wykłady zawieszono, a na politechnice dziś miały być podjęte, ale młodzież urządziła wiec, na którym postanowiła gmach politechniki okupować. Okupacja trwa. Młodzież wywiesiła na gmachu zieloną chorągiew z mieczem Chrobrego.

Wilno (Tel. wł.). Na dziś zwołano do auli uniwersyteckiej wiec przeciwkomunistyczny. Pobudką jest wykrycie podczas rewizji w lokalu młodzieży socjalistycznej centrali bezbożniczej i komunistycznej.

Polski lot do stratosfery

Warszawa (Tel. wł.). Ustalono już skład załogi naszego balonu stratosferycznego. W gondoli oprócz nurkowca znajdą się trzej świetni piloci balonowi, kapitanowie Burzyński, Janusz i Hynek.

Burzyński prawdopodobnie jeszcze w tym roku odbędzie na zwykłym balonie lot na wysokość. (w)

Wiadomości

Arcybiskup Monachium, kardynał Faulhaber, dokonał uroczystego poświęcenia nowego kościoła w południowej dzielnicy tego miasta. Nowa świątynia jest pod opieką NMPanny, Królowej Pokoju. — W niedługim czasie we Frankfurcie ma być wszczęta budowa nowego kościoła, który zostanie oddany pod opiekę św. Alberta Wielkiego.

Wydano zarządzenia, ograniczające prawa spadkowe w stosunku do zagród dziedzicznych w Niemczech. Zakaz przekazywania zagrody dziedzicznej osobie, poddanej sterylizacji ze względów zdrowotnych, może być wydany również w tym wypadku, gdy osoba ta ma już syna. Posiadłość małżonków nie może w zasadzie stać się zagrodą dziedziczną, o ile mąż poszlakowany jest na czci.

Prokurator generalny Rzeszy ogłasza w jednym z czasopism fachowych artykuł na temat zasad przewodnich nowej pragmatyki urzędniczej. Stwierdza on, że w państwie narodowo - socjalistycznym nie może być urzędnik niepolityczny.

Mróz nad Bałtykiem

Puck (PAT). Pierwszy silniejszy mróz na wybrzeżu polskim spowodował zamarznięcie Zatoki Puckiej u nasady Helu, tj. pomiędzy Kępą Swarzewską i Wielką Wsią a osadą rybacką Chałupy.

Pokryły się również lodem rzeki i jeziora całych Kaszub. W „Szwajcarii Kaszubskiej“ grubość lodu przekracza 4 cm. Z powodu mrozu prace nad rozbiórką mola południowego portu na Pucku zostały wstrzymane.

Rozstrzelanie Bogomołowa

Warszawa (Tel. wł.). Przez Sztokholm nadchodzą wiadomości o rozstrzelaniu b. ambasadora sowieckiego w Chinach Bogomołowa, Bogomołow był dawniej posłem sowieckim w Warszawie. (w)

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 10. 12. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. — za grube odcinki 63,— oraz za drobne 60,50; poza tym obracano 4% prem. dol. po 40,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w złocie po 58.— bez obrotu, natomiast obracano i płacono za 4½% złotowe listy zast. 57,50 oraz za 4% listy zast. konwert. 49,75—50,—.

Z akcyj bankowych ofiarowano Bank Polski po 108,— bez obrotu.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państwowa pożyczka konwers. większe odc. 63,— P.
5% państwowa pożyczka konwers. drobne odc. 60,50 P.
4% poż. prem. dol., seria III 40,— +
4½% złotowe listy zastaw. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 57,50 P.
4% listy zastaw. konwert. ostempl. P. Z. K. 49,75—50,— P.
Tendencja mocna.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań 10. 12. 1937 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowe dostawa bieżąca za 100 kg.

Standarty: 1) żyto 712 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies I. stand. 480 g/l., 4) owies II. stand. 450 g/l.

Ceny transakcyjne:

Owies I. stand. 60 tonn par. Poznań	21.00

Ceny orientacyjne:

Żyto	21.25— 21.50
Usposobienie słabe.	
Pszenica	26.50— 27.00
Usposobienie słabe.	
Jeczmień browarowy	20.50— 21.50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień 700—71[illegible] g/l.	19.75— 20.00
Jęczmień 673—678 g/l.	18.75— 19.25
Jęczmień 638—650 g/l.	18.50— 18.75
Usposobienie słabe.	
Owies I. stand.	20.50— 21.00
Usposobienie słabe.	
Owies II. stand	19.50— 20.00
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia gat. I. 0-50%	30.25— 31.25
Mąka żytnia gat. I. 0—65%	28.75— 29.75
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszen. gat. I. wyc. 0-30%	46.25— 46.75
Mąka pszenna gat. I. 0-50%	42.25— 42.75
Mąka pszen. gat. I-A 0-65%	40.25— 40.75
Mąka pszenna gat. II. 30-65%	36.75— 37.25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	15.00— 15.75
Otręby pszenne grube stand.	16.25— 16.50
Otręby pszenne średnie stand.	15.00— 15.50
Otręby jęczmienne	15.50— 16.50
Rzepak zimowy	54.00— 56.00
Siemię lniane	49.00— 52.00
Gorczyca	34.00— 36.00
Groch Wiktoria	24.00— 26.00
Groch Folgera	23.50— 25.00
Łubin niebieski	12.75— 13.25
Łubin żółty	13.75— 14.75
Mak niebieski	76.00— 79.00
Koniczyna czerwona surowa	90.00—100.00
Koniczyna czerw. 95-97% czyst.	110.00—120.00
Koniczyna biała	190.00—220.00
Koniczyna szwedzka	220.00—240.00
Koniczyna żółta odłuszczona	80.00— 90.00
Ziemniaki fabr. za kilo %	19
Makuch lniany w taflach	22.25— 22.50
Makuch rzepak. w taflach	19.25— 19.50
Makuch słon. w taflach 42—43%	22.25— 23.00
Śrut Soja	23.50— 24.50
Słoma pszenna luzem	5.65— 5.90
„ pszenna prasowana	6.15— 6.40
„ żytnia luzem	6.00— 6.25
„ żytnia prasowana	6.75— 7.00
„ owsiana luzem	6.05— 6.30
„ owsiana prasowana	6.55— 6.80
„ jęczmienna luzem	5.75— 6.00
„ jęczmienna prasowana	6.25— 6.50
Siano zwykłe luzem	7.35— 7.85
„ zwykłe prasowane	8.00— 8.50
„ nadnoteckie luzem	8.45— 8.95
„ nadnoteckie prasowane	9.45— 9.95

Ogólne usposobienie słabe.

Ogólny obrót: 2039,2 tonn, w tym żyta 644 tonn, pszenicy 336 tonn, jęczmienia 155 tonn, owsa 160 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 10. 12. 1937 r.

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen.

Spędzono: wołów 4, buhajów 8, krów 20, cieląt 112, owiec 4, świń 264, prosiąt 75, razem 488 zwierząt.

Rola przedsiębiorstw państwowych

w nowym preliminarzu budżetowym

Najciekawszą, niemal sensacyjną pozycją dochodowej strony nowego preliminarza budżetowego jest suma wpłat do skarbu przedsiębiorstw państwowych. Suma ta wynosi 137,6 miln. i jest o 43 pct większa od sumy wpłat w obecnym budżecie. Stanowi ona tylko dochód netto z przedsiębiorstw państwowych, pozostający po potrąceniu z dochodu eksploatacyjnego brutto — sum, przeznaczonych na niektóre inwestycje, obsługę długów itp.

Minister skarbu Kwiatkowski podkreślił w swej mowie sejmowej tę pozycję i oświadczył, że dąży do tego, aby przedsiębiorstwa państwowe coraz aktywniej występowały w budżecie. Tendencja zupełnie słuszna, bo państwo, jak każdy przedsiębiorca, powinno starać się o jak najlepszą rentowność swoich przedsiębiorstw, od której zależy w niemałej mierze udział w budżecie gospodarstwa prywatnego, czyli po prostu mówiąc — nacisk śruby podatkowej.

Czy jednak rzeczywiście przedsiębiorstwa państwowe weszły w fazę tak doskonałej koniunktury, że mogą wpłacić do normalnego budżetu o 43 pct więcej, niż preliminuje się na rok bieżący?

Odpowiedź na to pytanie znajduje się w drugiej części budżetu, jaką jest tzw. plan inwestycyjny. Zanim jednak przejdziemy do tego planu, musimy poddać analizie wyżej wymienioną sumę 137,6 miln., stanowiącą dochód netto z przedsiębiorstw w nowym preliminarzu.

Suma ta składa się z trzech wielkich pozycyj: lasów państwowych 58,7 miln., kolei 42 miln., i poczty 32 miln. Resztę, około 5 miln., stanowią wpłaty innych przedsiębiorstw: Mościce i Chorzów mają wpłacić 1,5 miln., „Polmin" 0,5 miln., a rozmaite przedsiębiorstwa o kapitale mieszanym i wydzierżawione około 2 miln. (w tym śląski Skarboferm 1,8 miln.).

W porównaniu z rokiem bieżącym zdawałoby się wynikać, że rentowność poczty wzrosła o 33 pct, lasów państwowych o 34 pct, a kolei aż o — 71 pct. Te cyfry brzmią już wprost fantastycznie. Zwłaszcza koleje. Wszak nie upłynęło jeszcze pół roku od czasu, gdy min. Ulrych na radzie komunikacyjnej skarżył się na trudności finansowe przedsiębiorstwa kolejowego i zupełnie wyraźnie mówił o ewentualnej podwyżce taryf. Koleje w ostatnich latach albo nic albo bardzo niewiele wpłaciły do skarbu. W roku bieżącym płacą sporo, nawet więcej niż preliminowano, a w przyszłym roku mają dać jeszcze grubo więcej.

Tajemnica tej dynamiki dochodowej przedsiębiorstw państwowych kryje się, jak wyżej zaznaczyliśmy, w nowym planie inwestycyjnym. Według oświadczenia ministra skarbu wyraża się ten plan na okres najbliższych 15 miesięcy sumą 911 miln., w której przeszło połowę stanowią nowe kredyty. Ponieważ nie na wszystkie te kredyty rząd ma dostateczne upoważnienie, więc wniósł do Sejmu projekt ustawy o sfinansowaniu niektórych inwestycyj.

Projekt ten opiewa na sumę 134 miln., z której na inwestycje kolejowe przeznacza się 60 miln., a na pocztowe 10 miln. Resztę stanowią inwestycje elektryczne, gazowe, melioracyjne, wodne, budowlane, morskie i rolnicze.

Zróbmy teraz rachunek. Koleje i poczta otrzymają 70 miln. pożyczek na cele inwestycyjne, a równocześnie wpłacą do skarbu 74 miln. na ogólne cele budżetowe. Saldo dla kolei — 18 miln., dla poczty + 22 miln., razem + 4 miln.

Można by tu zupełnie słusznie bronić poglądu, że nowe inwestycje nie powinny być pokrywane z bieżących dochodów eksploatacyjnych, ale że trzeba na ich wykonanie korzystać z kredytu. Tak, ale od własnych dochodów nie płaci się odsetków, więc o ile te dochody są, to lepiej z nich inwestować, niż z pożyczek. A że, jak wyżej wyliczyliśmy, kolejom brakłoby 18 miln., więc byłoby lepiej, gdyby one nic nie wpłacały do skarbu i tylko brakującą sumę uzyskały z operacyj kredytowych.

Ale wtedy utworzyłaby się dziura w ogólnym budżecie. Teraz widzimy, że wpłata kolei do skarbu, a przez nią i cała suma dochodu z przedsiębiorstw jest dość mocno naciągnięta. Faktycznie rzecz przedstawia się w ten sposób, że skarb za pośrednictwem przedsiębiorstw państwowych pokrywa operacjami kredytowymi deficyt budżetowy.

I nie tylko operacjami kredytowymi. Największą wpłatę do skarbu wnoszą lasy państwowe, które nie robią długów. To prawda, ale lasy państwowe mają na rynku drzewnym niemal monopoliczne stanowisko, dzięki któremu utrzymują wysoką cenę drewna i w ten sposób podwyższają swoje dochody, a przez to i wpłatę do skarbu.

Taka jest rola przedsiębiorstw państwowych w nowym preliminarzu. Ratuje ona jego równowagę, ale sztucznymi sposobami. Trzeba to stwierdzić nie dla samej krytyki, ale dla tego, że pod wpływem ogólnikowych cyfr i wymownych słów pewne koła polityczne, nie nauczone doświadczeniem, znowu zaczynają lekko traktować zagadnienie budżetowe

M. K.

Ku czci marszałków Włoch

Mediolan powołał na obywateli honorowych marszałków Badoglio (z lewej) i de Bono, którym jednocześnie uniwersytet mediolański nadał tytuł doktorów honoris causa.

NAWAŁNICA ŚNIEŻNA W ANGLII

W południowej Anglii szalała ostatnio burza śnieżna, która spowodowała duże spustoszenia. Na zdjęciu widzimy słupy telegraficzne, pochylone pod ciężarem śniegu

Znamienna interpelacja

Na czwartkowym posiedzeniu Sejmu p. Starzak zgłosił interpelację w sprawie sprawozdania z procesu Juliana Kowalika, okręgowego inspektora pracy w Kielcach, zamieszczonego w czasopiśmie „Krakowski Kurier Wieczorny".

„Warszawski Dziennik Narodowy" przytacza treść tej interpelacji:

„W nr. 257 dziennika „Krakowski Kurier Wieczorny" z dnia 4 grudnia 1937 r. w notatce pt. „Refleksje z sali sądowej" podającej wyrok w procesie Juliana Kowalika, okręgowego inspektora pracy w Kielcach, oskarżonego o nadużycia pieniężne, znajduje się ustęp treści następującej:

„Sąd Apelacyjny stwierdził, że przechodzi do porządku nad zeznaniami głównego inspektora pracy Mariana Klotta i kierownika wydziału prawnego Ministerstwa Opieki Społecznej Antoniego Gadomskiego, uważając zeznania te jedynie za dowód, że wyższe władze ministerstwa świadomie tolerowały przestępstwa urzędników", a dalej cytata z przemówienia prokuratora dra Muellera: „W społeczeństwie utrwala się przekonanie, że najuczciwsze są doły, a im wyżej tym więcej przestępstw, tym jest gorzej! Ta góra dobiera się do skarbu państwa, okrada skarb państwa na miliony i miliardy! I ta opinia ma niestety uzasadnienie!".

„Podając powyższe do wiadomości p. premiera, zapytuję:

„1) czy treść wspomnianej notatki a w szczególności przytoczonych ustępów odpowiada przebiegowi przewodu sądowego — jeśli tak,

„2) jakie pan premier zamierza wyciągnąć konsekwencje w stosunku do osób wymienionych w omawianym artykule,

3) jeżeli zaś omawiana notatka jest niezgodna z prawdą — to dlaczego nie została zajęta przez władze do tego powołane?"

Interpelacja jest niewątpliwie znamienna.

„Polska Gwiazdka bez Żydów"

Pod tym hasłem odbędzie się **w niedzielę, dnia 12 grudnia o godz. 12 tej w południe w sali Cyrku „OLIMPIA" przy ul. Poznańskiej**

WIELKIE ZEBRANIE PUBLICZNE

Przemawiać będą: **ADWOKAT KAZIMIERZ KOWALSKI**
Dr. Tadeusz Wróbel
P. Wiktor Czysz
P. Henryk Janiszewski

Wstęp na salę 10 groszy na urządzenie gwiazdki dla biednych dzieci.

STRONNICTWO NARODOWE.

Wszyscy do „Olimpii" - Wszyscy w szeregi Stronnictwa Narodowego

FAKTY i OCENY

Informacja czy sugestia?

„Nowy Kurier" twierdzi, że konsekwencje oświadczenia generała Knolla w sprawie pożałowania godnych zajść podczas defilady w dniu 11 listopada mają rzekomo polegać na tym, że władze wojskowe postanowiły jakoby zrezygnować z tych, którzy w zajściach brali udział, jako z przyszłych oficerów utrzymując ich w roli prostych szeregowców.

Nie wiadomo, czy doniesienie to odpowiada rzeczywistości, czy też raczej oznacza sugestię odnośnych czynników politycznych pod adresem władz wojskowych. „Nowy Kurier" nie precyzuje też, jakie to władze wojskowe powzięły jakoby takie postanowienie, czy tutejsze, czy centralne w Warszawie. Ostatecznie nie wiemy, na jakiej podstawie opiera się twierdzenie wspomnianego pisma, że „napastnicy rekrutowali się spośród młodzieży z cenzusem naukowym". Czy „Nowy Kurier" prowadził w tej mierze śledztwo, względnie został już powiadomiony o wyniku śledztwa odnośnych władz?

W innych pismach — jak dotąd — nie znajdujemy analogicznego doniesienia.

Spór o menażkę

Przytoczyliśmy wczoraj treść „oświadczenia" p. Koca, będącego odpowiedzią na krytykę OZN przez p. Cata (Mackiewicza).

„Kurier Powszechny", wychodzący w Wilnie, tak interpretuje sens polityczny „oświadczenia" p. Koca:

„Jeśli chodzi o nas, to nas ta zabawna breweria o menażkę, której autor p. Cat potrafił zmusić do zajęcia się swoją osobą p. Koca ani ziębi, ani grzeje.

„Nie mniej jednak uważaliśmy za właściwe, zwrócić na nią uwagę, by znaleźć potwierdzenie, że po nieudanych próbach zaanektowania do „Ozonu" endecji, p. Koc sięga po konserwę, która właśnie zbiera się radzić gdzie ma szukać sojuszników i oparcia.

„Ten wczorajszy występ p. Koca rozumiemy tak: konserwa dobra rzecz, ale bez Cata, bo ten za bardzo hardy i psotliwy będzie trącał o menażki. Pana Cata trzeba przeto zlikwidować, bądź tak uderzyć po łapach, by cichutko zasiadł przy wspólnym biesiadnym stole narodowej konsolidacji."

Jak widać „oświadczenie" p. Koca nabiera charakteru wydarzenia w łonie obozu „sanacyjnego". „Krakowski Kurier Wieczorny" zapowiada rewelacyjną odpowiedź p. Cata.

Dziwna historia votum dla kościoła jasnogórskiego

O. Pius Przeździecki dokonał w cudownej kaplicy klasztoru jasnogórskiego poświęcenia votum chorągwi, ofiarowanego Jasnej Górze przez kardynała Francji, arcybiskupa Lyonu, J. E. ks. Gerlier.

W wygłoszonym przemówieniu o Przeździecki wspomniał o nieznanym dotąd szczególe z historii tego votum. Okazuje się, że chorągiew ta pozostawała na niemieckiej komorze celnej w Lublińcu już od września. Mimo licznych starań ze strony klasztoru, Niemcy nie chcieli jej wydać. Uczynili to dopiero na skutek interwencji dyrektora pewnego francuskiego koncernu przemysłowego.

Akcja żydowska

Koło żydowskie w Sejmie ma złożyć do laski marszałkowskiej interpelację w sprawie wprowadzania getta na targach i jarmarkach, oraz przenoszenia targowisk na place podmiejskie dla utrudniania dostępu handlarzom żydowskim. W interpelacji ma też być przedstawiona rzekomo rozpaczliwa sytuacja Żydów w województwach zachodnich, a mianowicie w poznańskim, pomorskim i śląskim.

Pikietowanie nie jest przestępstwem!

Starostwo Grodzkie w Poznaniu skazało 12 narodowców za pikietowanie składów żydowskich na 4 do 21 dni aresztu, przetrzymując ich niezależnie od tego do 48 godzin w śledztwie.

Na skutek odwołania się wszystkich skazanych, odbyła się w czwartek, dnia 9 bm. rozprawa przed Sądem Okręgowym w Poznaniu. Po zapoznaniu się z sposobem pikietowania, sędzia s. o. orzekł, że akcja ta nie nosi cech przestępstwa i wszystkich [illegible] nych uwolnił.

Z procesu komunistów lubelskich

Adwokat Landau w roli „proroka"

Lublin. (Tel. wł.) W dalszym ciągu procesu przeciwko 39 komunistom lubelskim przemówienia wygłaszają obrońcy oskarżonych. Jako jeden z pierwszych przemawiał adw. Rudziński, który usiłuje dowieść, że główna oskarżona w procesie, Lewicka, jest „ofiarą" walki pomiędzy władzami. Obrońca ten bardzo silnie atakował świadków oskarżenia twierdząc, iż nie zasługują oni na wiarę.

Następne przemówienie wygłosił adw. Gruszczyński.

Adw. Kisielewski podjął się zadania, jak stwierdził, „oczyszczenia pola procesowego z wszelkich chwastów". W tym celu obrońca omawiał rzekomą kampanię przeciwko b. prok Lewickiemu.

Bardzo namiętne, wybuchowe i z pasją właściwą jego rasie przemówienie wygłosił adw. Landau, który w pierwszym rzędzie wystąpił w obronie posądzonej o komunizm Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywtaela, a następnie w obronie socjalizmu polskiego. Na najwyższe szczyty patosu wszedł p. Landau w zakończeniu swego przemówienia, gdy atakował ostrzeżenie prokuratora: „nie prowokujcie". Jak starożytny prorok Izraela, z rozwianą togą, z piorunami w oczach mówił: „Przerażenie ogarnia, gdy słowa o pomście, łunie i pożarze padają z tego miejsca. Istnieje zaraźliwość myśli. Kto zapowiada — podpowiada. Znamy te dźwięki, te nuty, ten głos. Słyszeliśmy go w sąsiednim państwie, gdzie próbowano wzniecać pożary i myślano, że da się spalić niektóre domy, tylko niektóre grupy domów, a spłonęło całe państwo".

Miała to być aluzja do Rosji bolszewickiej, chociaż strzał padł w próżnię. Prokurator ani podpalał, ani groził, ani zapowiadał, a po prostu ostrzegał, że podpalacze spłonąć mogą pierwsi w pożarze, jaki usiłują wzniecić. Tłumaczy obrońcę fakt, że poruszył w nim drażliwy kompleks narodowościowy i to go wyprowadziło z równowagi. Proces trwa.

Skazanie komisarza m. Pabianic

Łódź (Tel. wł.). W dniu wczorajszym po kilkudniowej rozprawie został ogłoszony wyrok w procesie b. komisarza rządowego m. Pabianic, 40-letniego Romana Jabłońskiego.

Sąd skazał go za przestępstwa natury finansowej na 3 i pół roku więzienia.

Hallo, tu krem NIVEA...

niech Pani, proszę, przed wyjściem na ulicę nie zapomina o mnie! Jedynie NIVEA zawiera Euceryt, środek wzmacniający skórę. Zabezpieczona NIVEĄ skóra pozostaje mimo słoty i mrozu zdrowa, delikatna i gładka jak aksamit

Tylko w znanych oryginalnych opakowaniach po cenie od zł 0,40 do 2,60

PEBECO Sp. Akc. w Poznaniu

Pr 34 561/2-N. 989/1929

Wystąpienie Włoch z Ligi Narodów?

Mussolini ma złożyć uroczyste oświadczenie na ten temat podczas posiedzenia Najwyższej Rady Faszystowskiej — Stanowisko W. Brytanii

Paryż. (PAT). Doniesienia prasy paryskiej o prawdopodobnym wystąpieniu Włoch z Ligi Narodów pokrywają się niemal w zupełności z informacjami ze źródeł rzymskich.

Zawiadomienie o tym fakcie Ligi i Międzynar. Biura Pracy ma nastąpić jakoby już w sobotę wieczorem. Sekretariat generalny Ligi spodziewa się noty w niedzielę lub poniedziałek.

Jak donoszą dzienniki paryskie, uroczyste oświadczenie, które ma złożyć Mussolini po posiedzeniu Wielkiej Rady Faszystowskiej, będzie logicznym następstwem przemówień, wygłoszonych w Mediolanie i Palermo. Wówczas twierdził, że polityka włoska zmierza do formalnego porozumienia z Francją i W. Brytanią pod warunkiem bądź zreformowania, bądź też pozostawienia na stronie Ligi Narodów. Tym samym więc Włochy już wtedy pozwalały przewidywać, że pozostaną tylko czasowo w Lidze.

Z Londynu donoszą, że zdaniem kół rządowych postanowienie Mussoliniego nie zmieni położenia politycznego w Europie.

Włochy — twierdzą w stolicy W. Brytanii — od dawna przestały brać udział w pracy Ligi i wycofanie ich jest więc tylko formalnym potwierdzeniem istniejącego stanu rzeczy. Dla Anglii jest to może o tyle ułatwieniem, że uchwała włoska czyni sprawę uznania podboju Abisynii nieaktualną.

Z drugiej strony uważa się w Londynie za krok, stwierdzający ponad wszelką wątpliwość, jakie jeszcze istnieją możliwości, oraz że pakt przeciwkomunistyczny posiada wyraźnie formę zobowiązań politycznych, którym wszystkie trzy mocarstwa się podporządkowują. Jednym z tych zobowiązań jest ustanowienie jednolitego frontu wobec Ligi Narodów.

Prasa angielska daje tym poglądom oficjalny dobitny wyraz.

Przy zaburzeniach żołądkowo-kiszkowych, powstałych głównie po zbyt obfitym jedzeniu i piciu, szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** jest prawdziwym dobrodziejstwem.

Tg 21 935

ZE ŚWIATA

Gabinet Rzeszy przyjął ustawę o „konstytucji i zarządzie miasta hanseatyckiego Hamburga". W myśl tej ustawy zarząd Hamburga włączony zostaje do zarządu państwowego i komunalnego. Na czele zarządu miejskiego stanąć ma namiestnik Rzeszy.

*

Sąd w Wystruciu (Prus. Wschodnie) skazał na karę śmierci niej. Kurta Krebsa. Skazany oskarżony był o mord, podpalenie i oszustwo asekuracyjne.

*

Chemikom niemieckim udało się po długoletnich próbach wytworzyć mydło syntetyczne z pochodnych węgla, przewyższające, według opinii kół fachowych, swoją jakością dotychczas używane mydła, wytwarzane z tłuszczów roślinnych i zwierzęcych. Sposób wytwarzania mydła syntetycznego otrzymał nazwę „Imhausen-Troschke-Prozess" od nazwisk wynalazców.

STRONNICTWO NARODOWE

WSZYSTKIE KOŁA S. N.

Zbiórka wszystkich członków S. N. w Poznaniu w niedzielę 12 bm. o godz. 9 rano w cyrku „Olimpia" przy ul. Poznańskiej.

KOŁO DĘBIEC

Zebranie plenarne w piątek 10 bm. o godz. 19 w lokalu p. Figla przy ul. Świerczewskiej 6.

KOŁO RATAJE

Zebranie plenarne w sobotę 11 bm. o godz. 20 w sali p. Przybeckiego w Ratajach.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Zebranie plenarne połączone z uroczystą dekoracją i przyjęciem kandydatów odbędzie się w sobotę 11 bm. o godz. 20 na sali p. Heyduckiego przy ul. Masztalarskiej 8a.

W niedzielę 12 bm. o godz. 9 msza św. na intencję Koła w kościele ks. ks. salezjanów przy ul. Masztalarskiej.

Młodzież Wszechpolska

SEKCJA KOLEŻANEK

W piątek, dnia 10 bm. o godz. 20 w lokalu M. W. św. Marcin 65 m 9 odbędzie się zebranie sekcji koleżanek z ref. p. W. Wodzyńskiej nt. „Zagadnienie społeczne wsi polskiej".

ZEBRANIE W. S. B. M.

W sobotę, dnia 11 bm. o godz. 20 w lokalu M. W. św. Marcin 65 m. 9 odbędzie się zebranie ogólne Młodzieży Wszechpolskiej przy W. S. B. M. Obecność wszystkich członków i kandydatów obowiązkowa.

Motywy wyroku w procesie Studnickiego

Warszawa. (Tel. wł.). Jak już donosiliśmy, Wł. Studnicki w procesie, wytoczonym mu przez komisar. prezydenta Starzyńskiego o zniesławienie, skazany został na 3 miesiące aresztu bez zawieszenia oraz 500 zł grzywny.

W motywach wyroku sąd podkreślił, że szereg zagadnień, wprawdzie omawianych na rozprawie, ale nie objętych aktem oskarżenia, musiało pozostać na uboczu. Przedmiotem rozpoznania przez sąd mogły być bowiem tylko te twierdzenia, które były zawarte w inkryminowanej broszurze oraz objęte zostały aktem oskarżenia.

Natępnie sąd analizuje poszczególne zarzuty Wł. Studnickiego, skierowane przeciw Stefanowi Starzyńskiemu, stwierdzając ich bezpodstawność, albo brak przeprowadzenia dowodu prawdy.

W tzw. sprawie drożdżowej sąd stwierdził, iż sprawa Ołpińskiego i Przewłockiego pozostawiła pewien nieprzyjazny dla wiceministra Starzyńskiego osad. W tym zakresie sąd uznał, iż dowód prawdy został przeprowadzony.

Osad, którego istnienie sąd stwierdził, dotyczy przede wszystkim okoliczności, iż kartel drożdżowy przeznaczał pewne sumy na cele polityczne, co w sprawie, wytoczonej w swoim czasie przez Starzyńskiego przeciwko Ołpińskiemu i Przewłockiemu nie zostało ujawnione. Z drugiej zaś strony wyrok w sprawie Ołpińskiego nie postawił tamy pogłoskom, uwłaczającym czci oskarżyciela prywatnego, co zeznaniami szeregu świadków zostało na przewodzie ustalone. Pogłoski te stanowiły właśnie osad w tej sprawie.

Jak umierali kapłani-męczennicy w Hiszpanii

W Bilbao została wydana książka pt. „Iconoclastas y Martyres", będąca zbiorem dokumentów, zgromadzonych osobiście przez autora, który dla celów reportażowych zwiedził część Hiszpanii, od niedawna dopiero wyswobodzonej od „czerwonych".

Oto niewielki fragment z wyżej wymienionej książki, dający świadectwo męczeństwa i bohaterstwa kapłanów katolickich:

„W odległości 5 czy 6 kilometrów od miasteczka Oropesa w prowincji Toledo znajduje się uboga wioszczyna, Alcanigo, licząca zaledwie 900 mieszkańców. Miejscowy proboszcz, don Salustiano ma już 60 lat. Nadchodzi lipiec. Rewolucja. Proboszcz niemal nie wychodzi ze swej plebanii. W dniu 9 sierpnia miejscowy lekarz, znany ze swych zapatrywań skrajnie lewicowych, odwiedza księdza i zajmuje go długą rozmowę póki na plebanię gwałtem nie wtargną członkowie miejscowego komitetu rewolucyjnego.

„Sędziwy kapłan zostaje wywleczony i rzucony na samochód ciężarowy. Co chwila tłuką starca kolkami i kopiąc, „czerwoni" wiozą go do sąsiedniej wsi, gdzie każą mu zejść i zatańczyć. Nieszczęśliwy proboszcz robi kilka kroków ze wzniesionymi do góry rękoma. — Dalej... Odjazd.

„Po drodze samochód staje przed bazarem z melonami. — Przynieś tu melona — rozkazują komuniści. Znów jadą dalej, aż wreszcie dojeżdżają do miasteczka Oropesa, do siedziby komitetu wojennego. Grupa milicjantów przyjmuje więźnia okrzykami dzikiej radości.

— Wołaj: niech żyje komunizm — krzyczą jeden przez drugiego.

— Nie zawołam.

— Bluźnij.

— Nie będę bluźnił.

— Powiedz nam nazwiska faszystów z twojej wioski.

— Nie powiem.

Nie zdołano wydobyć z kapłana ani jednego słowa więcej. W chwilę po tym rozstrzelano go przy bramie cmentarnej."

Tak umierali kapłani męczennicy w Hiszpanii. (KAP)

Kto szuka podarku gwiazdkowego niech spieszy do Kałamajskiego

— P 34 866-49.25

Apelacja prokuratora

Zamość (Tel. wł.) Prokurator wniósł apelację przeciwko wyrokowi w sprawie oskarżenia 8 członków Str. Narodowego i konfidenta Plizgi o zorganizowanie związku zbrojnego.

Jak wiadomo, wyrokiem tym skazani zostali z zawieszeniem kar na przeciąg 6 lat: Kazimierz Rzewuski na rok więzienia, Edmund Gliński na 6 miesięcy więzienia oraz Plizga na 3 miesiące więzienia.

Resztę oskarżonych sąd uniwinnił.

Polacy u premiera Hodży

Praga. (Tel. wł.). Czechosł. Biuro Prasowe wydało komunikat, stwierdzający, że premier Hodża przyjął delegację Komitetu Porozumiewawczego Stronnictw Polskich i wysłuchał jej życzenia.

W odpowiedzi zaznaczył, że te życzenia nie są sprzeczne z konstytucją czechosłowacką i oświadczył, że w duchu deklaracji rządowej z dnia 18 lutego rb. o zasadach polityki mniejszościowej, która dotyczy wszystkich narodowości w republice, postara się, aby żądania te były przedmiotem rozważań rządu i rokowań z odnośnymi ministerstwami. Pod koniec premier podkreślił, że chodzi o to, aby między ludem polskim i czechosłowackim nie było nieporozumień.

Stojadinowicz w Mediolanie

Mediolan (PAT). Premier Stojadinowicz w towarzystwie min. Ciano zwiedzał dalej zakłady przemysłowe w Mediolanie i jego okolicach. Wieczorem, kiedy obaj ministrowie powrócili do hotelu „Cavour" ludność zgotowała im entuzjastyczną manifestację.

Narzędzie polityki Kremla

Czy klasowe związki będą współpracowały z komunistami?

W jednym z niedawnych wydań „Robotnika" p Niedziałkowski rzucił na szalę swoich wywodów, broniących socjalistycznego poglądu na układ stosunków międzynarodowych, cyfrę 30 milionów pracowników, zorganizowanych w socjalistycznych międzynarodówkach, politycznej i zawodowej. Cyfra ta swoim ogromem miała stanowić przytłaczający argument siły reprezentowanej przez zorganizowane szeregi socjalistyczne.

Czy ten argument jest prawdziwy i jaka jest jego istotna wartość?

Spróbujmy odpowiedzieć na to pytanie.

*

Otóż nie mamy podstaw do kwestionowania ścisłości cyfry członków socjalistycznych międzynarodówek, którą p. Niedziałkowski podał nam do wierzenia, chociaż znaną jest płynność materiału ludzkiego w organizacjach tego typu. Poprostu nie wiemy, jak to tam jest.

Czy jednak p. Niedziałkowski ma rację, powołując się także na międzynarodówkę zawodową dla poparcia polityki socjalistycznej...? Czy to jest dzisiaj socjalistyczna międzynarodówka...?

Trudno, aby socjalistyczny publicysta, który przecież w tych rzeczach siedzi, nie zdawał sobie sprawy z tego, że międzynarodówkę zawodową od dawna nurtowały i nurtują głębokie prądy komunistyczne, o wiele większe niż te, które ujawniają ostatnie procesy komunistów w Polsce, gdy idzie o PPS i jej przybudówki.

Wszakże w sposób jaskrawy prądy te znalazły swój wyraz na niedawnym zjeździe rady tej międzynarodówki, który odbył się w Warszawie.

Wie także dobrze p. Niedziałkowski, że 27 listopada rb. został podpisany wstępny układ między socjalistyczną międzynarodówką zawodową w osobach jej przedstawicieli Jouhaux, Schwendsa i Stolza a sowieckimi związkami zawodowymi, liczącymi 22 miliony członków, o współpracy tych dwóch organizacyj. Wszakże układowi temu patronował Stalin...

Na 30 milionów zaatakowanych komunizmem członków międzynarodówek, politycznej i zawodowej, będziemy więc może mieli teraz 22 miliony zdecydowanych komunistów, a w sumie — potężne narzędzie polityki komunistycznej, ściślej mówiąc moskiewskiego Kremla.

Nie jest to chyba siła, która odpowiada chęciom p. Niedziałkowskiego, chociaż w jej objęcie wpada PPS. razem ze swoimi Żydami.

*

Trzeba powiedzieć, że sprawa możliwości zlania się socjalistycznej międzynarodówki zawodowej z sowieckimi związkami zawodowymi nie nabrała w Polsce należytego rozgłosu.

Bo — pytamy — czy jest poprostu dopuszczalna współpraca należących do międzynarodówki socjalistycznych związków zawodowych w Polsce — choćby to była współpraca pośrednia — z sowiecką „zawodówką"?

Wszakże u nas nie istnieje legalnie partia komunistyczna, z którą przecież sowieckie związki zawodowe są ściśle związane.

Pomijając jednak już te względy stwierdzić trzeba, że jakiekolwiek więzy „współpracy" na tym polu z sowiecką organizacją zawodową, to otwarcie szerokich wrót siłom wywrotowym, które użyte będą do montowania „fołksfrontu" w Polsce.

Na to zaś niebezpieczeństwo trzeba mieć oczy i uszy otwarte.

Zdaje sobie z niego p. Niedziałkowski sprawę i sceptycznie zapatruje się na przystąpienie sowieckich związków zawodowych do socjalistycznej międzynarodówki zawodowej. Ale, czy ten sceptycyzm jest uzasadniony?

*

O jednej sprawie nie wolno przy tym wszystkim zapominać. Mianowicie, że partie socjalistyczne czerpią swą główną siłę z oparcia o związki zawodowe.

Cóż z tego wynika? Oto to przede wszystkim, że gdy na czele ruchu zawodowego w Europie postawi się jednolite socjalistyczno - komunistyczne kierownictwo, to w konsekwencji musiałoby to doprowadzić do unifikacji stronnictw, wyznających doktrynę Marksa.

I taki jest niewątpliwie plan sowiecki!

Przytoczmy głos pisma wiedeńskiego:

„Neues Wiener Tageblatt", omawiając sprawę umowy zawartej w Moskwie pomiędzy przedstawicielami drugiej i trzeciej międzynarodówki, zwraca uwagę na cele i znaczenie polityczne tego faktu, zwłaszcza, że druga międzynarodówka obok prowadzenia polityki klasowej starała się wywierać zawsze wpływ na ogólną światową politykę zagraniczną. Pozostaje jeszcze otwarta sprawa przystąpienia do paktu moskiewskiego angielskiego „Trade Union", jednak w tym nawet wypadku zaistniałaby przewaga moskiewska, gdyż — zdaniem gazety — 22 milionom zorganizowanym komunistycznym robotnikom odpowiadałoby 5 milionów skartelizowanych syndykalistów i 4 miliony angielskich unionistów.

W każdym razie po kompletnym zreorganizowaniu się drugiej i trzeciej międzynarodówki, reaktywowanie jednolitego światowego frontu „marksistowskiego" byłoby już tylko kwestią czasu.

Frontu „marksistowskiego" pod komendą Kremla — trzeba tu dodać..

W „Wielkopolaninie", ulubionym piśmie szerokich rzesz ludu, czytamy takie uwagi:

„W Polsce jest chleba dosyć, trzeba tylko poczynić starania, aby chleb zaspakajał głód dzieci narodu polskiego, a nie obcych.

„Walkę o odżydzenie życia polskiego i o jego odrodzenie prowadzi dziś najskuteczniej Stronnictwo Narodowe, które wobec zbliżającej się gwiazdki przypomina wszystkim o pierwszym obowiązku naszym. Wysiłki te wesprzeć winniśmy wszyscy naszą energią, zapałem i miłością ojczystej sprawy.

„Początkiem nowego okresu tych zmagań niech będzie polska gwiazdka bez Żydów! Radość osobista tym jest większa, im bardziej jesteśmy świadkami, że czynami swymi innym wesela przyczyniliśmy. Przy naszym współdziałaniu niechaj gwiazdka promienna zaświeci jak największej rzeszy Polaków!"

Przy wigilijnym stole nie może być Żyda pod żadną postacią!

„Czyńmy zatem zakupy świąteczne tylko u Polaków, aby radości przy wigilijnym stole nie mącił nam obraz polskiej nędzy. Aby sumienie było spokojne i nie wyrzucało, że głodnemu Polakowi odmówiliśmy kęsa chleba! Abyśmy w opłatku nie odczuwali gorzkości łzy, której nie otarliśmy . . ."

KWIAT PODHALAŃSKI
NIEZBĘDNY KREM
DO PIELĘGNOWANIA CERY I RĄK.
Tg 21 782

„Bydgoszcz bez żydów"

Tydzień pod tytułem „Bydgoszcz bez Żydów" rozpocznie w jutrzejszą sobotę o godz. 15 wielki korowód propagandowy, który wyruszy sprzed gmachu Resursy Kupieckiej. Wieczorem o godz. 20 odbędzie się w sali Resursy Kupieckiej zgromadzenie publiczne z referatami mówców zamiejscowych, którzy przedstawią zebranym całokształt zagadnienia i niebezpieczeństwa żydowskiego w Polsce.

W niedzielę odbędą się w Bydgoszczy trzy zebrania publiczne:

o godz. 11,30 w sali p. Kowalskiego przy ul. Wrocławskiej,

o godz. 12 w sali p. Kołodzieja przy ul. Ugory,

o godz. 16 w sali Starej Gospody przy ul. Pierackiego na Bielawkach.

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklaneczkę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa,** która dzięki swemu oczyszczającemu działaniu na krew, żołądek i jelita daje doskonałe wyniki zarówno u dziewcząt jak i chłopców.
Tg 21 936

Obchód 50-lecia we Wrześni

W ubiegłą środę obchodziła Publiczna Szkoła Dokształcająca we Wrześni 50-lecie swego istnienia w sposób bardzo uroczysty przy udziale nauczycieli i uczniów szkoły, miejscowego społeczeństwa oraz przedstawicieli władz.

Po odprawieniu nabożeństwa przez ks. prob. Kinastowskiego, przy czym kazanie wygłosił ks. Warkoczewski, uroczyste zebranie rozpoczęło się w Hotelu Polskim. Zagaił je gospodarz miasta p. burm. Sołtysiak. Kierownik szkoły, p. Zenon Kaczmarek zobrazował w dłuższym przemówieniu 50-lecie pracy Jubilatki, uczniowie zaś Mieczysław Piasecki i Edward Woźny wygłosili stosowne deklamacje. Do urozmaicenia uroczystości przyczyniły się występy orkiestry wojskowej i chóru męskiego. W toku obchodu przemawiali pp.: Zamysłowski, dyr. Mikołajczak, Sobkowski i kurator dr Jakóbiec, po czym wspólnym śpiewem „Boże coś Polskę" zakończono zebranie.

Na zakończenie uroczystości odbył się po południu wspólny podwieczorek, na którym wygłoszono szereg toastów, zainicjowany przez prezesa Tow. Przemysłowców p. K. Kaliszewskiego.

Pracownicy samorządu a podatek specjalny

W dniu 6 bm. odbyło się zebranie plenarne pracowników Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i Zakładu Ubezpieczeń na Życie w Poznaniu — członków Stowarzyszenia Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego, poświęcone w głównej mierze sprawie podatku specjalnego. Zebraniu przewodniczył prezes Stow. p. Antoni Małecki. Sprawę podatku specjalnego przedstawił wiceprezes p. Labijak. Po jego referacie wywiązała się ożywiona dyskusja, w wyniku której uchwalono rezolucję, stwierdzającą m. in.:

„Zważywszy, że pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i na Życie opierają swój stosunek pracy wyłącznie na umowach prywatno-prawnych — tak samo jak pracownicy Tow. Ubezp. „Vesta", Tow. Warszawsko-Poznańskiego, oraz innych towarzystw ubezpieczeniowych, którzy podatku specjalnego nie płacą — zebrani stwierdzają, że nakładanie obowiązku płacenia podatku specjalnego na pracowników Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i Zakładu Ubezpieczeń na Życie jest wysoce krzywdzące tych pracowników.

„Biorąc pod uwagę, że pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i na Życie w Poznaniu — przy podwójnym opodatkowaniu — nie korzystają z emerytur, zniżek kolejowych, ulg w opłatach szkolnych, funduszów oddłużeniowych i innych dobrodziejstw, dostępnych pracownikom, opłacającym podatek specjalny, apelują zebrani do miarodajnych czynników, by pracowników Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych i Zakładu Ubezpieczeń na Życie w Poznaniu wyłączono od obowiązku płacenia podatku specjalnego."

Jak żyje i jak walczy Hiszpania narodowa?

Jak wygląda wojna hiszpańska z bliska? — Rola cudzoziemców w Hiszpanii — Dlaczego gen. Franco zwycięży? Czy wróci król?

Te i inne zagadnienia z wojny hiszpańskiej, jak również własne przeżycia i przygody przedstawi po powrocie z Hiszpanii redaktor Jan Kazimierz Kukucz w odczycie swoim pt. „Co widziałem w Hiszpanii?", który wygłosi w najbliższy wtorek 14 bm. o godz. 8 wieczorem w Białej Sali Bazarowej (Hotel Bazar) w Poznaniu staraniem Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich.

Czytajcie i abonujcie „Jlustrację Polską"!

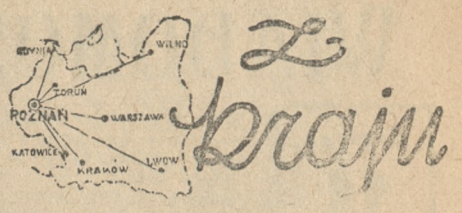

POSIEDZENIE W SPRAWIE WÓD ZDROJOWYCH

W dn. 9 bm. odbyło się w Ministerstwie Opieki Społecznej łączne posiedzenie sekcji farmaceutycznej i sekcji do spraw uzdrowisk i zdrojowisk Państwowej Naczelnej Rady Zdrowia. Sekcje rozpatrywały projekt ustawy o wodach mineralnych i produktach zdrojowych naturalnych i sztucznych. Projekt ten ma na celu unormowanie z punktu widzenia interesów zdrowia publicznego i gospodarczych eksploatację wód mineralnych i produktów zdrojowych.

Projekt ustawy nie wywołał większych obiekcyj i został w zasadzie przez obie sekcje przyjęty.

APELACJA W PROCESIE FLEISCHEROWEJ

Jak donoszą z Krakowa, obrońcy Fleischerowej i reszty skazanych wnieśli apelację od wyroku, jaki tam swego czasu zapadł przed Sądem Okręgowym. Obejmuje ona 27 stron pisma maszynowego. Przy apelacji skazani powołują się na nowych świadków.

URUCHOMIENIE PRZEMYSŁU

W Stąporkowie pow. koneckiego przystąpiono do robót przygotowawczych nad uruchomieniem 7 pieców do prażenia rudy.

Piece te datujące się z 18 wieku, zbudowane jeszcze przez kanclerza Małachowskiego, były od kilkunastu lat nieczynne. Uruchomienie pieców nastąpi w styczniu 1938 r. Równocześnie podjęte zostaną prace nad wydobyciem rudy z kopalń, położonych w sąsiedztwie tych pieców. Kopalnie te zatrudnić mają ok. 700 bezrobotnych.

W NOWYM OKRĘGU PRZEMYSŁOWYM

W związku z uprzemysłowieniem Mielca przystąpiono tam obecnie do budowy 24 bloków mieszkalnych dla urzędników i robotników powstających tam zakładów przemysłowych, kosztem około 17.000.000 zł. Jednocześnie przystąpiono do budowy kosztem około 100.000 zł drogi łączącej Cyrankę, wioskę, gdzie powstają zakłady przemysłowe, z Mielcem. Na razie przy pracach budowlanych i drogowych pracuje około 300 osób.

STRAJK OKUPACYJNY W KRAKOWSKIEJ SZKOLE PRZEMYSŁOWEJ

Na terenie Państwowej Szkoły Przemysłowej w Krakowie wybuchł we czwartek strajk okupacyjny w którym bierze udział około 600 studentów. Strajkujący domagają się m. in. zamiany zakładu na Wyższą Szkołę Zawodową, ażeby absolwenci otrzymywali tytuł inżyniera i prawa do stanowisk urzędowych pierwszej kategorii.

Strajkujący wysłali w tej sprawie memoriał do stolicy; na budynku wywieszono szereg transparentów.

CHÓR BUŁGARSKI WE LWOWIE

Do grodu nad Pełtwią przybył chór bułgarski „Gusła", który pod kierownictwem dyr. Asen Dymitrowa dał tam koncert. Występ gości bułgarskich spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem społeczeństwa lwowskiego, które nie szczędziło wykonawcom oklasków.

INWESTYCJE WILNA

Na rok przyszły planuje Wilno wcale znaczne inwestycje, które przez zarząd miejski zostały już ustalone. Ogółem na ten cel przeznacza się około 10 miln. złotych. M. in. miasto kontynuuje elektryfikację i budowę ulic, rozbudowuje sieć kanalizacyjną i wodociągową, oraz przystępuje do budowy mostu na Wilii i dwóch innych na rzece Wilence.

KOLBAMI UBILI WILKA

W puszczy hołubickiej, niedaleko zaścianka Witówka w pow. dziśnieńskim, na przejeżdżających saniami dwóch żołnierzy K. O. P.'u z psem wypadł z lasu wilk i w pogoni za psem rzucił się na sanie. Siedzący na saniach żołnierze kolbami karabinów zabili drapieżnika.

Zmarły Andrzej Strug

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sobota | Niedziela
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Damazy p. | Aleksander m.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Wojmir | Wolidar

Słońca: wschód 7.52, zachód 15.39
Długość dnia 7 godzin 47 minut
Księżyca: wschód 11.52, zachód 24.52
Faza: 1 kwadra o 2 godz.

Grudzień **11** Sobota

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat. 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57 i 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72, Rynek Jeż 77-68, Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świętokrzyski 49-80; Zielona (narożnik Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; Wielkie Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-28 **Zegarynka:** 07 **Centr. międzym.** 00. **Inf. tel.** 09. **Biuro napr.** 08. **Inform. tworc.** 67-41. **Ow. autob.** 67-19. **Lotnisko** 78-45.

Woda w Warcie poziom +89 cm (średnia żeglowna +1 m) temper. wody: + 0.3

Z portu rzecznego na Warcie

Wszystkie trzy barki, które pod koniec ub. miesiąca zawinęły do portu rzecznego na Warcie, po spiesznym przejęciu przeładunku, opuściły Poznań jeszcze w ub. tygodniu; i tak: dwie małe szkuty (właśc. Basche i Wagner) z 250 i 180 tonami jęczmienia, wzięły kurs na Szczecin, a jedna duża szkuta, (pojemności 618 t., właśc. Generalczyk) załadowawszy 540 cbm kopalniaków, popłynęła do Obornik, skąd po przejęciu dalszego ładunku obrobionego i przyciętego drzewa, popłynie dalej, również w stronę granicy niemieckiej. Od poniedziałku nie ma w porcie ani jednej szkuty. W drodze ze Szczecina do Poznania znajdują się trzy berlinki, oraz jedna otwarta szkuta, która ma spiesznie ładować resztę kopalniaków w ilości około 45 do 50 t., znajdujących się jeszcze w przeładowni miejskiej.

Obecnie stan wody tak się poprawił, że barki mogą teraz pełno ładować, co przez ostatnich sześć miesięcy było dla nich niemożliwe. Wobec spadku temperatury spodziewana jest kra na Warcie. Nie wiadomo czy oczekiwane w tych dniach szkuty zdążą jeszcze załadować i przed zimą opuścić port rzeczny w Poznaniu.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; — Apt. im. Marcinkowskiego, ul. Nowa 8 (Bazar); — Apt. Czerwona, St. Rynek 37; — Apt. św. Piotra pl. Świętokrzyski. — **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą ul. Kraszewskiego 12; — **Łazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. — **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61; — **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; — **Dębiec:** Apt. przy ul. Dębieckiej 6; — **Poznań-Wschód:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; — **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 10 grudnia 1927 r.

Zawodowa miejska straż pożarna w Poznaniu obchodziła 50-lecie swego istnienia. — Dyrektor Miejskiego Urzędu Pomiarów p. Ignacy Kaczmarek obchodził 25-lecie pracy zawodowej.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 10 grudnia 1837 r.

Na półkach księgarskich w Poznaniu ukazał się w trzech zeszytach tom IV Magazynu powieści dla dzieci. — W listopadzie przybyły do Poznania 172 statki rzeczne.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Ze zjazdu przewodniczących Stow. Pań Miłosierdzia.** Wczoraj, jak o tym krótko donosiliśmy, odbył się w Poznaniu doroczny zjazd przewodniczących Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo archidiecezji gnieźnieńsko-poznańskiej oraz diecezji włocławskiej. Zjazd zagaił delegat J. Em. Ks. Kardynała Prymasa Hlonda ks. infułat Ruciński, przewodniczyła obradom prezydentka Rady Wyższej p. Maria Lossowowa z Grabonoga, sekretarzowała p. Madalińska z Kluczewa. Główny referat na temat „Opieki nad ubogą matką w pracy Pań Miłosierdzia" wygłosiła wiceprzewodnicząca Rady Wyższej p. prof. Niklewska. Po referacie rozwinęła się bardzo ożywiona dyskusja, podczas której omawiano sprawę kolonij dla matek, świetlic i kursów, kwestię dożywiania dzieci itd. Podczas obrad ks. infułat Ruciński odczytał wyjątki z dzieł ks. Piotra Skargi o miłości. (sk)

DLA TYCH, CO SŁUCHAJĄ RADIA

— * **Nieprędko będzie sygnał.** Dość już dawno nie było nic słychać o sygnale Rozgłośni Poznańskiej, dopiero w poniedziałek „skrzynka ogólna" podała o nim wiadomość, odpowiadając jednemu z radiosłuchaczy na zapytanie w tej sprawie. Jak się okazuje, sygnał ten będzie nieprędko, zamówiona bowiem przed paru miesiącami za granicą aparatura do nagrywania jeszcze nie nadeszła. Gdy nadejdzie, będą ponawiane próby, by wreszcie nagrać sygnał Rozgłośni Poznańskiej. Trudno dziś przewidzieć, kiedy się odezwie po raz pierwszy sygnał, skoro nie da się nawet ustalić terminu nadesłania aparatury. (zd.)

— * **Radiofonizujemy się.** Odbyło się w Poznaniu zebranie organizacyjne Społ. Kom. Radiof. Kraju, w którym uczestniczyli przedstawiciele wszystkich najpoważniejszych organizacyj społecznych na tut. gruncie m. in. Zw. Oficerów Rezerwy, Zw. Kapłanów „Unitas", Związek Ziemiaństwa, Pań Domu, Tow. Czyt. Lud. i wiele innych. Na zebraniu został wybrany zarząd, którego prezesem obwołano przez aklamację dyrektora T. C. L., ks. Milika.

Komitet wyznaczył referentów sekcyj technicznej, propagandowej i wiejskiej. — Pierwszy zajmie się sprawami produkcji tanich odbiorników, drugi propagowaniem idei radiofonizacji kraju na wsi i w małych miasteczkach, trzeci zaś specjalnie będzie miał w swej pieczy sprawę zainteresowania wsi programami Polskiego Radia i umożliwieniem nabycia przez rolników tanich aparatów odbiorczych.

Dwie katastrofy lotnicze w Toruniu

Toruń. (Tel. wł.). Dziś o godz. 8,30 rano wydarzyła się katastrofa lotnicza w ogródkach działkowych przy ulicy Grunwaldzkiej, tuż przy klasztorze ks. redemptorystów.

Samolot wojskowy toruńskiego pułku lotniczego rozbił się doszczętnie, przy czym śmierć poniosło dwóch żołnierzy. Na miejsce wyjechała komisja.

W godzinę później wydarzyła się druga katastrofa lotnicza na przedmieściach Torunia. Rozbiciu uległ samolot wojskowy, przy czym dwaj żołnierze ponieśli śmierć.

Podoficerski turniej szachowy o drużynowe mistrzostwo

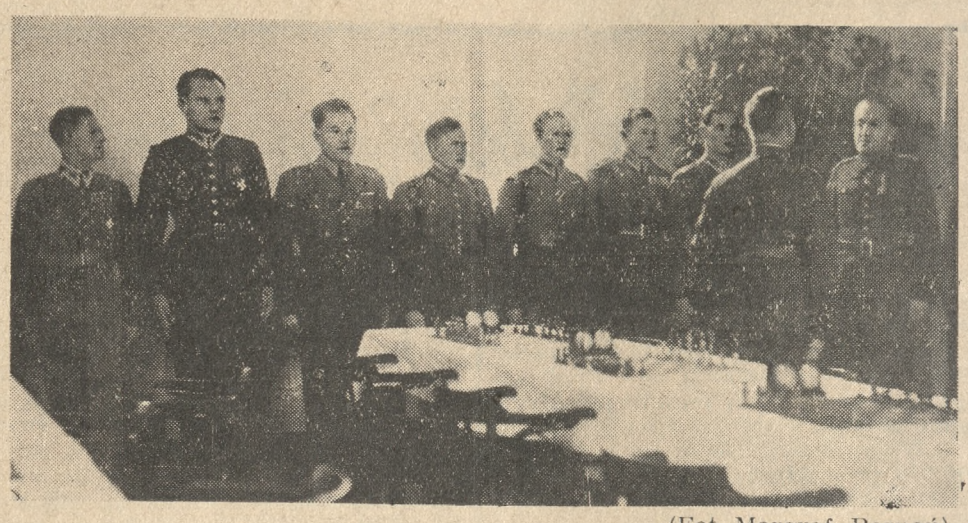

(Fot. Margraf, Poznań).

W poniedziałek rozpoczął się w Poznaniu, w Ognisku Podoficerów Garnizonu, przy Placu Działowym, podoficerski turniej szachowy o drużynowe mistrzostwa armii. Na fotografii widzimy płka Świtalskiego, który w imieniu dowódcy korpusu otworzył turniej i wita się z poszczególnymi uczestnikami. Turniej, w którym bierze udział dziesięć drużyn z poszczególnych O. K., rozgrywa się na 20 szachownicach. Zakończenie nastąpi w przyszły poniedziałek. Podoficerowie - szachiści walczą o wędrowną nagrodę ministra spr. wojskowych, zdobytą w roku ubiegłym przez drużynę O. K. Lwów.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z Poznańskiej Izby Skarbowej.** Urzędnik Mendel Berger, który trzy tygodnie temu przeniesiony został przez Ministerstwo Skarbu z Izby Skarbowej w Lublinie do Poznania, pod koniec ub. tygodnia, jak donosiliśmy, wezwany został do Warszawy, skąd do swych, ledwo co objętych zajęć w II wydziale (podatkowym) Izby Skarbowej w Poznaniu nie powrócił i — jak fama głosi — też już prawdopodobnie w ogóle nie wróci. Zdaje się, że z takich lub podobnych powodów niearyjski kolega p. Mendla Bergera, przydzielony przez Warszawę do Izby Skarbowej w Poznaniu i oczekiwany tutaj od tygodnia, nie objął dotychczas swego stanowiska w wydziale III Poznańskiej Izby Skarbowej.

Na skutek decyzji ministra skarbu dotychczasowy naczelnik p. Kotowicz został przeniesiony z Izby Skarbowej w Poznaniu do Izby Skarbowej w Lublinie. Pogłoski, jakoby przeniesienie dotychczasowego naczelnika wydziału podatkowego p. Kotowicza z tut. Izby Skarbowej do Lublina łączyło się z przeniesieniem p. Mendla Bergera do Poznania, nie potwierdzają się.

— * **255 zapowiedzi wywieszono** w ostatnich dwóch tygodniach w Urzędzie Stanu Cywilnego w Poznaniu. Jest to przeszło pół tysiąca kandydatów na małżonków, którzy w czasie zbliżających się świąt Bożego Narodzenia zamierzają stanąć na ślubnym kobiercu.

TARG NA PLACU SAPIEŻYŃSKIM

Dziś na targu na placu Sapieżyńskim płacono (w zł za pół kg).

Nabiał: masło wiejskie 1.60—1.70, masło mlecz. 1.80—1.90, twaróg 0.30—0.40, śmietana (litr) 1.40—1.60, mleko (litr) 22—24, jaja (mendel) 1.50—1.80 i 1.30—1.35 (z wapna).

Mięso: wołowe 0.50—0.80, cielęce 0.50—1.10, wieprzowe 0.60—0.80, skopowina 0.60—0.70, słonina 0.80—0.85, smalec 1.20—1.25.

Drób i dziczyzna: kura 2.00—2.60, kaczka 2.50—3.50, perlica 1.50—2.50, gołąb 0.50 do 0.60, para kurcząt 2.20—2.80, para kuropatew 1.80—2.00, gęś 4.50—6.50, indyk 4.00—6.50, zając 2.80—3.20, bażant 2.20—2.80, królik 1.00—1.10.

Ryby: (ryby śnięte 10—20 groszy mniej): karp 1.00, szczupak 1.10—1.20, lin 1.00—1.10, okoń 0.70—1.00, karaś 0.80—1.00, białe ryby 0.30—0.60, leszcz 0.50—0.70, dorsz dzielony 40—50, śledzie zielone 40—45.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3, buraki 5—10, pietruszka (pęczek) 10, seler (sztuka) 5—10, szpinak 8—10, kalarepa 5—10, marchew 5—8, kalafior 10—30, kapusta biała 10—15, włoska 10—20, modra 15—30 (główka), brukselka 15—20.

Owoce (w groszach): cytryny 12—15, owoce suszone 0.80—1.20, jabłka 20—50, orzechy włoskie 70—80, laskowe 0.90—1.00.

Od ostatniego targu podrożały masło i jajka.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Włamanie do Mleczarni Centralnej.** Przy ul. Strzałowej 6 dopuszczono się w nocy na środę kradzieży z włamaniem do Mleczarni Centralnej. Włamywacze wtargnęli do szatni, skąd, przez halę maszyn, do chłodni i biur. W kantorze porozbijali włamywacze biurka, zabrali zegarek biurowy i kilka innych przedmiotów. Ponadto łupem włamywaczy padło 75 kilo masła. (kl.)

— * **Rower w komisariacie.** W komisariacie I. znajduje się rower męski, pochodzący prawdopodobnie z kradzieży. Interesowani mogą obejrzeć kołowiec w godzinach służbowych. (kl.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Ofiara gołoledzi.** Na ul. Gen. Chłapowskiego upadła na chodniku mieszkająca tam pod liczbą 30 p. Marianna Świątkowska. Z powodu złamania lewej ręki p. Świątkowską przewieziono do szpitala miejskiego. (kl.)

— * **Niedozwolony zabieg ze śmiertelnym skutkiem.** W Poznaniu zmarła nagle Marta K. z Poznania. Okazało się, że zmarła ona wskutek niedozwolonego zabiegu. Jako podejrzanego o dokonanie tego czynu ujęto 35-letniego tokarza, Józefa Siudzińskiego, mieszkającego przy ul. Fabrycznej 11. Siudzińskiego osadzono w sądowym areszcie karno-śledczym. (kl.)

Kronika towarzyska

Poznaj Poznań. Związek Popierania Turystyki w Poznaniu organizuje w niedzielę, dnia 12. XII. dalszą 6-tą i 7-mą wycieczkę po Poznaniu. W pierwszej wyc. zwiedzimy bardzo ciekawe a rzadko dostępne kulisy i urządzenia Teatru Wielkiego. Poznamy zakulisowe życie największego teatru w zachodniej Polsce. Prowadzi p. W. Stranówna. Zbiórka o godz. 9.45 przed Teatrem Wielkim przy ul. Fredry. Liczba zwiedzających ograniczona — prosimy o wcześniejsze nabycie biletu uczestnictwa w cenie 50 gr — radioabonenci i młodzież w cenie 30 gr u portiera hotelu Bazar przy Al. Marcinkowskiego 10.

Druga wycieczka pod kierownictwem p. mgr M. Siuchnińskiego zapozna się z historią klasztoru i kościoła Bernardyńskiego — zwiedzi jego ciekawe podziemia z grobami. Uczestnicy dalej zwiedzą kościół Bożego Ciała, który miał ufundować Władysław Jagiełło w roku 1406 i w którym zatrzymywali się prawie wszyscy królowie, którzy przybywali do Grodu Przemysława. Zbiórka wycieczki o godz. 12-tej przed kościołem Bernardyńskim. Opłata od osoby 30 gr, radioabonenci i młodzież 20 gr. Następne 2 wycieczki odbędą się 19. XII. — 1-szą Ratusz i Stary Rynek, 2-gą Fabryka Konserw B-ci Dawidowskich i Jeżyce.

zg 1573

Szkoła Muzyczna im. Karłowicza, ul. Chełmońskiego 21 urządza w niedzielę, 12. XII. o godz. 18 w sali koncertowej św. Marcina popis uczniów. W programie utwory fortepian i śpiew solo. Czysty dochód przeznacza się na budowę kościoła św. Michała Archan. Przedsprzedaż biletów w firmie Szrejbrowski i wieczorem przy kasie.

zg 1574

Odezwały się dobre serca

Dola Niemirów, mieszkających w altance z dykty na działkach dla bezrobotnych za tzw. Warownią Reformatów — o których pisaliśmy przed kilku dniami — zainteresowała — jak dotychczas — tylko pojedyncze osoby. Biedacy mieszkają w dalszym ciągu w dziurami świecącej altance i wobec tego, że nieduży zapas drzewa i węgla stopniowo się wyczerpuje, niebawem nie będą mieli czym napalić w swym „mieszkaniu". Na największe współczucie zasługuje roczne zaledwie dziecko, zmuszone razem z rodzicami przebywać w altance z dykty.

Z zadowoleniem notujemy, że znaleźli się litościwi ludzie, którzy po przeczytaniu naszego artykułu o doli Niemirów pośpieszyli z ofiarami na rzecz nieszczęśliwych. I tak Czytelnik z ul. Matejki ofiarował Niemirom kołdrę watowaną oraz prześcieradło. Inny dobroczyńca z ul. Kochanowskiego dał biedakom składany materac na łóżko. Dalej jedna z naszych Czytelniczek z ul. Libelta ofiarowała ciepły płaszcz, a p. Adam Szydłowski, właściciel składu porcelany i sprzętów kuchennych przy ul. Wronieckiej 4, ofiarował Niemirom 10 talerzy, 6 filiżanek i czajnik emaliowany do wody.

W ten sposób litościwe osoby poprawiły nieco warunki bytowania nieszczęśliwych Niemirów. (jr)

MEBLE WIELKOPOLSKIE DO TURCJI

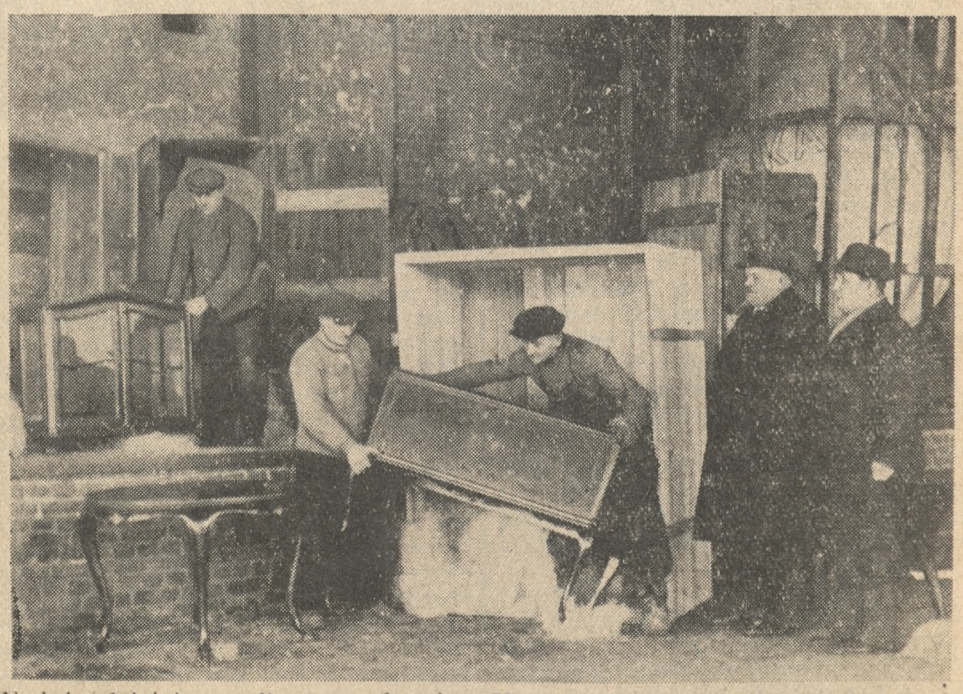

W dniu dzisiejszym firma spedycyjna Hartwig wysłała z Poznania koleją do Gdyni, skąd po przeładowaniu na statek, drogą morską do Stambułu przewiezione będą meble stylowe (chippendale), wykonane przez zakłady stolarskie Ł. Łanieckiego ze Swarzędza i W. Maciejewskiego w Poznaniu. Na fotografii widzimy pp. Maciejewskiego i Łanieckiego przy pakowaniu mebli, które w Turcji niewątpliwie dobrze będą świadczyły o wysokim poziomie rzemiosła wielkopolskiego.

KRONIKA SĄDOWA

— * **Działał w obronie koniecznej.** Na ławie oskarżonych przed Sądem Okręgowym w Poznaniu zasiadł dzisiaj 25-letni Kazimierz Pietryka, robotnik cegielniany, oskarżony o to, że w dniu 11 maja rb. w Żabikowie zadał Franciszkowi Waltrowskiemu łopatą cios w głowę, powodując ranę tłuczoną z złamaniem kości ciemieniowej. Aczkolwiek kwalifikacja czynu w akcie oskażrenia przedstawiała się groźnie — przewód sądowy wykazał, że oskarżony Pietryga był w działaniu swym całkowicie usprawiedliwiony. Krytycznego dnia przyszło do cegielni p. Suwalskiego w Żabikowie dwóch bezrobotnych Waltrowski i Stefan Szewczyk, którzy zaczęli przeszkadzać w pracy robotnikom, w szczególności zaś Pietrydze. Mimo próśb z jego strony przybyli nie chcieli opuścić cegielni i przez blisko półtorej godziny prowokowali coraz zuchwalej Pietrygę do bójki. Gdy wreszcie Waltrowski chwycił Pietrygę pod gardło, a następnie zbliżał się doń w groźnej postawie, zaatakowany chwycił łopatę i uderzył nią w głowę Waltrowskiego, zadając mu wspomniany uraz. Sąd Okręgowy, w osobie s. o. Budzyńskiego, po przesłuchaniu świadków, doszedł do przekonania, że osk. Pietryga działał w obronie koniecznej swej czci i wolności pracy i wobec tego nie dopuścił się żadnego przestępstwa. W tym stanie rzeczy sąd go całkowicie uniewinnił.

— * **Proces sołtysa.** Przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko 47-letniemu Stanisławowi Bielawnemu z Orpiszewa, pow. Krotoszyn, oskarżonemu o przywłaszczenie sobie w charakterze sołtysa z funduszów publicznych kwoty 5 437 zł.

W kwietniu 1931 r. Stanisławowi Bielawnemu powierzono urząd sołtysa gminy Orpiszew. W kwietniu 1935 r. zwolniono go z zajmowanego stanowiska, wskutek wykrycia szeregu nadużyć. Przeprowadzona rewizja wykryła w kasie sołectwa brak ponad 5 tys. złotych.

W czasie dochodzeń ustalono, że Bielawny funkcje swe sprawował niedbale, pobierał od płatników pieniądze, ale ich nie księgował, zużywając na swoje potrzeby. Dzięki dużemu sprytowi i przebiegłości sołtysa, nadużycia przez długi czas pozostawały w ukryciu, dopiero przypadkowo natrafiono na ich ślad.

Sąd Okręgowy z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Krotoszynie skazał Bielawnego za popełnione nadużycia na jeden rok i sześć miesięcy więzienia, oraz pozbawił go praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 3.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu po rozpoznaniu tej sprawy wyrok skazujący Bielawnego w całości zatwierdził. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **CHODZIEŻ.** W dniu 8 bm. zawiązało się nowe Towarzystwo Kupców Chrześcijan na powiat chodzieski przy Wielkopolskim Związku Zrzeszeń Kupieckich w Poznaniu. Po przemówieniu delegatów, przybyłych z Poznania, i obszernej dyskusji zebrani uznali za konieczne założenie zrzeszenia kupieckiego, do którego zgłosiło się na miejscu 42 członków. Wybrano zarząd z 8 członków z prezesem p. Fabiańczykiem. Jako dalsi członkowie weszli do zarządu pp.: Knik, Zdebel i Dałkowski z Chodzieży, Rakowski i Kamiński z Margonina, Zoch z Ujścia i Kaźmierczak z Budzynia.

— * **GRODZISK** Ostatnio odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej w Grodzisku w celu ofiarowania miasta opiece Najśw. Sercu Jezusowemu. Zebraniu temu przewodniczył burmistrz dr Mazurkiewicz, który przedstawił zasługi dla Kościoła i społeczno narodowe czcigodnego Jubilata ks. dziek. Kruszki od czasów zaborczych po dzień dzisiejszy zarazem odczytany został projekt uchwały w sprawie ofiarowania miasta Najśw. Sercu Jezusowemu. Uchwałę tę Rada Miejska przyjęła jednomyślnie przez powstanie. W dalszym ciągu dokonał ks. dziek. Kruszka poświęcenia pięknego obrazu Najśw. Serca Jezusowego, który umieszczono w sali posiedzeń Rady Miejskiej. Na zakończenie ks. Kruszka podziękował Radzie za powzięcie powyższej uchwały. Tym samym Grodzisk jest pierwszym miastem w Polsce, które się oddało opiece Najśw. Sercu Jezusowemu.

— * **JAROCIN.** Na niedzielę, dnia 12 bm Stronnictwo Narodowe w Jarocinie zwołuje do największej w mieście sali kina „Wiktoria" wielkie zebranie publiczne w sprawie Gdańska Przemawiać będą przedstawiciele Stronnictwa Narodowego. Zebranie odbędzie się punktualnie o godz. 14. (jp)

— * **INOWROCŁAW.** W sali hotelu „Basta" odbyła się uroczysta akademia mariańska, na program której złożyło się: odśpiewanie przez chór Matki Boskiej pieśni „Hołd Przeczystej Rodzicy", słowo wstępne wygłoszone przez ks. kan. Kubskiego śpiew solowy pp. Wyborskiego i Wiśniewskiego. Referat pt. „Niepokalana Obronicielka wiary w dzisiejszych czasach" wygłosił p. prof. Bogusławski. Piękną melodeklamację przy akompaniamencie fortepianu wygłosił p. Zygmunt Oczachowski, po czym nastąpiło solo skrzypcowe „Ave Maria" Schuberta oraz koncert orkiestry symfonicznej, która wykonała „Tęsknotę" Wrońskiego. Na zakończenie odśpiewano wspólnie „Błękitne rozwińmy sztandary". (ik)

— * **LESZNO.** We wyniku przeprowadzonej w dniu 5 bm. kwesty ulicznej na pomoc gwiazdkową dla bezrobotnych zebrano 328,76 zł

— Około godz. 10 spłoszył się koń, zaprzężony do powózki, którą Żyd Kalmus jechał ul. Piłsudskiego w stronę Rynku. Na Rynku Kalmus wypadł z powózki tłukąc się dotkliwie. — Niej. Bąk pragnąc zatrzymać konia został przejechany i doznał lżejszych obrażeń.

— Projekt przeniesienia Miejskiej Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem z jasnych i higienicznych lokali Ubezp. Społecznej do nieruchomości miejskiej przy ul Leszczyńskich, która tym warunkom nie odpowiada, wywołał apel matek, korzystających z tej instytucji, do Zarządu Miasta o przyznanie odpowiedniejszych pomieszczeń. Ubezpieczalnia Społeczna uzasadnia wypowiedzenie koniecznością odseparowania, znajdującej się w bezpośrednim sąsiedztwie, przychodni przeciwgruźliczej.

— Zajścia, jakie wywołują Żydzi leszczyńscy w odpowiedzi na akcję Stronnictwa Narodowego, które od pewnego czasu wystawiło pikiety przy sklepach żydowskich, rzucają właściwe światło na bezczelność i pewność siebie zamieszkujących Leszno Semitów. Ostatnio kilku pachołków żydowskich napadło na ul. Wolności dwu spokojnie idących pikieciarzy, których dotkliwie pobili pałkami, po czym odeszli, nie zatrzymani przez nikogo. Pół godziny później wydarzył się podobny wypadek na Rynku i to w obecności policjanta, który awanturnika zdołał ująć i odprowadził go na posterunek. Naprawdę smutny to fakt, że Polacy, opłaceni przez Żydów, napadają na swych braci szkodząc sprawie narodowej. (lr)

— * **MOGILNO.** Ostatniemu posiedzeniu Rady Miejskiej przewodniczył wiceburmistrz Roman Giezek. W obradach powzięto następujące uchwały: na wniosek p Grylewicza uchwalono dotację na FON w wysokości 1 500 zł. Do uchwał Zarządu Miejskiego podwyższających dodatki komunalne do państw. podatków od nieruchomości, dochodowego oraz od świadectw przemysłowych Rada Miejska się nie przychyliła, a pozostawiła do poboru dotychczasową wysokość. W sprawie niesienia pomocy bezrobotnym w okresie zimowym. Rada Miejska przychyla się do pisma Wydziału Powiatowego i uchwala na ten cel kwotę 4 000 zł.

— Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej podano do wiadomości decyzję Ministerstwa Spraw Wewn. w sprawie niezatwierdzenia dwukrotnego wyboru dyr. banku p. Sylw. Andrzejewskiego na stanowisko burmistrza. Nowy wybór burmistrza nastąpi prawdopodobnie przed gwiazdką.

— Stronnictwo Narodowe w Mogilnie ponownie urządziło pikietowanie sklepów żydowskich począwszy od 1 bm. do gwiazdki.

— * **OSTRÓW.** Walne zebranie Koła Stow. Chrześc.-Narod. Nauczycieli Szkół Powsz odbyło się w ub. sobotę. Wiceprezes Stow. p. Kiedrzyński wygłosił referat o nowym ośrodku przemysłowym. Następnie przedłożyli sprawozdania z działalności stowarzyszenia członkowie zarządu. Na wniosek komisji rew. zebranie udzieliło pokwitowania zarządowi. Ustępujących w myśl statutu członków zarządu wybrano ponownie Zarząd Koła ukonstytuował się jak następuje pp.: Czesław Lassociński — prezes, Marcin Kiedrzyński — wiceprezes, Zofia Kendziorzanka — sekret., Wojciech Domagała — skarbnik. Członkowie zarządu pp.: Jan Dobski, Józef Cyba, Alfons Rychter, Marian Pawłowski i Bronisław Glapiński. Uchwalono dla p. Edwarda Tomaszewskiego w uznaniu jego zasług dla Stowarzyszenia dyplom uznania. Na wielki zjazd chrześcijańsko-narodowych nauczycieli postanowiono gremialnie 12 bm. pojechać do Kalisza.

— Sędziami mianowani zostali pp. ases. Drabent i Domagała z Ostrowa. Przeniesienie otrzymał p. sędzia Drabent do Lipna, a p. sędzia Domagała do Tucholi.

— Pierwszą nagrodę w wielkim konkursie na hasło kupieckie otrzymała ostrowianka p. Romana Niedzielska.

— * **RAWICZ.** Zapowiedziany na wtorek 7 bm. występ Chóru Dana nie odbył się z powodu nikłej frekwencji publiczności.

— W ub niedzielę wystawiło KSMM w Rawiczu z okazji 100 rocznicy urodzin M. Bałuckiego jego komedię w 3 aktach pt. „Klub kawalerów". Piękno sztuki, jak i świetna gra aktorów wywoływały burze zasłużonych oklasków. Całość stała na wysokim poziomie dzięki umiejętnej reżyserii art. teatr. p. Bronisławy Małeckiej.

— W ub. niedzielę odbył się w sali Dziembowskiego wielki protestacyjny wiec w sprawie Gdańska, urządzony staraniem Koła S. N. w Rawiczu. Po zagajeniu zebrania i odśpiewaniu Hymnu Młodych referent p. Kotlas z Pomorza wygłosił przemówienie o kwestii gdańskiej i wskazał zarazem na słuszne nasze prawa do Gdańska, który ongiś był naszym miastem. — Mówcę darzono licznymi brawami. W dyskusji głosu nikt nie zabrał, tylko p. Paździor wypowiedział parę słusznych uwag nawiązując do referatu, po czym p. Olejniczak napiętnował bezczelną napaść p. Sinet-Wojnarowiczowej w Toruniu na społeczeństwo pomorskie i poznańskie. Zebranie zakończono odśpiewaniem Pieśni Bojowej.

— W Bojanowie odbył się 5 bm. protestacyjny wiec w sprawie Gdańska, na którym przemawiał prelegent z Pomorza p. Kotlas. Zebranie cieszyło się liczną frekwencja publiczności. (rs)

— * **SWARZĘDZ.** Roczne walne zebranie Tow. Gimn. „Sokół" odbędzie się dnia 12 grudnia o godz. 16.30 w lokalu posiedzeń w Strzelnicy. Uprasza się wszystkich członków o punktualne przybycie. (n)

POGODA

POZNAŃ, 10 grudnia 1937.

Temperatura 7 godz. + 1,5; 13 godz — 1,3.

Ciśnienie
7 godz. 740,7 mm. niskie
13 godz. 741,1 mm.
tendencja barom.; ciśnienie stałe

Zachmurzenie
7 godz. pochmurno
13 godz. pochmurno, śnieg.

Wiatr
7 godz. kierunek poł.-zach., szybk. 5 m/sek.
13 godz. kierunek południ.-zach., szybk 9 m/sek.

Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 2,1 mm., rodzaj opadu: śnieg.

Temperatura
w ciągu ub. dnia najwyższa — 2,9 o godz. 20
w ciągu ub. nocy (do g. 7) najn. — 3,2 o godz. 22

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Znów lekki spadek temperatury, pochmurno z przelotnymi przejaśnieniami.

Kiepska pogoda

Dziś od godz. 11 zaczął w Poznaniu padać śnieg z gęstym deszczem, przy czym wiał silny wiatr zachodni z szybkością do 20 metrów na sekundę. Niebo w trzech czwartych pokryły chmury. Dla odmiany — jak się dowiadujemy — wchodzimy teraz w chłodne powietrze polarno-morskie.

Dopiero wtedy przekonała się, jak wielka różnica może być między „białym i białym", i jak bardzo różni się Radion od innych środków do prania.

Aby bielizna była rzeczywiście biała, należy usunąć nie tylko powierzchowny brud, ale i ten, który wniknął głęboko w tkaninę.

Dlatego używajcie RADIONU. Przy gotowaniu bielizny w Radionie wytwarzają się miliony drobnych pęcherzyków tlenu, które na wskroś przenikają tkaninę, usuwając z niej wszelki brud. I to właśnie jest powodem śnieżnej białości bielizny pranej w Radionie.

RADION

pierze bieliznę „na wskroś"

WYRÓB FIRMY SCHICHT-LEVER S. A.

Pz 34 728-62,773

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ.** Jak już donosiliśmy, zmarł wskutek otrucia się luminalem Żyd Juliusz Izraelowicz, właściciel składu porcelany i galanterii przy ul. Wybickiego. Zmarła również, nieodzyskawszy przytomności, żona denata, która wspólnie z mężem zażyła trucizny. — Przyczyną samobójstwa były kłopoty płatnicze firmy i ogłoszenie przez sąd jej upadłości. (gn)

— Za zasługi na polu pracy zawodowej w przemyśle został odznaczony srebrnym krzyżem zasługi prokurent fabryki „Unia - Ventzki" p. Kazimierz Lewandowski, szef eksportu, sprzedaży i propagandy czynny na tej placówce piętnasty już rok. (n)

— * **LASKOWICE.** Podczas zwózki sznycli z cukrowni w Świeciu wpadł rolnik Pastewski z Przysierska pod koła wozu i został przejechany. Wskutek ciężkich okaleczeń P. zmarł. (gn)

— * **NOWE MIASTO LUBAWSKIE.** Na szosie pod Kurzetnikiem rozbił się samochód wydziału powiatowego, którym wracali do N. M. starosta Kowalski, kierownik urzędu skarbowego Szczepański i pow. kom. PW i WF Dulęba. Wszyscy trzej panowie odnieśli poważne okaleczenia. Po założeniu opatrunku przewieziono rannych do ich mieszkań. (gn)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Fundusz
śp. podróżnika Kazimierza Nowaka

Tow. Przemysłowców „Sobieski", Poznań, prawy brzeg Warty	10,— zł
W. Hasiński, Gostyń	5,— „
razem z poprz. pokwitowanymi	**729,40 zł**

Na pomnik Serca Jezusowego: Irena Grabowska, Warszawa, z podziękowaniem za otrzymane łaski, z prośbą o zdrowie dla syna 5,—, Zofia Jewasińska 1 —, Aleksander Paladin 1,—, razem z poprzednio pokwitowanymi 130,50 zł.

Na „Caritas" studencką: Domańska 3, — razem z poprzednio pokwitowanymi 68,— zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 9 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Urzędnik bankowy mgr praw Ryszard Krygicz i Barbara Słomska; kupiec Zygmunt Nagler w Włocławku i nauczycielka Zdzisława Tubacka, meliorator Julian Zakrzewski i bilansistka Janina Poleska z domu Leszczyńska w Grudzielcu, pow. ostrowski: kierownik filii Jan Stachowiak i kancelistka adwokacka Zofia Kaczmarkówna; pomocnik biurowy Władysław Dota i krawcowa Jadwiga Klemke: krawiec Walenty Antczak i Zofia Zydorczak w Pieruszycach. pow. jarociński: murarz Jan Uryzaj i Aniela Sobecka w Naramowicach, pow. pozn.; ślusarz Wincenty Czajka i Katarzyna Nikowska w Morasku, pow. pozn.; robotnik Franciszek Meisner w Śremie i służąca Franciszka Broniarz w Grabianowie. pow. śremski: czeladnik fryzjerski Marian Wiśniewski i Józefa Pawłowska w Borku. krawiec samodzielny Czesław Pilarski i fryzjerka Klara Łodyżanka, oboje we Wrześni; robotnik Stefan Hoffman i Władysława Bulczyńska; robotnik Antoni Arnik i Walentyna Klimczakówna; urzędnik prywatny Bolesław Łucki i stenotypistka Irena Polcynówna: robotnik Marian Kujawa i pracownica domowa Aniela Woźniakówna; elektromonter Ludwik Dworaczyk w Rzeszowie i kuśnierka Regina Stryczyńska: murarz Ludwik Skrzypiński i pracownica domowa Stanisława Małolepsza; lakiernik Jan Kmieciak i Anna Zielińska; właściciel kiosku Stanisław Grajewski i pracownica Anna Baranowska; adiunkt Polsk. Kolei Państw. Stanisław Perz i Leokadia Toporska; drukarz maszynista Józef Rausch i urzędniczka prywatna Zofia Owsainy; handlowiec Wojciech Rożański i krawcowa Helena Jaworska; robotnik Leon Kwiatkowski i pracownica domowa Zofia Jurgowska.

Zgony

Dnia 10 bm. zapisano następujące zgony:

Stanisława Dąbrowska z domu Stefaniakówna. 66 lat; Michalina Polska bez zawodu, 88 lat; Urszula Łakoma, uczennica szkolna, 8 lat, zam. w Murowanej Goślinie, pow. obornickim; Emilia Hamrolówna, 24 dni; Janina Borowiczówna, uczennica szkolna, 7 lat; Andrzej Sołtysiak, kowal, 32 lata; Antoni Lewandowicz, malarz, 49 lat; Julia Kucharska z domu Ryglińska, wdowa, 81 lat; Zbisław Jankowski, 7 dni, 16 godzin. Marian Grzechowiak, chorąży zawod 44 lata: Marianna Kijakówna, 36 lat.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Poprawa w rolnictwie zachodnio-polskim jest nieznaczna

stwierdza zebranie wszystkich organizacyj rolniczych

Dnia 6 grudnia rb. odbyło się zebranie wszystkich organizacyj rolniczych Wielkopolski i Pomorza, w szczególności: Pomorskiej Izby Rolniczej, Wielkopolskiej Izby Rolniczej, Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego, Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych, Wielkopolskiego Związku Ziemian, Zachodniopolskiego Towarzystwa Rolniczego, Związku Stowarzyszeń Plantatorów Buraków Cukrowych Wielkopolski i Pomorza, Związku Wytwórców Jęczmienia Browarnego, Zachodniej Polski, Stowarzyszenia Producentów Nasion Oleistych, Związku Zachodniopolskiego Przemysłu Cukrowniczego, Zjednoczenia Młynów Handlowych Poznańskich i Pomorskich.

Tematem konferencji była dyskusja nad obecną sytuacją rolnictwa Polski zachodniej. W szczególności reprezentanci rolnictwa obu województw zachodnich jednomyślnie uznali, że niestety w rolnictwie nie można zanotować tej poprawy, jaka pojawiła się w innych dziedzinach gospodarki narodowej. Całkowicie przecenioną jest poprawa sytuacji rolnictwa. Poprawa ta bowiem ogranicza się jedynie do poprawy statystycznej, na odcinku zwyżki cen produkcji roślinnej. Zwyżka cen zboża jest prawie że tylko wyrównaniem urodzaju, jaki dotknął w ubiegłym roku Polskę. Tym samym więc stosunkowo duża zwyżka cen jednostkowych nie jest równoznaczną z podwyższeniem dochodowości gospodarstw wiejskich, zwłaszcza rolnictwa drobnego, w którego dochodowości ważną rolę poza produkcją roślinną gra produkcja zwierzęca. Ceny zbóż obecnie oderwane są od cen światowych. Nie przesądzając tego, jak w przyszłym roku kształtować się będą ceny na produkty rolne, trzeba się realnie liczyć jedynie z przypuszczalnym parytetem cen światowych, które są znacznie niższe od obecnego poziomu cen krajowych.

Nie negując pewnej poprawy w rolnictwie, której jednakże nie można zbytnio generalizować, należy stwierdzić, że nie jest ona wystarczającą na to, aby odrobić zaniedbania i spustoszenia na odcinku produkcyjnym i inwestycyjnym spowodowane przez długotrwały kryzys.

Reprezentanci rolnictwa Wielkopolski i Pomorza stwierdzają dalej, że pewne czynniki w kraju opierając się na tak kruchych i nietrwałych podstawach w ocenie rzekomej poprawy sytuacji rolniczej, prowadzą wprost ofensywę przeciw rolnictwu, powodującą w konsekwencji wzrost kosztów produkcji.

Przykłady tego znajdujemy: w już dokonanym i ponownym zamierzonym podwyższeniu o 50 pct wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne robotników rolnych (które jedynie i wyłącznie obowiązuje na terenie województw zachodnich), w nałożeniu na pracodawców rolnych ustawowego obowiązku kosztownej przebudowy mieszkań robotników, w żądaniu przez lekarzy dużego podwyższenia taryfy opłat na pomoc lekarską, w podwyższeniu płac robotników w Wielkopolsce o 15 pct, na Pomorzu o 10 pct, w zamierzonej przez Ministerstwo Komunikacji podwyżce taryf kolejowych o 15 pct. Poza tym trzeba uwzględnić, że już w najbliższym czasie przypadnie płatność rat kapitałowych, należnych na podstawie układów, zawartych przez Bank Akceptacyjny, a co więcej, że cały szereg układów konwersyjnych z powodu niepłacenia odsetek został automatycznie rozwiązany i już wiele egzekucyj zostało wdrożonych, że karencja w zakresie długów prywatnych wygasa prawie bezpośrednio po najbliższych żniwach, że wreszcie z obecnych zbiorów większość rolników jest zmuszona zapłacić trzy raty podatku gruntowego, że z dniem 1 kwietnia nastąpi likwidacja zaległości wobec skarbu państwa z czasów kryzysowych.

Zważywszy powyższe elementy, obciążające ponad zwykłą normę rolnictwo, rzekoma poprawa sytuacji rolniczej wydaje się nader problematyczną, a realizacja wyżej wymienionych zamierzeń wtrącić może ponownie wieś w tę samą sytuację, w jakiej znajdowała się w czasie największego nasilenia kryzysu. Tak też oceniają rzesze rolnicze rzekomą poprawę, skarżąc się na to i burząc, że wszelkie nadwyżki dochodów, które powinny być skierowane na najkonieczniejsze i zaniedbane od lat potrzeby i inwestycje są im odbierane.

Szczególny niepokój w sferach rolniczych budzi oświadczenie p. wicepremiera na temat ustawodawstwa finansowo-rolnego, w którym powiedział: „że dalsze pogłębianie oddłużenia rolnictwa jest niemożliwe". Na parę dni przed zwołaniem Sejmu przedłożono p. wicepremierowi memoriał, zawierający tezy dotyczące potrzeb w zakresie finansowo-rolnym. Tezy te były przemyślane w ten sposób, aby raz wreszcie definitywnie akcję oddłużeniową zakończyć po pośrednim i bezpośrednim zredukowaniu obciążeń rolnictwa i dostosowaniu ich do realnych możliwości płatniczych. Dotychczasowe bowiem ustawodawstwo rolne, jak wynika ze świeżo ogłoszonej drukiem pracy p. t. „Zadłużenie gospodarstw rolnych województwa pomorskiego w latach 1932—1936 w świetle ankiety" nie dało zamierzonych skutków, a zadłużenie zamiast spaść wzrosło.

Zebrani szczegółowo przedyskutowali również zagadnienie nawozów sztucznych i doszli zgodnie do wniosku, że obecne ceny nawozów sztucznych stanowią poważną przeszkodę w koniecznym rozwoju produkcji rolnej i uchwalili zwrócić się do rządu z apelem o wydatne obniżenie ich cen.

Reprezentanci zebranych organizacyj, w poczuciu odpowiedzialności za spokój i ład na wsi, czują się w obowiązku stwierdzić, że ocena obecnej sytuacji gospodarczej nie jest absolutnie budowana tylko na podstawie ich własnej osobistej opinii, ale przeciwnie jest wyrazem myśli i opinii wszystkich członków poszczególnych kółek i stowarzyszeń. Expose p. wicepremiera tak pod względem oceny sytuacji, jak i zamierzeń rządu na przyszłość, postawiło rzesze rolnicze w bardzo trudnym położeniu.

Jako końcowy rezultat obrad postanowiono w najbliższych dniach opracować i przedłożyć rządowi obszerny memoriał w tej sprawie i doręczyć przez wybraną delegację.

Statystyka wyznaniowa w życiu gospodarczym

Jak donosi żydowski „Nasz Przegląd", Główny Urząd Statystyczny zarządził przeprowadzenie statystyki wyznaniowej z okazji sprzedaży świadectw przemysłowych na rok 1938, przez wprowadzenie do wykazów statystycznych rubryki „wyznanie". Nareszcie zatem dowiemy się, ile jest w Polsce placówek przemysłowych i handlowych żydowskich, bo imię i nazwisko może brzmieć czysto po polsku, ale wyznanie trudniej ukryć. Powyższe zarządzenie Gł. U. Statyst. zostało przez Żydów przyjęte z ogromnym niezadowoleniem.

Chleb dla Polaków

Poszukuje się chrześcijańskiej firmy, która mogłaby nabywać terminowo 5 000 kg szczeciny co dwa tygodnie.

W wiekszym mieście na Pomorzu można wykupić z rąk żydowskich kamienicę czynszową wartości 110 000 zł. (Roczny dochód 16 000 zł.)

W większym wojewódzkim mieście nie ma chrześcijańskiej hurtowni mąki, ryżu, cukru, hurtowni szkła budowlanego, oraz hurtowni fornierów i dykty stolarskiej. Pomoc w wyszukaniu lokali i w reklamie zapewniona.

W 40-tysięcznym mieście jednego z województw południowych można wynająć od 1. 1. 38 r. 1-piętrowy dom, prawie w centrum (w chrześcijańskiej części miasta) za 450 zł miesięcznie. Parter po pewnej przeróbce nadaje się na 6 do 8 lokali sklepowych.

W okolicy tego miasta jest posada dla lekarza. 320 zł miesięcznie i wolna praktyka.

Potrzebny jest pomocnik handlowy z praktyką w branży korzennej i papierowej na stanowisko kierownika spółdzielni. Kaucja pożądana, wynagrodzenie według umowy.

W 34 000 mieście woj. południowego przejąć można zaprowadzony skład obuwia za 5 000 zł. Bardzo dobry lokal — w centrum. Polskich składów w tym mieście brak.

W mieście powiatowym k. Lwowa jest do przejecia składnica druków, papierów i przyborów kancelaryjnych, zaopatrująca wszystkie urzędy i instytucje samorządowe. Potrzebny kapitał 6 000 zł. Mógłby być też uczciwy fachowiec z kapitałem 3 000 zł jako wspólnik. Lokal jest obszerny, można by zaprowadzić jeszcze galanterię itp. W branży tej brak Polaków.

W miasteczku pod Brześciem b. potrzebny jest chrześcijański skład manufaktury i galanterii. Jest lokal tuż przy rynku. (Pilne).

W mieście powiatowym (15 000 mieszk.) woj. łódzkiego jest b. potrzebna chrześcijańska hurtownia kolonialna.

Właściciel zakładu krawieckiego z pralnią chemiczną i farbiarnia, celem przeniesienia się na Kresy lub do woj. centralnych poszukuje wspólników — współpracowników.

Gdzie może osiedlić się cholewkarz-fachowiec, nie posiadający maszyn?

W większym mieście woj. warszawskiego potrzebny jest technik dentystyczny. Dobra egzystencja zapewniono.

W miasteczku pod Kaliszem jest do przejecia jedyny skład galanterii za 2 500 zł. Czynsz za lokal 10 zł miesięcznie.

Poznanianka zakłada w jednym z miast woj. wschodnich restaurację i pragnie nabyć używane urządzenie, jak: stoliki, krzesła, kanapy kawiarniane, lustra itd.

Ze względów zdrowotnych właściciel sprzeda w Gdyni zakład ślusarsko-mechaniczny. Możliwa jest zmiana na takie samo przedsiębiorstwo w Polsce centralnej, wschodniej lub południowej.

W jednym z miast nowego okręgu przemysłowego, gdzie brak jest kupców i rzemieślników Polaków, oraz brak lokali handlowych — jest w centrum parcela gminy, którą można dostać pod budowę. Miejscowa spółdzielnia poszukuje udziałowców do wybudowania domów z lokalami. Udziały byłyby zaliczone w poczet kosztów dzierżawy lokalu na szereg lat. W mieście tym (miasto powiatowe) potrzeba: składu żelaza, hurtowni kolonialnej, składu owoców, rowerów, radia, konfekcji, szkła, porcelany, skór, farb i pokostów, galanterii. Potrzeba też kawiarni-restauracji, rzeźnika, blacharza, zegarmistrza, rymarza i dentysty.

Istniejąca już od 43 lat chrześcijańska wytwórnia konserw mięsnych i pasztetów w Małopolsce poszukuje wspólnika.

W mieście 14 000 mieszk. na Wołyniu potrzebny jest polski skład naczyń kuchennych, bławatów, galanterii. Najlepiej byłoby urządzić skład towarów mieszanych.

Osiedlony krawiec poszukuje dobrego pomocnika (krawiectwo męskie) — kompletne utrzymanie, pensja od umowy.

Do przejecia składu cukrów i owoców w mieście powiatowym woj. warszawskiego.

Do zaprowadzonej i zdrowej finansowo składnicy materiałów opałowych w wojewódzkim mieście potrzeba wspólnika z kap. 40 — 50 000 zł celem sfinansowania dostaw dla urzędów i instytucyj państwowych.

Korzystna dzierżawa huty szklanej z zapewnionym odbiorcą produkcji w większym mieście woj. lubelskiego. Potrzeba 80 — 100 000 zł.

Celem powiększenia jedynego składu chrześcijańskiego towarów mieszanych w miasteczku woj. łódzkiego, poszukuje się wspólnika bezwzględnie sumiennego.

W większym mieście woj. nowogródzkiego jest do przejecia skład kolonialno-gastronomiczny. Obrót roczny 70 — 80 000 zł. Do przejecia potrzeba 20 — 25 000 zł.

W 60 000 mieście na Wołyniu potrzebny blacharz i szklarz.

Potrzebni pomocnicy krawieccy (kawalerowie) do nowo-założonego zakładu krawieckiego w większym mieście woj. lubelskiego.

Poza tym Związek Polski posiada 600 miast opracowanych, w których są wielkie możliwości osiedleńcze dla wszystkich zawodów i branż.

Związek polski bezinteresownie informuje o czysto polskich i chrześcijańskich źródłach zakupu i sprzedaży.

Informacyj w powyższych sprawach udziela Związek Polski — Poznań, ul. Skarbowa 5 m. 7 w godzinach od 10—13, tel. 12-28. Petentów zgłaszających się po informacje listownie uprasza się o załączanie znaczka pocztowego na odpowiedź, podawanie dokładnego adresu, oraz wysokości posiadanego kapitału.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych.** Komisja skarbowa Związku Izb Przemysłowo-Handlowych rozpatrywała ostatnio sprawę przedłużenia wygasających w dniu 1 stycznia 1938 r. ulg dla nabywców pojazdów mechanicznych. Przede wszystkim stwierdzono, iż obecnie obowiązujące ulgi nie ułatwiają kupna samochodu osobom mniej zarabiającym. Tymczasem osoby posiadające większe dochody mogą uzyskać ulgi znacznie wyższe. Z tych względów, w celu ułatwienia nabycia samochodu osobom mniej zamożnym, komisja wyraziła opinię, iż należy wprowadzić ulgę stałą wynoszącą 20 pct ceny samochodu, dla tych nabywców, którzy przy obliczeniu ulgi proporcjonalnie do dochodu uzyskaliby zwrot podatku niższy niż 20 pct. Szereg osób, które opłacają mały podatek dochodowy nie mogłyby wykorzystać ulgi w ciągu jednego roku, gdyż ich podatek może być niższy od sumy ulgi. Mając to na względzie, komisja wyraziła opinię, iż osoby, płacące podatek niższy niż wynosi ulga, winny mieć możność potrącenia jej w ciągu 4 lat następnych, aż do zupełnego wykorzyscania ulgi. Zmiana powyższa miałaby szczególnie duże znaczenie dla nabywców samochodów zarobkowych, którzy uzyskują b. małe dochody, co powoduje, że w obecnym systemie uzyskiwali oni ulgę wynoszącą nieraz zaledwie 5 pct ceny nabycia wozu. Niezależnie od tego podkreślono, iż należy przyznać ulgi nabywcom wszelkich pojazdów mechanicznych, jak autobusy, samochody ciężarowe i traktory, nie zaś wyłącznie nabywcom samochodów osobowych. Przy tym dla nabywców autobusów, traktorów i samochodów ciężarowych należy znieść granicę 12.000 zł ceny nabycia, poza którą nie udziela się obecnie ulg

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na wczorajszych giełdach walutowych dewiza na Nowy Jork miała, podobnie jak i w dniu wczorajszym, tendencję mocniejszą. Dewiza na Paryż w dalszym ciągu nie wykazuje żadnych zmian w notowaniach gotówkowych. Ustabilizowała się ona od paru tygodni na poziomie zbliżonym do 147,10 fr. za 1 funta ang. Pozostałe dewizy również nie wykazały prawie żadnych zmian kursowych. W ten sposób sytuacja na giełdach nacechowana jest dużą dozą stabilizacji.

(k) **Zezwolenie przywozu towarów reglamentowanych.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu komunikuje, że termin składania podań o pozwolenie przywozu towarów reglamentowanych na okres styczeń — luty i pierwszy kwartał 1938 r. upływa dnia 20 grudnia. Podania o pozwolenia przywozu towarów z listy surowcowej, zgodnie z instrukcją Ministerstwa Przemysłu i Handlu winny być nadesłane do Komitetu Przywozowego Rady Handlu Zagranicznego do dnia 15 grudnia rb. Izba zwraca uwagę na konieczność dokładnego wypełnienia formularzy podaniowych, dołączanie do podań faktur, cenników wzgl. innych dowodów, stwierdzających właściwą wartość sprowadzanego towaru. Jednocześnie Izba przypomina o obowiązku złożenia przez każdą firmę na początku roku przyszłego uwierzytelnionego odpisu świadectwa przemysłowego, zaopatrzonego w znaczek stempl. 50-ciogr., zaznaczając, że uwierzytelnienia odpisu może Izba dokonać we własnym zakresie po przedłożeniu oryginału i kopii. Załatwienie podań uwarunkowane jest złożeniem przez firmę odpisu, świadectwa przemysłowego, który Izba przesyła następnie do Komitetu Przywozowego.

(k) **Zebranie Zw. Zaw. Rolników i Leśników.** Dnia 16 grudnia rb. o godz. 16.30 w sali Wielkopolskiej Izby Rolniczej przy ul. Mickiewicza 33 odbędzie się zebranie Zw. Zaw. Rolników i Leśników z Wyższym Wykształceniem. Na zebraniu tym wygłosi prof. Z. Pietruszyński referat pt. „Drogi rozwoju produkcji roślinnej w Wielkopolsce". Wstęp dla członków bezpłatny, dla innych 1 zł, dla studentów — 50 groszy.

(k) **Puck podwyższa podatki.** Rada Miejska Pucka uchwaliła ostatnio podwyżkę stopy podatku od nieruchomości w Pucku z 30 na 50 pct. Podwyżki tej domagało się Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości w Pucku, pragnąc w ten sposób dać miastu fundusze na kontynuowanie prac nad regulacją kanalizacji nad zatoką Pucka, gdzie niedawno wysypana została sztuczna plaża. Obywatelski ten czyn spotkał się w szerokich sferach obywatelstwa miasta z dużym uznaniem.

(k) **Produkcja cementu musi nadążyć zbytowi.** Zbyt cementu, który w latach kryzysu skurczył się poniżej 300 tys. ton rocznie, stale wzrasta. Podczas gdy w roku ubiegłym w pierwszych 10 miesiącach sprzedano 913 tys. ton, w roku bieżącym przekroczono w tym samym okresie 1.170 tys. ton. Biorąc pod uwagę, że rok najwyższej koniunktury dla cementu — 1928 przyniósł 1.100 tys. ton zbytu — należy się spodziewać, że rok bieżący przekroczy zbyt roku 1928 o ca 20 pct. Charakterystycznym jest, że już w bieżącym roku zamówienia częstokroć były wykonywane z opóźnieniem, co znaczy, że fabryki nie były przygotowane na tak wielki zbyt i nie przygotowały odpowiednio swej produkcji. Zarówno prace w Okręgu Centralnym, jak i ogólny przebieg koniunktury każą wnosić, że przyszły sezon dla cementu będzie jeszcze silniejszy.

Z ZAGRANICY

(z) **Zwyżka akcyj polsko belgijskich.** Rynek akcyj polsko - belgijskich ostatnio kształtuje się zwyżkowo. Zwyżce tej sprzyjała również mocna tendencja, panująca ostatnio na giełdach światowych. Na pierwsze miejsce wybił się „Ostrowiec", który z 90 fr. zwyżkował na 110. Analogiczną poprawę zanotowała „Siła i Światło" Wszystkie inne akcje towarzystw polsko - belgijskich również zwyżkowały, choć w nieco mniejszym stopniu.

(z) **Polsko - łotewskie rozmowy gospodarcze.** Dnia 7 bm. zakończone zostały w Rydze rozmowy gospodarcze pomiędzy delegacją polską a ekspertami łotewskimi. Celem tych rozmów było przedyskutowanie możliwości eksportowych Łotwy do Polski i ustalenie listy towarów, które nadawałyby się do tego eksportu. Rozmowy doprowadziły do pozytywnych rezultatów i są jednym z etapów na drodze do uregulowania i rozszerzenia polsko - łotewskiej wymiany towarowej. Jako dalszy etap odbędą się rozmowy z delegacją łotewską w Warszawie. Omawiane rokowania są bezpośrednim wynikiem ostatniej wizyty ministra Romana na Łotwie i były przewidziane w czasie jego pobytu w Rydze.

(z) **Eksport kapitałów ze Szwajcarii.** W Bernie odbyła się wczoraj konferencja w sprawie eksportu kapitału pod przewodnictwem szefa departamentu finansów i przy udziale przedstawicieli najważniejszych szwajcarskich instytucyj bankowych i przemysłowych. Konferencja jednogłośnie oświadczyła się za eksportem kapitałów bez narażenia na straty wewnętrznego rynku szwajcarskiego.

(z) **Olbrzymie zapotrzebowanie na stal w Anglii.** Według komunikatu giełdy metalów nieszlachetnych w Londynie zapotrzebowanie na stal i żelazo w Anglii jest tak duże, że ani stale rozwijająca się produkcja krajowa, ani wzmagający się import nie może pokryć potrzeb angielskiego rynku. Duża ilość stalowni angielskich otrzymała zamówienia, które absorbują produkcję na szereg miesięcy naprzód.

Księżniczka, która nie może żyć bez przygód

Pretendentka do tronu — Tancerka panujących — Badaczka grobów Faraonów — Gwiazda rewiowa — Autorka dramatyczna — Ku nowym przeżyciom

Tyle życia, ile przeżyć.

Maksymę tę usiłuje wcielić w życie księżniczka kurdyjska Leile Bederkhan. Chwilowo rozbiła ona swe namioty w dzielnicy willowej Passy pod Paryżem. Jej apartamenty robią wrażenie muzeum starożytnego: mumie z kości słoniowej zdobią ściany, wazy z dawnych czasów Egiptu stoją w narożnikach, kobierce ze wschodu, relikwie z Mekki — wszystko to tworzy pełną dziwnych kontrastów atmosferę, gdy młoda, wysmukła księżniczka kroczy przez salony z niesłychanym wdziękiem Orientalki. Na pierwszy rzut oka uwagę widza zwracają niewspółmiernie długie ramiona księżniczki.

— Kiedy przed kilku laty — objaśnia księżniczka — poświęcić zamierzałam się sztuce tanecznej, by prawdziwą sztukę wschodu, jaką odnalazłam podczas swych studiów w egipskich grobach królewskich, udostępnić Europejczykom, mówili wszyscy fachowcy: z takimi długimi ramionami nie można tańczyć. Tymczasem właśnie tym swoim ramionom zawdzięczam swoją karierę, obfitującą w niezwykle naprawdę przeżycia.

Dzieckiem jeszcze była, kiedy ojciec jej, ostatni potomek rodziny panującej Kurdistanu, zawleczony został na statek i zamordowany. Matka zdołała zbiec z małą Leilą do Kairo. W Zurychu Leila zdawać miała maturę, ale zamiast do gimnazjum, uczęszczała do konserwatorium na lekcje muzyki i rytmiki. Zgorszona tym matka, zabrała córkę do Lozanny i trzymała ją w odosobnieniu. Dopiero, gdy Leila przecięła sobie tętnice, matka zgodziła się na jej wyjazd do Wiednia, gdzie kształcić się miała w tańcu.

Wkrótce jednakże obudziła się w młodej adeptce sztuki choreograficznej żądza wiedzy starożytnej, która ją skierowała z powrotem do Egiptu, gdzie zagłębiała się w grobowiec Tutankchamona, w poszukiwaniach za sławną tancerką Faraona, Nefretete. Potem wróciła do Paryża, by tutaj zużytkować swoją wiedzę egipską. — Lecz losy jej pokierowały się inaczej. Agenci amerykańscy zwrócili na nią baczną uwagę i zaangażowali ją do Ameryki, gdzie z ogromnym powodzeniem występowała w pierwszorzędnych teatrach rewiowych na Broadway'u.

Lecz niebawem znowu nastąpił punkt zwrotny w jej życiu. Pewien szeik arabski, bawiący w Ameryce, zabrał ją do Afryki, gdzie odbyła tournée w licznych dworach książęcych, odtwarzając w starożytnych zamkach stare tańce krajowe. — Wreszcie jednakże osiadła na stałe w Paryżu. Tutaj spotkała ją miła niespodzianka. Pewnego dnia zgłosiła się do niej delegacja mężów z Kurdistanu, która usiłowała ją nakłonić, by natychmiast wróciła do swej ojczyzny i jako prawowita dziedziczka tronu, stanęła na czele ruchu wolnościowego. Leila jednakże odmówiła, gdyż już za bardzo czuła się paryżanką, by na nowo rozpocząć prymitywne życie wschodu. Niemniej jednakże była bardzo dumną, gdy król Egiptu, Faruk, widząc ją tańczącą, zauważył: Pani tańczy przecież, jak gdyby kolebka pani stała na wschodzie.

Zdumienie jego było niemałe, gdy dowiedział się, z jakiego rodu wywodzi się Leila. Toteż zobowiązał ją, by popisywała się swoją sztuką taneczną w czasie przyszłorocznych uroczystości ślubnych w Kairze.

W ostatnim czasie Leila Bederkhan stała się przedmiotem ogólnego zainteresowania opinii publicznej Paryża, dzięki pojawieniu się sztuki dramatycznej pt. „Księżniczka o stu przygodach". Rzecz wyszła anonimowo, ale jest publiczną tajemnicą, że autorką jest sama Leila, która w sztuce dała obraz swego bujnego życia i stworzyła dla siebie rolę tytułową.

W ten sposób rozpoczyna się nowy rozdział w życiu tej niezwykłej kobiety.

(Kk.)

Z OKAZJI ZWYCIĘSKIEGO POCHODU WOJSK JAPOŃSKICH

Budynki i gmachy publiczne w Tokio zostały odświętnie udekorowane, przy czym na wielu domach pojawiły się flagi włoskie i niemieckie.

UCIECHY I ROZKOSZE ZIMY

APOLLO

Seanse 5 - 7 - 9 Seanse 5 - 7 - 9

Od jutra, soboty 11 bm.

Słynna nasza rodaczka

POLA NEGRI

U SZCZYTU SWEJ SŁAWY

W PORYWAJĄCYM DRAMACIE MIŁOSNYM

„MADAME BOVARY"

(„WIELKA GRZESZNICA")

w g głośnej powieści FLAUBERTA

ng 1215

DZIŚ w piątek poraz ostatni — „NIEDORAJDA" z Adolfem Dymszą

Co wyobrażają znaczki pocztowe

Pewien filatelista czeski poświęcił specjalną uwagę motywom twórczym na znaczkach pocztowych. Doszedł on do wniosku, że motyw wieśniaka, żniwiarza i rolnika jest najczęściej spotykanym tematem znaczków pocztowych prawie wszystkich państw europejskich. Stare emisje polskich znaczków pocztowych potwierdzają to spostrzeżenie; mianowicie na markach z okresu przed ustaleniem złotego, jako środka płatniczego, istniała cała seria znaczków, na których m. in. był wyobrażony rolnik, siejący zboże. Ten sam motyw rolniczy znaleźć można na niektórych emisjach niemieckich, np. na 10-fenigówce z 1932 roku widać całą rodzinę rolników przy pracy, oraz na znaczku urugwajskim z 1933 roku. Trzycentówka Stanów Zjednoczonych z okresu N. R. A. wyobraża rolnika z kosą obok kupca i robotnika. Stare znaczki bawarskie posiadają również ten sam motyw, podobnie, jak marki pocztowe węgierskie, duńskie i sowieckie.

Obok motywu rolniczego często można spotkać motyw przemysłowy. Tak np. znaczki polskie z okresu plebiscytu górnośląskiego wyobrażają górnika. Kongo belgijskie posiada na swych znaczkach motyw tkacza (75 cts), Indie holenderskie — garncarza (15 cts), lub kobiety przy warsztacie tkackim (2 cts). Nowe znaczki Mongolii posiadają wizerunek robotnika przy pracy (2 ming), lub widok wielkiej drukarni (1 ming). 5-centowy znaczek Luxemburgu posiada wizerunek nauczyciela na katedrze.

Poza motywem pracy są jeszcze dwa najczęściej spotykane symbole na znaczkach pocztowych: Pierwszy z nich to żołnierz, jako symbol potęgi zbrojnej państwa; drugi to lotnictwo, któremu pewne państwa poświęcają całe emisje, zwłaszcza przy jakichś wydarzeniach lub rocznicach, związanych z lotnictwem. I tak np. w swoim czasie znane wszystkim dobrze były znaczki W. M. Gdańska z czarnym nadrukiem, wyobrażającym samolot z napisem u dołu „Flugpost". Z okazji prób wzlotów stratosferycznych prof. Piccarda, Belgia wypuściła szereg znaczków z podobizną tego znakomitego uczonego. W Polsce, po zwycięstwie challenge'owym Żwirki i Wigury wyszła seria znaczków z podobiznami tych bohaterskich lotników. Francuskie ministerstwo poczt i telegrafów emituje często znaczki z wizerunkami samolotów lub balonów, np. z powodu rocznicy braci Montgolfier. Poczta duńska wypuściła znaczek 1-koronowy z wizerunkiem lotnika, nad którym unosi się samolot.

Ale najczęściej spotykanymy motywami na znaczkach pocztowych są podobizny znakomitych osobistości, władców, uczonych oraz motywy pejzażowe. W Polsce przez długi czas na znaczkach widniała podobizna marszałka Piłsudskiego, w Czechosłowacji — prez. Massaryka, w Niemczech — prez. Hindenburga. Prym pod tym względem trzyma konserwatywna Anglia, na której znaczkach pocztowych widnieją jedynie portrety królów. Poczta Stanów Zjednoczonych również chętnie umieszcza podobizny swoich prezydentów, począwszy od Waszyngtona i Franklina, a skończywszy na Roosevelcie. W Polsce obecnie, obok podobizn Prezydenta Ignacego Mościckiego i marszałka Śmigłego-Rydza, jest w obiegu seria znaczków z widokami niektórych okolic kraju, jak np. Tatr, Pienin, Ojcowa, Częstochowy lub motywami miejskimi: Warszawy, Gdyni itd.

Specjalnymi względami u filatelistów cieszą się wszelkie znaczki „rocznicowe", emitowane przy pewnych okazjach, z racji jakiegoś odkrycia, rocznicy, lub faktu o doniosłym znaczeniu. W zbiorach figurują one na honorowych miejscach, a wartość ich osiąga pokaźne sumy, ponieważ emisje tych „okazyjnych" znaczków trwają najczęściej bardzo krótko.

„Na morzu chcą spędzić starość"

Angielski major Long ma oryginalne życzenie: chce on przebywać na morzu aż do śmierci. Major Long, który przed kilkoma laty na francuskim parowcu „Barradine" odbył wielomiesięczną podróż, był nią do tego stopnia zachwycony, że zaraz wynajął kabinę na następną podróż parowca. Gdy „Barradine" nie nadawał się już do podróży, przeniósł się major na parowiec „Mongolia", na którym spędził dwa lata, a gdy i on został przeniesiony „w stan spoczynku", udał się major na parowiec „Mooltan", który był własnością tego samego towarzystwa okrętowego, co „Barradine" i „Mongolia". Kabina majora jest urządzona, jak prawdziwe mieszkanie. Francuskie towarzystwo okrętowe nadało mu w nagrodę za cierpliwość tytuł „honorowego pasażera".

TEŻ RACJA

— Nie możemy ubezpieczyć panią.

— Dlaczego?

— Ma pani już 92 lata.

— I cóż z tego? Statystyka wykazuje przecież, że liczba zgonów w tym wieku jest bardzo mała.

(„Journal")

w TEATRZE WIELKIM

Jutro jubileusz Karola Urbanowicza w „Cyruliku Sewilskim"

Z wielkim zaciekawieniem wyczekują miłośnicy opery jutrzejszego wznowienia „Cyrulika Sewilskiego", które zamieni się na manifestację jubileuszową ku czci Karola Urbanowicza, święcącego tego dnia 25-lecie swojej pracy artystycznej. Zasłużony ten artysta jest jednym z tych nielicznych, którzy od chwili przejęcia Opery poznańskiej z rąk zaborczych należy do czołowych śpiewaków naszej sceny, a od wielu też lat kieruje reżyserią, w której to dziedzinie umiłował szczególnie repertuar polski, wystawiając wszystkie prawie opery rodzime na naszej scenie.

Jubilat wystąpi jutro w jednej z najświetniejszych swoich kreacyj, mianowicie jako Basilio w „Cyruliku", w której zbiera zawsze entuzjastyczne oklaski. Wznowienie „Cyrulika" zostało pieczołowicie przygotowane przez czołowych śpiewaków zespołu pod kierownictwem muzycznym dyr. Latoszewskiego.

SONIA HENIE

Znakomita łyżwiarka, mistrzyni świata na lodzie i od niedawna gwiazda filmowa odznaczona została przez króla Norwegii krzyżem rycerskim I. klasy orderu św. Olafa.

RADIO

Na cześć króla słońca.

Czwarta audycja z cyklu: „Od Aten do Bayreuth" w opr. prof. Kamieńskiego będzie poświęcona muzyce francuskiej i kompozytorom tej miary co Lully i Rameau. Poznań nadaje ją w zasięgu ogólnopolskim **w sobotę, 11. 12.**, od 17,15— 17,50.

Wesołe porachunki.

W sobotę, 11. 12. od 18,45—19.00 Poznań nada jak co tydzień wesołą audycję, która podaje w żarcie i piosence ostatnie wydarzenia aktualne. Komu autorzy przyczepią łatkę w tym tygodniu usłyszymy w sobotę.

Piosenki Waberskiego.

W sobotę, 11. 12. od 23.00—23.30 zespół rewelersów K. Waberskiego będzie śpiewał wesołe piosenki między innymi kilka nowych utworów Waberskiego, zdolnego kompozytora najmłodszego pokolenia.

Jak mieszka Anglik.

Red. A. Kawczyński, który ostatnio bawił w Anglii, poznając w czasie szeregu wycieczek samochodowych życie synów Albionu, podzieli się ze słuchaczami swymi wrażeniami w niedzielę, 12.12., od godz. 13.00—13.10 w felietonie pt. „Jak mieszka Anglik".

Irena Dubiska gra.

W niedzielę, 12. 12. od godz. 19.35—20.05 znakomita skrzypaczka Irena Dubiska będzie grała na fali poznańskiej utwory Wieniawskiego, Tartini'ego, oraz Veracini'ego. Po ukończonym jej recitalu usłyszymy zabawny skecz Jerzego Ławeckiego pt. „Alarm", a następnie do godz. 20.35 najpiękniejsze walce (Chopin, Schubert, J. Strauss) w wyk. Franc. Łukasiewicza.

Olbrzymy Nowego Jorku.

Zbigniew Generowicz wygłosi **w poniedziałek, 13. 12.** interesującą pogadankę pt. „Drapacze nieba", w której opowie nam moc szczegółów o najwspanialszym cudzie świata 20 wieku i niebotykach wyrastających ku niebu na ziemi amerykańskiej.

Audycja Gruzińska.

W nadanej w poniedziałek, 13. 12. wspólnie przez Poznań i Warszawę słowno - muzycznej audycji gruzińskiej z okazji rocznicy śmierci najznakomitszego poety gruzińskiego Poznań wypełni swą część koncertem ork. wojskowej, oraz śpiewem p. A. Karpackiego. W programie pieśni gruzińskie oraz arie z oper gruzińskich.

Muzyka nocna.

W koncercie, który nada Poznań w poniedziałek, 13. 12., 23,00—23.30 weźmie udział lubiany zespół wokalny pod kier. M. Obsta „Piątka Poznańska" i wykona szereg wesołych piosenek.

COMPRIMÉS VICHY-ETAT [TABLETKI]

DAJĄ SZKLANKĘ NATURALNEJ WODY VICHY ZA 10 GROSZY

ZE ZNAKIEM VICHY ETAT

ng 1548

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Narodziny polskiego nacjonalizmu

Odczyt p. prof. dra Kazimierza Tymienieckiego

Pod powyższym tytułem prof. U. P. dr K. Tymieniecki wygłosił szczególnie interesujący wykład w ramach „Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich".

Ze względu na ogólne znaczenie poruszonego problemu i w celu dalszego i szerszego rozpowszechnienia przede wszystkim wśród kół narodowych ciekawych wywodów znakomitego uczonego-historyka podajemy tu ich streszczenie.

W uwagach wstępnych prelegent stwierdził, że pragnie słuchaczy zbliżyć do sposobu myślenia historycznego. Cechą charakterystyczną myślenia historycznego jest umiejętność patrzenia na pewien fakt, instytucję, ideę nie tylko z punktu widzenia chwili obecnej, ale genetycznie od początkowego momentu ich rozwoju. Chcąc poznać narodziny polskiego nacjonalizmu, musimy przystąpić do zagadnienia metodą myślenia genetycznego.

Niewątpliwie jeden nacjonalizm różni się od drugiego zasadniczo. Wszystkie wszakże nacjonalizmy mają pewne momenty wspólne. Do tych momentów wspólnych zaliczyć należy poczucie odrębności i świadomość przynależności do pewnej grupy narodowej, do pewnej narodowości. Ta świadomość, względnie stosunek do narodowości, może ujawniać się bądź na płaszczyźnie intelektualnej, bądź socjalnej, bądź też woluntarystycznej. Oczywiście możliwe tu jest wzajemne zazębianie się tych trzech momentów.

Tematem rozważań są narodziny polskiego nacjonalizmu. Szukając metryki naszego nacjonalizmu, znajdujemy ją u obcych historyków, przede wszystkim Niemców i Czechów. W 1863 r. znany historyk niemiecki dziejów Polski, Żyd z pochodzenia, Jakub Caro widzi u nas zjawisko nacjonalizmu już u początku XIV wieku.

Józef Szusta, historyk czeski w 1935 r. w swych dziejach czeskich badając okres naszej historii na przełomie XIII i XIV wieku, dochodzi do tych samych wniosków co Caro.

Wymienieni uczeni byli reprezentantami szkoły historycznej liberalnej, stąd ich obserwacje co do polskiego nacjonalizmu nie były wcale jakąś pochwałą, tylko raczej naganą. Dalsi historycy niemieccy, jak prof. Eryk Maschke, który zajął się badaniem rozwoju świadomości narodowej krajów graniczących z Niemcami, i Hildegarda Schaeder, która zajęła się objawami polskiego nacjonalizmu w XIII wieku, dochodzą do innych wniosków. Schaeder próbuje objawy polskiego nacjonalizmu wiązać z papiestwem, obydwoje zaś widzą w naszym nacjonaliźmie nie zjawisko rodzime, lecz uniwersalistyczne, nie chcąc mu przyznać piętna polskiego.

Wreszcie z polskich historyków wielu zajęło się wczesną metryką polskiego nacjonalizmu, a między innymi Balcer, Tyc, Dobrowolski i Grodecki. Wszyscy oni są zgodni, że metryka ta jest bardzo stara.

Należy stwierdzić, że w okresie średniowiecza uczucie nacjonalizmu występuje w różnym nasileniu ustępując często miejsca uczuciom religijnym.

Spontaniczne poczucie łączności rasowej nie jest wystarczające, żeby przyjąć je już za nacjonalizm. Potrzebna jest jeszcze świadomość. Badając narodziny polskiego nacjonalizmu trzeba odróżnić dwie jego strony: teoretyczną i praktyczną.

Gdy jest mowa o teoretycznym wykształceniu doktryny nacjonalizmu, to występuje ona w postaci literatury politycznej i to dopiero w XV wieku. Źródeł polskiego nacjonalizmu szukać należy w kronikach i w legendach historycznych.

Wśród legend należy wyróżnić legendy ludowe i uczone. Legendy uczone odegrały tu wielką rolę. Większymi jednakże łaskami w badaniach naukowych cieszyła się legenda ludowa, natomiast uczoną traktowano pogardliwie. Idąc za przykładem historiografii francuskiej możemy stwierdzić, że obydwa rodzaje legend mają dla badacza duże znaczenie. W legendzie ludowej trudno jest znaleźć pierwiastki nacjonalistyczne, wręcz przeciwnie jest z legendą uczoną.

Przypatrzmy się legendom o Piaście i Popielu, o Kraku i o Wandzie. Legenda o Wandzie w wersji Kadłubka z XIII w. nie zawiera jeszcze motywu rzucenia się do Wisły. Dopiero w redakcji z XIV w. widzimy nowy moment narodowy w postaci rzucenia się do Wisły, wybór raczej śmierci niż narzucającego się Niemca. Podkreślić należy przy tym, że powstają już czasach historycznych nowe legendy. Środowiskiem szczególnie legendo-twórczym było duchowieństwo poznańskie, a ściślej duchowieństwo gnieźnieńskie.

Do nowych legend zaliczyć trzeba legendę o Lechu, który występuje jako w swoim rodzaju eponim. Po tym dochodzi do niego Czech i Rus i w ten sposób tworzy się pewna idea słowianofilska, której głównym środowiskiem było również Gniezno.

W XIV w. legenda o Popielu zmienia się. Popiel staje się wielkim monarchą, którego ród panował we wszystkich niemal krajach słowiańskich.

Ten proces zmiany legend możemy obserwować także u mistrza Wincentego. Kadłubek mianowicie dokonuje wielkiego wysiłku związania dziejów Polski z historią powszechną. Wprowadza on tam swoich bohaterów za przykładem niemieckim i francuskim, u których to narodów np. Cezar i Aleksander Macedoński mieli odgrywać wielką rolę. Niemcy w Cezarze widzieli swojego bohatera narodowego, z którym wiązano koncepcje cesarstwa niemieckiego. Kadłubek stara się za wszelką cenę dowieść, że ilekroć cesarz atakował Polskę, tylekroć był odparty. Stąd wyciągał wniosek narodowy i polityczny, że cesarz niemiecki nie miał nigdy prawa do zwierzchnictwa nad Polską.

Ale przejdźmy teraz od legendy do historii. Nacjonalizm jest niewątpliwie wytworem danej grupy narodowej. Forma, jako moment nieistotny, może być zapożyczana od obcych. Kronikarz Gall położył wielkie zasługi dla polskiego nacjonalizmu, gdyż on pierwszy stworzył doktrynę i dał personifikację Polski. Szczególnie uplastycznił Polonię Gall w opisie przedstawiającym Polskę, w postaci koronowanej wdowy żałobnej, w otoczeniu wszystkich stanów, opłakującej zgon wielkiego króla Bolesława Chrobrego.

Nasi uczeni szukając oświaty na zachodzie Europy przyjęli stamtąd wiele wzorów. U Kadłubka, który wykazuje dużo samodzielnej twórczości, widzi się także wpływ klasycznej literatury. Ubiera on wszystko w szaty rzymskie i po raz pierwszy nazywa państwo polskie republiką przenosząc do stosunków polskich cały niemal sztafaż ustrojowy rzymski.

Można także zanotować pewne wpływy włoskie. Oddziaływał na polski nacjonalizm również Kościół, który pomimo doktryny ponadnarodowej wyżywał się w ramach narodowych w legendach świętych. Dużą rolę odegrały żywoty świętych oraz legenda św. Stanisława. Podanie o cudownym zrośnięciu się ciała św. Stanisława nabrało symboliki politycznej i narodowej, ponieważ wierzono, że w ten sposób zrośnie się rozbity na dzielnice naród i państwo.

Można stwierdzić, że zarówno w teorii jak i praktyce zjawisko nacjonalizmu występuje przede wszystkim jako reakcja na pewną akcję innej grupy, narodowej. Wprawdzie w XIV w. państwo niemieckie nie wywierało już takiego nacisku politycznego jak przedtem, przychodzi jednak okres feudalny, okres wypraw krzyżowych, handlowych i kolonizacji niemieckiej na ziemiach słowiańskich.

Konsekwencją tych ruchów społecznych był wzrost germanizacji słowiańszczyzny. Walka o władzę i o zjednoczenie Polski, prowadzona przez Władyskawa Łokietka, była także walką z wpływami niemieckimi. Walka ta krystalizuje i wzmacnia poczucie i świadomość narodową. Niepospolite zasługi na tym polu położył nie tylko Władysław Łokietek, ale także duchowieństwo, rycerstwo, mieszczaństwo i lud. Duchowieństwo tworzyło doktrynę. Pełne wymowy są słynne uchwały synodu łęczyckiego (1285 r.), zapewniające językowi polskiemu stanowisko panujące w kościele i szkole, a powzięte dzięki zabiegom arcybiskupa gnieźnieńskiego Jakuba Świnki.

Rycerstwo, aczkolwiek na ogół ubogie, ale bardzo liczne, najsilniej konserwowało tradycję i ducha narodowego. Niemczyła się najwięcej góra społeczna i polityczna — książęta. Szczególnie demoralizująco wpływała Praga czeska, mająca już wówczas charakter kosmopolityczny.

Reakcja polskiego nacjonalizmu była silna i skuteczna, gdyż kandydat narodowy Piastowicz Władysław Łokietek był walnie poparty przez masy rycerskie i polskie przeciw obcym intrygom i siłom. Stąd płynie także potępienie tradycji dla biskupa krakowskiego Jana Muskaty, za wiązanie się z obcymi przeciw Władysławowi Łokietkowi.

Surogatem literatury politycznej tego okresu są także materiały procesowe Polski z Zakonem Krzyżackim, w których strona polska argumentuje polskość ziem zabranych wspólnotą języka z Rzeczpospolitą.

Zważywszy na wyżej wskazane zjawiska nacjonalizmu polskiego można stwierdzić, że królestwo Władysława Łokietka było już królestwem narodowym. **(j. r.)**

8 grudzień — Świętem Młodzieży Akad.

Wśród walk ideologicznych młodzieży akademickiej w Polsce na czoło zagadnień wysuwają się między innymi elementy zdecydowanie religijne. Niesłychanie znamiennym jest fakt, że polska młodzież akademicka w sposób najwyraźniej oczywisty zwróciła się do religii, z niej czerpiąc swą mądrość i siłę, że umie być religijną społecznie, zbiorowo.

Jeśli cofniemy się myślą w ubiegłe dziesiątki lat, to z całą pewnością jedno możemy stwierdzić, że w owym czasie nie do pomyślenia były tak potężne zbiorowe demonstracje uczuć religijnych. Nastąpiła całkowita przemiana psychiki polskiego studenta. Młodzież akademicka w obliczu walk światopoglądowych zmierza nieugięcie ku Prawdzie w oparciu o fundamenty wiary św. i nauki Kościoła Katolickiego.

W poczuciu łączności duchowej z przeszłymi pokoleniami, nawiązując do lwowskich ślubów króla Jana Kazimierza z 1659 roku, świadoma odpowiedzialności za teraźniejsze i przyszłe losy narodu i państwa, młodzież akademicka pragnie budować Polskę, opierając się na najwznioślejszych ideałach religijnych i narodowych. Nawiązując do wspaniałej religijnej przeszłości narodu (Grunwald, Jasna Góra, Wiedeń, Radzymin) — młodzież ta szczególny nacisk kładzie na kult Matki Bożej.

Z tego też powodu 20-totysięczna rzesza młodzieży akademickiej z całej Polski, wiedziona wewnętrznym nakazem woli, samorzutnie spieszy w pamiętnym dniu 24 maja 1936 roku na Jasną Górę, by Królowej Korony Polskiej złożyć uroczyste ślubowanie, „że wiary naszej bronić i według niej rządzić się będziemy w życiu naszym osobistym, rodzinnym, społecznym, narodowym, państwowym".

I nie poprzestano na tym. Młodzież akademicka wierna swoim przyrzeczeniom przystąpiła do drugiego etapu tego wielkiego czynu: realizacji ślubowań. Coraz to wyraźniej uwydatnia się katolickie oblicze naszych wyższych uczelni. Wierna swym Jasnogórskim ślubom, że z wszelką usilnością szerzyć będzie cześć i nabożeństwo do Marii, młodzież akademicka poświęca jeden dzień w roku, dzień 8 grudnia, jako oficjalne święto Patronki Polskiej Młodzieży Akademickiej.

Odtąd corocznie zatem w dniu Niepokalanego Poczęcia Matki Bożej młodzież akademicka w szczególny sposób zaznaczy swoje dziękczynienia i prośby o gruntowną przemianę, która musi się dokonać w duchowym naszym życiu jak i w życiu całego społeczeństwa.

MŁODZIEŻ WSZECHPOLSKA

— **POZNAŃ. Zebranie czwartkowe.** Wczoraj, 9 bm. przemawiał p. red. Stanisław Tabaczyński nt. „Z zagadnień śląskich".

Studia. Na zebraniu studium polityki polskiej w poniedziałek, 5 bm. mówił kol. Zdzisław Wahl nt. „Nasza przeszłość". Następne zebrania studium polityki polskiej i żydoznawczego odbędą się po 8. 1. 1938.

W poniedziałek, 13 bm. ostatnie, przedwakacyjne zebranie studium kultury polskiej z referatem p. red. Stanisława Czapiewskiego na temat „Cywilizacji a naród i kultura" oraz społeczno-gospodarczy z referatem p. Henryka Grabowskiego na temat „Charakter gospodarczy Polski, uwarstwienie mas, niewola żydowska". Obecność członków studium obowiązkowa.

Kurs kandydatów. Na ostatnim szóstym zebraniu kursu wstępnego dla kandydatów w dniu 7 bm. przemawiał wiceprezes M. W., kol. Włodzimierz Krzyżaniak na temat „Kultura narodowa". Kollokwium odbywa się dzisiaj i jutro od godz. 17—20. W niedzielę nastąpi uroczysta dekoracja „Mieczykami Chrobrego".

RUCH NAUKOWY

Z Koła Prawników i Ekonomistów. Działalność Koła w bieżącym trymestrze była szczególnie intensywna i owocna. Zorganizowany przez Koło cykl wykładów prawniczych z odczytami p. dra St. Celichowskiego, p. as. Jeszkego i p. doc. dra Łaguny spełnił należycie swe zadanie. Również wykład p. dziekana prof. dra B. Winiarskiego: „O prawie i prawnikach" zaznajomił w zupełności nowowstępujących na uczelnię poznańską z nowym środowiskiem i jego warunkami. Jeśli chodzi o działalność wewnętrzną, to Koło wydało cały szereg nowych skryptów dla sekcji prawnej i ekonomicznej, jak również udzielono przeszło 40 studentom pomocy naukowej w formie wypożyczonych kompletów skryptowych na cały rok studiów. W przyszłym trymestrze w początkach stycznia rozpocznie swe wykłady na lektoracie wymowy, urządzonym staraniem Koła, p. Zygmunt Noskowski. Niewątpliwie zorganizowanie tego tak bardzo potrzebnego nie tylko dla prawników ale i dla ogółu studentów lektoratu spotka się, podobnie jak i ubiegłego roku, z ogólnym uznaniem. Poza tym w lutym urządzi Koło Prawników swój doroczny turniej krasomówczy, na którym zostaną wyeliminowani najlepsi mówcy na turniej ogólnopolski. Zeszłego roku na ogólnopolskim turnieju krasomówczym pierwsze miejsce zajęło środowisko poznańskie. Wobec tego Kołu Prawników przypadło w udziale zorganizowanie tego turnieju w roku bieżącym. Turniej ogólnopolski krasomówczy urządzi Koło Prawników i Ekonomistów w niedzielę, 20 lutego 1938 i już obecnie czyni energiczne starania, by wypadł on jak najlepiej.

Akademickie Koło Polsko-Włoskie przygotowuje na drugi trymestr interesujący cykl wykładów. Przewidziany jest w nim m. in. udział profesorów: Silnickiego i Wronieckiego. Zarząd stowarzyszenia z prezesem Hanną Chrzanowską na czele czyni obecnie starania, aby uzyskać dla organizacji lokal w obrębie gmachów uniwersyteckich.

Akademickie Koło Pomorskie

urządza **w sobotę, 11 bm. o godz. 18-tej w sali 17 Coll. Min.**

wielkie zebranie

w sprawie utworzenia Uniwersytetu Pomorskiego w Toruniu

Przemawiać będą: **Prof. dr Bossowski, prof. dr Błachowski, prof. dr Silnicki i p. Fr. Przytarski.**

Wszyscy Pomorzanie i sympatycy Ziemi Pomorskiej na zebranie!

SPORT

Ciężka atletyka

H. C. P. urządza w sobotę 11 bm. o godz. 20 w sali ćwiczeń przy Górnej Wildzie 180, turniej zapaśniczy wagi średniej o tytuł mistrza jubileuszowego. (kom)

Hokej na lodzie

Międzynarodowy turniej w Katowicach. W sobotę, w niedzielę i poniedziałek rozegrany zostanie, jak wiadomo, w Katowicach na sztucznym torze niezwykle ciekawy turniej hokejowy, w którym wezmą udział reprezentacje Berlina, Poznania, Krakowa i Śląska. Turniej ten zapowiada się sensacyjnie ze względu na to, że dojdzie do pojedynku pomiędzy najlepszymi zespołami hokejowymi Polski, a ponadto drużyny nasze będą miały możność sprawdzić swą formę w spotkaniu z hokeistami Berlina. Dodać trzeba, że Berlin nie lekceważy turnieju i przysyła swój najlepszy skład z dwoma Kanadyjczykami oraz najlepszymi hokeistami Niemiec Jäneckem, Ballem i Koleckerem.

Przypuszczalny program turnieju będzie wyglądał następująco:

sobota — Kraków — Śląsk i Poznań — Berlin;

niedziela: Kraków — Poznań i Śląsk — Berlin;

poniedziałek: Kraków — Berlin i Śląsk — Poznań.

Kajakarstwo

Afera Towarzystwa Turystyczno - Kajakowego w Krakowie. W Krakowie odbył się walny zjazd delegatów okręgu krakowskiego Polskiego Zw. Kajakowego, przy udziale ok. 20 delegatów.

W dyskusji nad sprawozdaniem zarządu za rok ubiegły poruszono sprawę towarzystwa turystyczno - kajakowego Krakowa, liczącego 190 członków, którego sprawozdanie uznano jako fikcyjne, niezgodne ze stanem istotnym a działalność określono za szkodliwą dla związku. Okazało się bowiem w ciągu sezonu ubiegłego, że jakkolwiek klub ten był najliczniejszym w okręgu, to jednak żadnej działalności sportowej i turystycznej nie przejawiał, a mimo to wykupił aż 197 nalepek upoważniających do ulgowych biletów kolejowych. Wobec powyższego nie udzielono prawa głosowania delegatowi tego klubu. Prezes klubu, obecny na zjeździe, nie potrafił się obronić ze stawianych klubowi zarzutów. Przewodniczący zjazdu oświadczył, że właściwie sprawa ta nadawała się do oddania prokuratorowi i powiadomił obecnych, że zawieszenie tego klubu przez zarząd główny P. Z. K. nastąpi po dochodzeniu i spodziewać się należy wykluczenia klubu.

Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium, po czym wybrano nowe władze z dotychczasowym prezesem dr Kowalskim na czele.

Walny zjazd delegatów okręgu poznańskiego PZK. odbędzie się w niedzielę 12 bm. o godz. 10 w sali konferencyjnej Domu św. Marcina, w Poznaniu ul. św. Marcina.

W razie niemożności wysłania delegata klub lub sekcja mają prawo przelać swe głosy na delegata lub członka innego klubu. (kom)

Piłka nożna

Roczne walne zgromadzenie piłkarzy HCP. odbędzie się w dniu 19 bm. o godz. 10 w świetlicy przy ul. Górna Wilda 180. (kom.)

„Naprzód" — Poznań zawiadamia swych członków, że plenarne zebranie odbędzie się w sobotę 11 bm. o godz. 20 w lokalu „Amezonka" przy ul. Wronieckiej nr 13.

Ze względu na to, że jest to ostatnie plenarne zebranie przed walnym zgromadzeniem, obecność wszystkich członków konieczna. (kom)

Pięściarstwo

Pięściarze powrócili w dniu wczorajszym ze Skandynawii.

Szermierka

Trójmecz szermierczy. Dobrze się zapowiadający szermierze Międzyszk. Klubu Sportowego, uczniowie gimn. im. Paderewskiego, Mickiewicza i Marcinkowskiego, spotkają się w drużynowym turnieju szermierczym z reprezentacją Korpusu Kadetów z Rawicza i drużyną W. K. S. Poznań. Zawody odbędą się w sobotę o godz. 16.30 — spotkanie drużynowe — w niedzielę o godz. 10.30 — spotkanie indywidualne i o godz. 16 — finał na sali pięściarskiej Okr. Ośrodka W. F. przy ul. Bukowskiej. Wstęp dla wszystkich wolny.

We firmie **Kaczmarek** — gwiazdkowy podarek
dla dziecka i pani i droższy i tani.
Swetry, pulowery dla każdej masz sfery,
pończoszki, rękawiczki w kolorze, jak trzewiczki.
Jest też dla pani zgrabnej bielizny moc jedwabnej.
Suknie i garsonki „Jersey" przedmiotem są westchnienia piersi.
Dla dzieci zaś są nowe komplety ślizgawkowe,
ubranka, sukieneczki, płaszczyki dla dzieweczki.
Więc, gdy Cię teraz bierze obdarowania chęć,
to radzę tylko szczerze ulica **Grudnia 10.**
Pg 34 910-49,118

Warszawski Żyd oszukał ziemianina

Jarocin (jp). W dniu 9. bm. Sąd Grodzki w Jarocinie rozpatrywał sprawę karną przeciwko warszawskiemu Żydowi Julianowi Lipszycowi, oskarżonemu o puszczenie w obieg czeków, na które nie miał pokrycia, na szkodę majętności Kotlin, pow. Jarocin, której zarządcą jest ziemianin p. Stefan Chłapowski.

Oszustwa dopuścił się Żyd w następujący sposób: do majętności Kotlin należy również cegielnia, w której Żyd Lipszyc zamówił kilka wagonów cegły regulując należność jednym czekiem na 1.500 zł i drugim czekiem na 1.134 zł, wystawionymi na nieistniejące już w tym czasie konto w Warszawskim Banku Komunalnym. Zaznaczyć należy, że Lipszyc, aby uzyskać zaufanie majętności Kotlin, zamówił już we wcześniejszym terminie jedną partię cegieł, za którą zapłacił gotówką.

Na rozprawę osk. Żyd Lipszyc nie zjawił się. Sąd na wniosek oskarżyciela publicznego postanowił przeprowadzić rozprawę mimo niestawienia się oskarżonego. Po przesłuchaniu występującego w charakterze świadka p. Stefana Chłapowskiego, sąd skazał osk. Juliana Lipszyca na grzywnę w wysokości 5 tys. zł, ze zamianą w razie nieściągalności na 3 miesiące aresztu, oraz na zapłacenie 500 zł opłat i kosztów sądowych.

Rozprawa dała jaskrawy dowód, w jaki sposób postępują Żydzi, popierani, niestety, na naszym terenie bardzo często przez niektórych żydofilów.

REKORDOWY TYDZIEŃ „SŁOŃCA".

Jutro w sobotę rozpoczyna się **Rekordowy Tydzień „Słońca". O godz. 5 i 7** wyświetlany będzie film dla wszystkich:

„PASAŻERKA na GAPĘ"

z najmilejszą aktorką ekranu **SHIRLEY TEMPLE,** która mówi i śpiewa po chińsku w sensacyjnym filmie na tle ostatnich zamieszek na Dalekim Wschodzie. W filmie tym:
SHIRLEY — w zaułkach Szanghaju!
SHIRLEY — wśród chińskich bandytów!
SHIRLEY — mówi i śpiewa po chińsku!
SHIRLEY — występuje w chińskim teatrze!

O godz. 9 wiecz. natomiast Wielki Film Kolorowy

„WYTWORNY ŚWIAT"
COŚ DLA PIĘKNEJ PANI!
REWIA MODELI NA 1938 i 1939 R.!

W filmie „Wytworny Świat", wyprodukowanym kosztem dwóch milionów dolarów przez wytw. United Artists, a wykonanym całkowicie w udoskonalonych kolorach naturalnych, wszystkie panie ujrzą m. in. najwspanialszą rewię mody, na której zaprezentowane będą modele na lata 1938 i 39. Najpoważniejsi dyktatorowie mody w Paryżu, Londynie i N. Yorku zgłosili swój cenny akces w postaci rewelacyjnych wzorów, które ukażą się w tym filmie w prawdziwych, naturalnych kolorach.

Rewia mody, o której wyżej wspominamy nie stanowi jedynej atrakcji filmu „Wytworny Świat". Jest to pogodna komedia w paryskim stylu, pełna arcywesołych sytuacyj, oszałamiającą piękną wystawą, muzyką i prawdziwą feerią barw. W rolach głównych ujrzymy popularnych aktorów z JOAN BENNET, WARNEREM BAXTEREM, HELEN VINSON i MISCHA AUEREM na czele. Reżyserował twórca „Matury" i „Złotowłosego brzdąca", Irving Cummings. Sensacyjnym jest również udział najfotogiczniejszych dziewcząt Ameryki, wybranych drogą konkursów piękności we wszystkich stanach Ameryki. Grają one role modelek wielkiego magazynu mód.

ng 1240

Szczawnica

— sezon zimowy od 15. XII. do 1. III. Zdroje czynne. Inhalatorium czynne będzie od 3-go stycznia. Wspaniałe tereny narciarskie. Komunikacja ogrzewanemi autobusami P. K. P. z Nowego Sącza i Nowego Targu, według urzędowego rozkładu jazdy ważnego od 15-go grudnia. Informacje w Komisji Zdrojowej.

dg 25 383

Ciekawa sprawa

W Sądzie Grodzkim w Jarocinie toczyła się w tych dniach rozprawa przeciw ks. Marianowi Rospenkowi z Cielczy, wytoczona z oskarżenia prywatnego p. Andrzeja Żaka, dzierżawcy majętności Radlin, znanego działacza z rolniczego B. B. i prezesa „Strzelca". Ks. prob. Rospenk oskarżony był o zniesławienie, gdyż akt oskarżenia zarzucał mu, że miał rozgłaszać, jakoby p. Andrzej Żak wspólnie z p. Ludwikiem Wojcińskim z Cielczy ze szkodą ks. Radolina mieli wywozić nocą zboże.

Rozprawa wykazała całkowitą bezpodstawność zarzutów oskarżenia, gdyż zeznania żadnego z postawionych przez p. Żaka świadków, wśród których byli administrator maj. Zakrzewo p. Dostatni, urzędnik gosp. z Cielczy p. Ludwik Wojciński i dyr. Szułdrzyński z Jarocina, nie potwierdzili zarzutów oskarżenia.

Zwraca uwagę szczegół, że adw. Frąckowiak z Jarocina, który w imieniu p. Żaka wytoczył skargę, nie stawił się na rozprawę, lecz zlecił zastępstwo swemu koledze.

Wspomniana sprawa, która zakończyła się uwolnieniem i pełną rehabilitacją ks. prob. Rospenka, łączy się z dłuższą kampanią p. Żaka przeciwko ks. prob. Rospenkowi na tle sekwestru długoletnich procesów parafii w Radlinie, gdzie p. Żak przez kilka lat był sekwestratorem. Wobec tego, że sprawę główną z b. dzierżawcą probostwa w Radlinie, p. Klupczyńskim, zakończył ks. prob. Rospenk ugodą, a p. Żak, jako sekwestrator sądowy, nie chciał wydać probostwa, zmusić go było trzeba do tego drogą sądową.

Proces powyższy jest jednym z ogniw postępowania działaczy „sanacyjnych" i wzbudził duże zainteresowanie w Jarocinie i okolicy. (kl.)

Czytajcie i abonujcie „Jlustrację Polską"!

Kinoteatr **„SŁOŃCE"** Kinoteatr

Dziś w piątek poraz ostatni!

SONIA HENIE

w przepysznej wielkiej komedii

KSIĄŻĘ X.

Ostatnia sposobność podziwiania tego przepięknego filmu! og 1239

Związek Popierania Turystyki w Poznaniu

ogłasza Konkurs na plakat propagandowy p. t.

„Wielkopolska Letniskiem"

Warunki konkursu:

1. Do konkursu stawać mogą artyści narodowości polskiej.

2. Treścią plakatu może być: a) motyw krajobrazowy charakteryzujący Wielkopolskę (falistość terenu, jeziora, las; ze względu na pograniczne położenie terenu letniskowego można wprowadzić „granicę"), b) motyw letniskowy (nb. tłem jezioro).

3. Format plakatu 62×100 cm. U dołu kompozycji winien pozostać wolny, niezajęty pas wysokości 15 cm, a szerokości plakatu celem wydrukowania na nim późniejszych tekstów.

4. W kompozycji plakatu należy umieścić następujący napis: „Wielkopolska — letnisko". Poza tym napisem plakat może zawierać zwięzłe hasło propagujące poznanie piękna ziemi wielkopolskiej.

5. Ilość kolorów od 1 do 3. Plakat reprodukowany będzie techniką litograficzną.

6. Nagrody wyznacza się następujące:
I. 150 zł. II. 100 zł. III. 50 zł.

Jury zastrzega sobie podział wysokości nagród według swojego uznania, jednakże cała suma nagród zostanie wypłacona. Związek Popierania Turystyki w Poznaniu zastrzega sobie prawo własności nagrodzonych prac i prawo zakupu prac nienagrodzonych conajmniej po cenie 30 złotych.

7. W skład jury wchodzą pp.: Dyrektor Państwowej Szkoły Zdobniczej w Poznaniu Karol Zyndram Maszkowski, jej Profesorowie Jan Wysocki i Jan Jerzy Wroniecki, artysta grafik Marian Ziółkowski, oraz delegaci Związku Popierania Turystyki Prof. Dr Paweł Gantkowski, Prof. Jan Kilarski i Mgr Władysław Mrózek.

8. Termin nadesłania prac 15 stycznia 1938 r. Jako termin wysłania prac zamiejscowych miarodajny jest datownik pocztowy. Prace nadsyłać należy pod adresem: Związek Popierania Turystyki w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31. Do prac oznaczonych hasłem należy dołączyć kopertę z umieszczonym na niej tym samym hasłem, w której mieścić się winny nazwisko i adres autora.

Za Związek Popierania Turystyki w Poznaniu
Prof. Dr Paweł Gantkowski, prezes.
Prof. Jan Kilarski, wiceprezes.
Mgr Władysław Mrózek, sekretarz.
zg 1570/1

Tylko Toledo!

ng 1852

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś opera „Afrykanka" z pp.: Stani Zawadzką, Stanisławem Drabikiem, Sł. Betsani, Majem, J. Nowakiem, Szpingierem, Zatheyem, Zygmańskim, Wiśniewskim, Gruszczyńskim i Kurowiakówną. Dyryguje kapelm. Stefan Barański. Reżyseria M. Janowskiej - Kopczyńskiej, dekoracje Z. Szpingiera. Tańce układu M. Statkiewicza w wykonaniu Z. Grabowskiej i zespołu baletowego. W sobotę „Cyrulik sewilski".

Z Teatru Polskiego

Dziś w piątek pełna słownego i sytuacyjnego dowcipu lekka komedia Vebera „Bęben" w koncertowym wykonaniu całego zespołu. W sobotę premiera rewelacyjnej nowości komedii Bus-Fekatego pt. „Jan". Komedia ta jest znakomicie zbudowana. Obsadę ról głównych stanowią pp. Dziewońska, Sachnowska, Noskowski, Mrożewski. Reżyseria Wł. Czengery'ego. Nowe dekoracje J. Kosińskiego. W niedzielę po południu o godz. 16 po cenach zniżonych świetna komedia Vebera „Bęben".

Jutro w sobotę o godz. 11 wiecz. drugi i ostatni pożegnalny występ

Chóru Dana

w kinoteatrze „SŁOŃCE".

CHÓR DANA, który w ubiegłą sobotę koncertował w **„Słońcu"** z niebywałym powodzeniem i cudownymi swymi piosenkami oczarował wprost publiczność — na ogólne życzenie wszystkich — wystąpi poraz drugi i ostatni w w Poznaniu przed wyjazdem **na tournee artystyczne do Włoch jutro w sobotę, dnia 11-go grudnia o godzinie 11 wieczorem w kinoteatrze „Słońce".**

Niewątpliwie i drugi koncert **CHORU DANA** mieć będzie znowu ogromne powodzenie, tym bardziej, że znakomity ten Chór wykona wielki, wspaniały, program, obejmujący 20 najpiękniejszych, wybranych piosenek. Między innymi cudowne piosenki: **„CHANSON TRISTE" — „WICHER" — „HUMORESKA" — „ADIEU MARIE" — „RADIO" — „KUPLETY WARSZAWSKIE" — „ZAPOMNIANA GODZINA" — „KSIĘŻYCOWA SERENADA" — „POLOWANIE NA TYGRYSA".**

W jutrzejszym **Wieczorze** w „Słońcu" udział przyjmą ponadto: najznakomitszy piosenkarz polski, laureat „Polskiego Radia", ulubieniec publiczności **Mieczysław Fogg** w swym najnowszym, popisowym repertuarze i **Adam Wysocki,** świetny piosenkarz charakterystyczny w swym arcywesołym, przekomicznym repertuarze.

Na ostatnim występie Chóru Dana w Poznaniu sala „Słońca" wyprzedana była do ostatniego miejsca, a mnóstwo osób odeszło od kas bez biletów.

Jutrzejszy występ Chóru Dana zapowiada się również świetnie!

Ceny biletów najniższe od 1,— zł do 3,— zł. Przedsprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Pierackiego 20, telef. 56-38.

zg 28 412

BAZAR GWIAZDKOWY
Tow. Pomocy dla Inteligencji
otwarty
od niedzieli 5 grudnia do 19 grudnia
przy Al. Marcinkowskiego 25.
Kawiarnia na miejscu. Bufet własny.
Stoliki do bridge'a.
W sobotę kiszki domowe.

Złote i grosze na wypłacenie

Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 2 grudnia 1937 r.

527 1031 5N

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:

16. 11. 37	5,59
17. 11. 37	5,21
18. 11. 37	15,78
19. 11. 37	5,24
20. 11. 37	8,41
21. 11. 37	17,41
22. 11. 37	6,24
23. 11. 37	4,58
24. 11. 37	9,16
25. 11. 37	7,90
26. 11. 37	1,55
27. 11. 37	4,94
28. 11. 37	6,55
29. 11. 37	30,31
i int. Z. J. Poznań z podz. N. S. J. za odebr. ł. z pr. o dal. i o szczęśl. przebieg operacji męża	—,50
30. 11. 37	1,84
1. 12. 37	24,17
2. 12. 37	16,03
Hr. Maria Mycielska, Wolsztyn 1 pierścionek złoty	
L. Mnichowski, Janówiec	2,—
W. Piaskowska	5,—
Fr. Dosińska	10,—
Michałczykowa, Poznań	5,—
N. N. Poznań	11,—
J. Dąbrowski, Grudziądz	5,—
A. Dahikowa, Szamocin	2,—
St. Ciężak, Wysokie	2,50
M. Dabińska, Toruń	2,—
H. Tyborska i Kol. Poznań z pr. o ł. Boże	1,85
Bank Polski, Poznań	20,—
J. Gumola, Rychuld 16	2,—
Fr. Grzegołkowska, Tczew	2,—
Ks. Kurowski, Gniew	5,—
A. Janota, Lwów	2,—
M. Błochowiakówna, Koźmin	3,—
J. Sadowski, Kobryń	5,—
A. Jankowscy, Toruń z racji odwołania procesu przez nas w stosunku do pp. Orpikowskich, którym podyktowaliśmy — jako Poznaniacy złożenie tego datku	5,—
A. Wiecki, Bydgoszcz	2,—
Komunalny Bank Kredytowy, Poznań	50,—
J. Weinert, Borek za odebr. ł. z pr. o dal.	1,—
St. Landowicz, maj. Pilichy	2,—
W. Szandurski, Buczacz	5,—
W. Ziółkowski, Inowrocław	1,—
Fr. S. Wronki z podz. za złoż. egzaminu	2,—
Chrześc. Związek Żeńsk. Służ. Dom., Wilno	5,—
K. Mierzwiński, Poznań	2,—
B. Zielewicz, Śrem	1,50
J. Sadowska, Śrem z pr. o błog.	2,—
H. Kępska, Piotrków Kuj.	6,—
Ks. Prob. par. Parzymiechy	2,—
J. Mielcarek, Pleszew	5,—
A. Walczyk, Klasztor OO. Reformatów, Konin	176,—
M. F. Skoki o wysł. prośby	4,—
Wł. Tokarski, Gdynia	5,—
W. Szulgit, Goryszewo w pewn. int.	1,—
Z. Szulgitowa, Goryszewo	1,—
W. Pawłowski, Tyczyn	—,60
M. Pellowska, Janikowo	10,—
Inż. P. Łoziński, Poznań	10,—
W. Jaszczyńska, Gowarzewo	5,—
W. Leksander, Kraków	3,—
M. Szczepankowska, Mińsk Maz.	1,—
M. Langoszówna, Katowice	3,—
A. Marciniak, Łódź za duszę śp. Jana i Bronisławy Marciniak	5,—

Konto P. K. O. nr 207 470. Sekretariat Poznań, św. Marcin 69 m. 17

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w pierwszy piątek u O. O. Jezuitów msza święta o godz. 7-mej na intencję wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w P.z

ś. p.

Dr Władysław Kopliński

pułkownik w st. sp., b. I. szef weterynarii D. O. K. VII.

zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. w dniu 8 grudnia 1937 r. w Poznaniu. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 11. bm. o godz. 14,30 na cmentarz garnizonowy. Msza św. załobna odprawi się tego samego dnia o godz. 9 w kościele garnizonowym. Pg 34 912-59,99

W nieutulonym żalu pogrążone

Poznań, dnia 10. XII. 1937. **córki i rodzina.**

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak, Poznań, Plac Nowomiejski 10. Telef. 10-46.

Torebki damskie
Parasole
Nesesery
Walizy skórzane
Teki — Manicury

WIELKI MAGAZYN WYROBÓW SKÓRZANYCH

WIKTOR CZYSZ

Poznań, Szkolna 11 tel. 19-75 i 55-38

Pg 31 908-1, 102

---

†

Dnia 5 grudnia 1937 r. zmarł, ś. p.

Stanisław Mańczak

członek honorowy Bratniej Pomocy Stowarzyszenia Studentek i Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu.

W ś. p. Zmarłym utraciliśmy wypróbowanego przyjaciela Polskiej Młodzieży Akademickiej.

Cześć Jego pamięci! zg 28 414

Bratnia Pomoc Stowarzyszenia Studentek i Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu.

Piwa Żywieckie

w syfonach a 5 i 10 ltr. dostarcza w dom na każde święta i uroczystości

Arcyks. Browar w Żywcu

Repr. J. Liedke

Poznań - Dąbrowskiego 28

telefon 74-78

ng 1954

Oczu nie wolno lekceważyć!

Pamiętaj, że **K. GREGER 27 Grudnia 18**

Dostawca Ubezpieczalni Społecznej

posiada każdy rodzaj okularów.

Pg 31 928-42, 111

TELEGRAM

Od 1. 12. *w MOULIN ROUGE*

Crowders Niebywała atrakcja

W sobotę 11 i w niedzielę 12 grudnia r. b.

DWA NADZWYCZAJNE

„Five o'clock Tea"

z całkowitym programem, wieczorem nadzwyczaj urozmaicony program. — MOC NIESPODZIANEK —

Cenne nagrody! Pg 34 113-49,119 **Wstęp wolny!**

W. KRUK

Poznań, ul. 27 Grudnia nr 6

zał. 1840 r.

Jubiler BRYLANTY

poleca przez zakup wprost w szlifierni w Antwerpii i wykonanie wszelkiej biżuterii we własnej pracowni — po niskich cenach

Ng 1120

Na Gwiazdkę

praktyczne podarki

Brzytwy, aparaty i ostrza do golenia, nożyczki, nożyce do drobiu, scyzoryki, noże i widelce, łyżki, łyżeczki plater. alpak. i z stali nierdzewnej, nożyki do owocu, widelczyki do ciast, koszyczki do szklanek i wiele innych.

J. GREGOROWICZ

dawn. ED. KARGE

Poznań **Szlifiernia** **ul. Nowa 7/8**

Pg 34 568-48,63 Asygnaty Kredyt.

PP. Kupcy

gwiazdka u progu! Nasi czytelnicy chcieliby chętnie dowiedzieć się o nowościach z dziedziny podarków gwiazdkowych. zg 1572

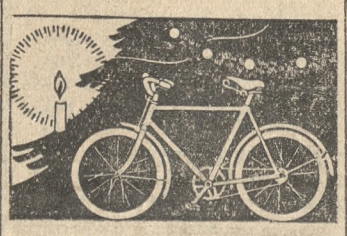

Gdybyś trwały, wytrzymały rower dostać chciał, proś Gwiazdora, by w „Kastora" progi szybko wiał. Bo ten rower, wszyscy wiecie, wytrwa całe życie.

„Kastor"

Poznań, św. Marcin 55.

ng 2 287 8

Kolonialkę

mieszkaniem sprzedam. Poznań, Mostowa 2. zd 57 336

Na stolik gwiazdkowy

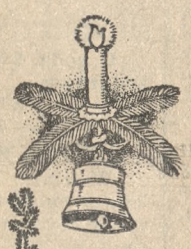

Wieczne pióra i ołówki do wykręc.
Notesy - papier listowy z monogram.
Albumy fotograficzne i poezyjne
Gry towarzyskie dla dorosłych i dzieci
Wszelkie artykuły na biurko i dla biura

Kalendarze artystyczne

PAPIERODRUK

POZNAŃ
ALEJE MARCINKOWSKIEGO 26

TEL. 3293 Drukarnia - Litografia - Offset - Fabryka ksiąg kont.

zg 28 413

ADLER

Jedyny samochód na nasze drogi
Jego zalety to: Przedni napęd
Niezależne zawieszenie kół
Stalowa karoseria

WYKORZYSTAJCIE GRUDZIEŃ — W KTÓRYM JESZCZE OBOWIĄZUJĄ ULGI W PODATKU DOCHODOWYM

F. SZCZEPAŃSKI

Poznań

Plac Wolności 17, tel. 30-07

Pg 34 103-42,235

Pończochy **Bielizna**
Rękawiczki **Czapki**
Swetry **Szale**
Trykotaże **Wełny**

najtaniej w wielkim wyborze

Stanisław Schulz

St. Rynek 80-2

Pg 34 907-49,113

Rastauracja „EMPIRE" Restauracja

ul. 3 Maja nr. 5 tel. 58-16 obok pl. Wolności

poleca: **ŻYWE HOMARY**

dg 25489 **SWIEŻE OSTRYGI**

Oprócz krajowych pierwszorzędnych piw,

Salvator — Paulanerbräu i Pilzner Prazdrój

NAJWIĘKSZA FABRYKA WYKWINTNEJ ODZIEŻY

W. KONKIEWICZ

POZNAŃ - STARY RYNEK 8.

poleca: **PŁASZCZE - UBRANIA - MUNDURKI SZKOLNE**

znane z doskonałego kroju, trwałego materiału i przystępnej ceny.

Modne wełny na ubrania i płaszcze. Olbrzymi wybór.

ng 51 083

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy. 5 liczb = jedno słowo, i. w. z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Kamienicę

pełnokomfortowa 17 500,— dochodu, wpłaty 90 000,— przejęcie amortyzacji również sprzedam idealną połowę

Krzesiński

Piekary 8. zdg 57 388

Dom

nowy dochodowy, amortyzacja — okazyjnie sprzedam wpłaty 12 000 Majka, Ratajczaka 10. zdg 57 278

Kamienica

nowa trzypiętrowa wolna stempla (Łazarz) dochód 8 000,— cena 65 000,— wpłaty 40 000,— Rutkowski, Półwiejska 5. zdg 57 379-80

Willę

dwumieszkaniową, centralnym — sprzedam 27 000,—. Oferty Kurier Poznański zdg 57 365

Kamienica

komfortowa, początek Jeżyc, dochód 14 000,— cena 110 000,— wpłaty 60 000,—, reszta amortyzacja. Oferty Kurier Poznański zdg 57 537

Najlepsza

lokata oszczędności to kupno parceli tysiącmetrowej za 2 000,— Krzesiński, Piekary 8. zdg 57 389

Kamienicę

komfortową, budowaną 1910 przy Parku Wilsona, dochód 13 500,— sprzedam 70 000, przyjęcie amortyzacji. Oferty reflektantów Kurier Poznański zdg 57 535

Drzewo stolarskie i budowlane

w wielkim wyborze poleca korzystnie skład drzewa, Franciszek Dąbrowski, ul. Dąbrowskiego 20, telef. 85-24. zdg 53 177

Domek

ogrodem. Debiec sprzedam przy wpłacie 1 500. Zgłoszenia Ogrodowa 9 — 1. zd 57 272

4. OSOBISTE

Masz wątpliwości

jak przeprowadzić kampanię ogłoszeniową, skorzystaj z pomocy Wydziału Propagandy Kuriera Poznańskiego zdg 45 884

Bridż - Kurs

zapisy Salony Bridżowe Fredry 12. dg 25 187

3 kremy

Każda skóra, stosownie do swoich właściwości, wymaga innego kremu do pielęgnacji. Sucha i więdnąca wymaga nasycania łagodnym CRÈME NEUTRE. Cerę tłustą, błyszczącą należy nacierać kremem beztłuszczowym SETA. Cerze normalnej odpowiada krem pośredni, półtłusty VIRGINIA, odżywczy i udelikatniający. Ustalenie właściwości cery i wybór odpowiedniego kremu jest podstawowym warunkiem pielęgnacji skóry twarzy.

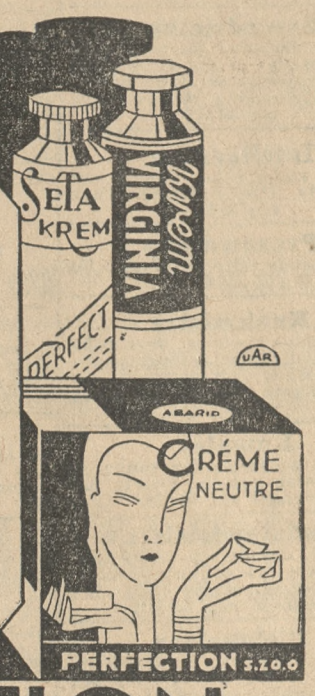

PERFECTION

ng 1547

Panią
z recitalu Sauera, balkon, prawa proszę bardzo o adres, porozumienie Kurier Poznański zdg 57 284

Praktyczne
tanie podarki gwiazdkowe kupisz najtaniej firmie
„Ewa"
Focha 60. Ng 1109

2. PIENIĄDZ

Sprzedamy
większą ilość tucznego bydła, — waga 6—9 ctr. lub zamienie na dobre krowy dojne lub wysokocielne. Maj. Starkówiec, per Kobylin. zdg 57 270

Poszukuję
zaraz pożyczki wysokości 8 000,— zł na hipotekę kamienicy wartości 80 000,— Agentura Orędownika, Chorzów. ng 2273

6. OŻENKI

Kawaler
przystojny, lat 29, urzędnik stałej posadzie, poszukuje panny zgrabnej, niebiednej. Cel matrymonialny. Poważne oferty fotografią Kurier Poznański zdg 57 296

Chemik - technik
kawaler, lat 25, poślubi panią, która wyrobi jakąkolwiek pracę. Oferty Poste restante, Bydgoszcz nr dowodu 2370. zdg 57 406

7. SPRZEDAŻE

Pianino
używane, dobrze utrzymane — sprzeda korzystnie Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Ng 52 097

Praktyczne
gwiazdkowe
upominki, okazyjnie „Lamus", Strzelecka. Pg 34 582-48,82

Fortepian
krzyżowy Hofmann, Wiedeń zł 650,—

Drygas,
Trzeciego Maja 4. zdg 57 003

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Józef Matuszewski, Wrocławska 19. dg 25 076

Torebki damskie
Parasole, Nesesery, — Walizy skórzane — Teki portfele
Wiktor Czysz
Poznań — Szkolna 11. Pg 34 814-48,15

Jeśli
Serwis
stołowy, kawowy, szkło, sztućce alpakowe to
najtaniej
sprzedaje Marian Lesiński,
Hurt Porcelany
Wroniecka 92. dg 25 445

Podarki gwiazdkowe
kupisz najtaniej
Wroniecka 24
podwórze całkowita
wyprzedaż.
Porcelany, szkła, fajansu. dg 25 446

Egzystencja
skład towarów krótkich istniejący 12 lat, centrum Poznania tanio, powody rodzinne, pośrednicy wykluczeni. Wielkie Garbary 36. zdg 57 271

Futro
nowe, karakuł, breitszwanc okazyjnie. Szkolna 3 Kuśnierz, I. zdg 57 263

Ciężarówka
mała piła tarczowa, kotły do gotowania używane tanio. Zgłoszenia Bittner, Dąbrowskiego 79. zdg 57 193

Sprzedam
Adler - Junior'a w beznagannym stanie za gotówkę. Oferty Kurier Poznański zdg 57 245

Akwarium
sprzedam. Fredry 3 — 10a. zdg 57 251

Łyżwobuty
dobre 41 sprzedam. Skryta 1 — 5 zdg 57 316

Mebelki
nowoczesne dziecięce łóżeczko siatką, łóżko duże. Kolejowa 55, m. 1. zdg 57 309

Sypialnia
dębowa, kuchnia, łóżeczko dziecięce. Obejrzeć 11. Hartwig, Towarowa. zdg 57 252

Ford
model A. za bezcen sprzedam. — Matejki 35, m. 1. zdg 57 188

Skład
spożywczy sprzedam zaraz. Żydowska 31. zdg 57 337

Meble
kupuje się najtaniej u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 51 236/7

Skład
papieru, galanterii, tytoń, Poznaniu sprzedam, objęcie 3 500,— złotych. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 56 599/600

Karetka
lekka czteroosobowa. Różana 18, m. 3. zdg 57 455-6

Sercem
i głową pomyśl o gwiazdce dla najbliższych. Zegarki ręczne, ślubne obrączki i wiele innych upominków poleca Chwiłkowski, Bazar, Nowa 8. zdg 57 488-9

Steinway, Seiler
i inne markowe pianina okazyjnie poleca Magazyn Fortepianów, Marcina 22 podwórze. zdg 57 353

Większe
kino
z zapędem ręcznym i motorowym z filmami dla użytku domowego sprzedam. Foerster, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 35. ng 2 292

Piękny
„Teheran" (Bielski) 4×3,6. Rzeczypospolitej 3, m. 5. zdg 57 457

Restaurację
dobrze prosperującą zaraz sprzedam. Zgłoszenia św. Marcin nr 32, m. 15. zdg 57 459

Jadłodajnia
dobrze zaprowadzoną z powodu wyjazdu zaraz na sprzedaż. — Wskaże Kurier Poznański zdg 57 438

Sypialnia
mało używana tanio. Szałek — Strzelecka 36, dawniej 15, warsztat stolarski. zdg 57 437

Piec żelazny
tanio sprzedam. Plac Bernardyński 4, restauracja. zdg 57 436

Skład
papieru, tytoni, galanterii sprzedam spiesznie, powód za mąż pójście. Marszałka Focha 39 — m. 1 a. zdg 57 423

Bernardyn
ostry pies sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 57 412

Pianino
Heinrychsdorffa sprzedam. Zeteska, Szewska 19. zdg 57 400

Szafę
dębową lustrem, dużą. Górna Wilda 83 — 9. zdg 57 378

Skład
zaprowadzony win, wódek, połączony sprzedażą towarów kolonialno - delikat. Oferty Kurier Poznański zdg 57 528

Dywan
3×2. Adres wskaże Kurier Pozn. zdg 57 513

Wyżeł
młody, niemiecki, wytresowany, tanio I pole. Staszica 25, m. 5. zdg 57 484

3-kołową
reklamówkę sprzedam. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 57 496

Reklamówkę
Citroen małą gotową do jazdy sprzedam. Zgłoszenia 3 Maja 5, m. 12. zdg 57 500

Zające zł 2,60
bez skórki poleca
Wojciech Woźniak
dawn. Jacob Appel, Al. Marcinkowskiego 7, telefon 30-75. Pg 34 910-49,117

Futro
karakułowe 250,— Dominikańska 1 — 7. zdg 57 473

10. MAJĄTKI

300
do 500 mórg inwentarzami lub bez kupię, względnie wydzierżawię. Oferty Kurier Poznański zdg 57 242

11. KUPNA

Srebro
złoto, wszelkie starożytności kupuje „Lamus", Strzelecka. Pg 34 580-48,83

Lorki
wywrotki, żelazne
¾ kub. 60 cm.
tor, kupię. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 984

Wilka
ostrego lub Buldoga (Boksa) kupię. Oferty z ceną do Kuriera Poznańskiego zdg 57 134

Parową
dziecięcą maszynę w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 57 212

Numerator
wagę z odważnikami kupi Pluciński S-ka, Kolejowa 1 — 3. zdg 57 326

National
kasę w dobrym stanie, gotową użytku kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 57 398

Złoto
stare i brylanty kupuje Chwiłkowski, Bazar, Nowa 8. zdg 57 490

Kupię
mały piec przenośny pokojowy kaflowy lub żelazny. Poznańska 33 — 4. zdg 57 475

Męski
gabinet dobrze utrzymany. Oferty Kurier Poznański zdg 57 468

12. DO WYNAJĘCIA

Próżny
pokoik, komfort, blisko śródmieścia gospodarz. Oferty Kurier Poznański zdg 57 261

Czteropokojowe
komfortowe pobliżu Wilsona od stycznia. Oferty Kurier Poznański zdg 57 322

2
pokoje, kuchnia, zdrowe, willi Sołacz, Mazowiecka 6, gospodarz zdg 57 291-2

Pokój
kuchnia zaraz 264 zł kaucji. Szamarzewskiego 60 — 28. zdg 57 543

Trzypokojowe
mieszkanie względnie biura. — Pocztowa 20, portier. zdg 57 432

Trzypokojowe
komfortowe. Aleja Wielkopolska 39. zdg 57 514

4
komfort I Słowackiego wskaże Świercz, Słowackiego 27 — 10. zdg 57 485

13. SZUKA MIESZK.

Emerytka
2 pokoje kuchnia Łazarz. Oferty Niegolewskich 19, parter, Nikiforowa. zdg 57 217

Blacharz
instalator poszukuje pokoju kuchni w śródmieściu, gospodarza. Oferty Kurier Poznański zdg 57 283

Pokoju
z kuchnią od 1. 1. 38. dla porządnej rodziny (okolica Wilda) poszukuje, zapłacę kilka miesięcy naprzód ewentl. stróżostwo. Zgłoszenia z podaniem czynszu Kurier Poznański zdg 57 441

Emeryt
bezdzietny poszukuje pokoju kuchni zaraz właściciela. Czynsz z góry, dzielnica obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 57 503

15. POKOJE UMEBL.

Elegancki
dwuosobowy. Zielona 7 — 7. zdg 56 985

Dwuosobowy
słoneczny, czysty, duży. Dąbrowskiego 25a, m. 5. zdg 57 169

Gabinet
komfortowy. Wyspiańskiego 11 — m. 8. zdg 57 215

Śniadeckich
28 — 4, dwuosobowy, utrzymanie obiady. zdg 57 233

Komfortowy
Przecznica 10 — 1. zdg 57 060

Jedno-
dwuosobowy. Marcin 68 — 14. zdg 57 303

Klatki
utrzymaniem. Ratajczaka 9 — 10 zdg 57 342

Wielkie
Garbary 6 — 5. zdg 57 346

Pokój
elektryczność, łazienka, inteligentnymu panu — pani. Za Bramką 5 b — 1. zdg 57 374-5

Klatki
frontowy, solidnemu. Poznań, — Focha 74, m. 3. zd 57 367

Szymańskiego
4 — 2 solidne pokoje zaraz. Oglądać po południu. zdg 57 358

Przyjezdnym
Plac Kolegiacki 5 — 3. (Dzwonek). zdg 57 536

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Kraszewskiego 9 a m. 6. zdg 57 533

Wolne
Długa 12 — 9. zdg 57 450

Próżny
Strusia 3 — 5. zdg 57 460

Jasna
12, m. 3. zdg 57 413

Pokój
pusty z klatki ewentl. cichy przemysł. Zeteska, Szewska 19. zdg 57 410

Z klatki
pokój umeblowany do wynajęcia od zaraz. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożni). zdg 57 523

Bukowska
9 — 4. zdg 57 512

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
2 krawcowe poszukują zaraz. — Oferty Kurier Poznański zdg 57 229

Małżeństwo
pokoju śródmieściu, niekrępującego 20— 25,— Oferty Kurier Poznański zdg 57 290

Pani samotna
punktualna płatniczka szuka w śródmieściu lub Jeżycach umeblowanego, słonecznego, południowa wystawa, u starszej samotnej pani. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 57 191/2

Przyjezdny
szuka pokoju niekrępującego, — centr. ogrzewaniem, najchętniej z klatki schodowej. Oferty Kurier Poznański zdg 57 531

17. LOKALE

Skład
nowy narożnikowy, pierwszorzędna egzystencja, każdej branży wynajmie gospodarz. Focha 105, m. 4. zdg 57 264

Lokal
5 pokoi, biura, przemysł, parter. Kilińskiego 4, dozorca. zdg 57 227

Pokoju
pustego biuro, centrum poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 57 385

Składu
na kolonialkę najchętniej peryferię poszukuję z mieszkaniem. — Oferty Kurier Poznański zdg 57 493

Skład
delikatesów sprzedaż wódek, win z powodu choroby spiesznie sprzedam 22 000,— mieście 80 000 mieszkańców. Oferty Kurier Poznański zdg 57 491

Skład
dwoma pokojami. Kramarska 9, wynajmę. zdg 57 477

„Iskra"
— baterje —
— anody —

A. PIECHOCKI, POZNAŃ
Pg 34 060/-37,247/8

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Sobota, 11 grudnia.

6.15 audycja poranna; — **11.15** audycja dla szkół: „Śpiewajmy piosenki"; **11.40** utwory Coatesa (płyty); **11.57** sygnał czasu; **12.03** audycja południowa; **15.30** wiadomości gospodarcze; **15.45** Baśń „Jaś i Małgosia" według tekstu Or-Ota z muzyka Humperdincka; **16.15** koncert solistów: H. Hrabi-Szałkiewiczowa — śpiew, H. Brachocki — fortepian, J. Gaczek — akomp.; **16.50** pog. aktualna; **17.00** „Spory literackie w starożytnym Rzymie"; **17.15** „Od Aten do Beyreuth" — Migawki z dziejów opery (IV audycja) „Na cześć Króla Słońca" — muzyka z op. Lully'ego Rameau; — **17.50** program; **18.00** sport; **18.10** pog. spol.; **18.15** piosenki w wyk. Z. Terne (płyty); **18.30** program; — **18.35** audycja dla wsi; **19.00** audycja dla Polaków za granicą. 1. „Zwiedzajmy Kraków", 2. Wieczór poezji polskiej; **19.50** pog. aktualna; **20.00** koncert rozrywkowy m. ork. P. R., K. Turewicz — harmonia i Czwórka Radiowa — piosenki; W przerwie ok. godz. **20.45** dziennik i pog. aktualna; — **21.30** „Dziesięć lat berów i bojek śląskich Karlika z Kocyndra" — wesoła audycja. Wyk.: St. Ligoń, M. Otrębski — akordeon, M. Piksa — gra na listeczku, chór mieszany [illegible] P. W.: **22.00** koncert popularny ork. P. R. (Czajkowski, Grieg, Boccherini, Strauss); **22.50** ostatnie wiadomości.

Niedziela, 12 grudnia.

8,00 aud. poranne; **8,15** audycja dla wsi: 1) Gazetka rolnicza, 2) muzyka (płyty), 3) co słychać wśród rolników? — gawęda (z Poznania); **9,00** transmisja nabożeństwa z kościoła parafialnego w Janowie (przez Katowice). Kazanie wygł. ks. dr. Bolesław Rosiński. Chór męski „Echo" pod dyr. Kazimierza Majerana wykona „Missa solemnis" Kazimierza Garbusińskiego oraz „Te Deum" Palestriny. Po nabożeństwie ok. godz. **10,30** Gustaw Charpentier: „Luiza" (skrót opery) — płyty; **11,57** sygnał czasu; **12,03** poranek symfoniczny (z Wilna). Wykonawcy: Orkiestra Symfoniczna pod dyr. Lucjana Guttry, Arnold Rösler — wiolonczela; **13,00** przegląd kulturalny; **13,10** fragment z powieści Jana Wiktora „Wierzby nad Sekwaną" (z Katowic); **13,30** muzyka obiadowa. Wykonawcy: mała orkiestra P. R. oraz Mary Gabrieli i Tadeusz Faliszewski — piosenki; **14,45** audycja dla wsi: 1) przegląd rynków produktów rolnych, 2) „Piaseczno — najstarsze Kółko Rolnicze w Polsce" — pog. (z Torunia); 3) rolnictwo na Śląsku, audycja z Katowic; **15,45** wszystkiego po trochu — audycja dla dzieci; **16,05** Schumann i Bizet dzieciom (fortepian na 4 ręce); **16,45** „Anielcia i życie" — powieść mówiona **17,00** podwieczorek przy mikrofonie. Transmisja z sali Hotelu Georges'a w Wilnie Wykonawcy: Barbara Halmirska (śpiew), Kazimierz Dembowski (śpiew), Zbigniew Kasputis (monologi), akademicki chór rewellersów, orkiestra wileńska pod dyr. Władysława Szczepańskiego. Wiktor Trościanko (konferansjerka). W przerwie ok. g. **18,00** chwila Biura Studiów; **19,05** powszechny Teatr Wyobraźni: „Górnik to zuch i chwat" słuchowisko oryginalne wykona zespół górników z Panowa - Nikiszowca i chór górniczy (wznowienie) (z Katowic); **19,35** słynni wirtuozi — IX audycja: William Primrose — altówka i Walter Gieseking — fortepian (płyty); **20,40** przegląd polityczny; **20,50** dziennik; **21,00** wiadomości sportowe z Rozgłośni P. R. **21,15** „Gwiazdka się zbliża" — skecz; **21,30** „Zastępstwa urlopowe" — wodewil radiowy (z Poznania); **22,00** opowieść o Mozarcie — „Ostatnie lata" — V audycja; **22,50** ostatnie wiadomości.

WARSZAWA

Sobota, 11 grudnia.

Warszawa II — (Mokotów). **13.00** koncert rozrywkowy (płyty); **14.00** pare informacyj; **14.05** program; **14.10** londyńska orkiestra symfoniczna pod dyr. różnych kapelmistrzów (płyty); **15.00** pogadanka; **15.10** 1000 taktów muzyki w wyk. zespołu Rachonia; **18.00** muzyka lekka (płyty); **19.05** utwory fortep. i wokalne w wykonaniu E. Hellerowej i A. Bielakowa; — **22.00** „Żona na morzu" — fragment groteski M. Samozwaniec; **22.15** muzyka salonowa i taneczna w wyk. zespołu J. Różewicza; — **23.15—1.00** muzyka lekka i taneczna (płyty).

Niedziela, 12 grudnia.

Warszawa II — (Mokotów). **14.45** Edward Lalo i Kamil Saint-Saens (płyty); **16.00** felieton aktualny; **16.10** orkiestra Wiktora Tychowskiego i Wiktora Osieckiego; **22.00** muzyka taneczna (płyty); — **23.00** utwory Adama Wrońskiego w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. z udziałem Ludmiły Szretter — śpiew, Tadeusz Zygadło — skrzypce; **23.45** muzyka lekka i taneczna (płyty).

POZNAŃ

Sobota, 11 grudnia.

Poznań — **11.40** muzyka lekka (płyty); **13.05** koncert rozrywkowy (płyty); **14.05** giełda; **14.15** rapsodie (płyty); **18.10** sport; — **18.15** program; **18.20** skrzynka rolnicza; **18.30** fantazje z operek — (płyty); **18.45—19.00** „Wesołe porachunki", „Tydzień w żarcie i piosence"; **23.00** zespół rewellersów Kl. Waberskiego (płyty).

Niedziela, 12 grudnia.

Poznań — **8.30** „Z naszej i obcej muzyki" (płyty); **8.45** „Co słychać wśród rolników" — gawęda; **10.35** muzyka z płyt; **13.00** „Jak mieszka Anglik" — felieton; **15.45** „Niedzielne popołudnie u wujaszka Kazia" — aud. dla dzieci; — **19.35** recital skrzypcowy Ireny Dubiskiej; **20.15** „Alarm" — skecz; **20.10** walce w wykonaniu Franciszka Łukasiewicza — fortepian; **20.35** sport; **23.00** muzyka taneczna (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

Sobota, 11 grudnia.

15.40 Ryga, „Cyganeria" op. Pucciniego z płyt. **16.00 Koenigsw.** Muzyka rozrywkowa. — **Kolonia.** Wesołe melodie. **Lipsk.** Audycja wesoła. **Sztutgart.** Popołudnie wesołe dla wszystkich. **17.00 Bruksela flam.** „Missa Solemnis" Beethovena (tr. z opery). **17.30 Ryga.** Organy z katedry. — **17.40 Budapeszt.** Symfonia nr 3 „Eroica" Beethovena. **18.00 Koenigsw.** Koncert rozrywkowy. **18.30 Wiedeń.** Obrazki z Wenecji i Chioggia. **18.40 Sztokholm.** Baśń dziecięca — suita na dwie harfy. — **Londyn Reg.** Koncert orkiestry i chóru. **19.10 Monachium.** Soliści i zespół instrumentalny. **19.15 Ryga.** „Sylwia" opt. Kalmanna. — **19.30 Wiedeń.** Wieczór muzyczny z udziałem ork., chóru i solistów. **Praga.** Piosenki wojskowe. **20.00 Berlin.** Wesoły wieczór. **Koenigswusterhausen.** Muzyka lekka i taneczna. **Frankfurt.** Kabaret. **Królewiec.** Wesoła sobota. **Monachium.** Koncert ork. i sol. **Praga.** Audycja galowa z okazji złotu Sokoła (tr. z sali Smetany). **20.25 Bruksela fr.** — „Walkiria" op. Wagnera. — **20.30 Wiedeń.** „Bal dworski w Schoenbrunnie" opt. Pepoecka. — **21.00 Beromuenster.** „Jarmark w Soroczynie" op. Musorgskiego. **Londyn Reg.** Koncert ork. i sol. **Mediolan.** „Afrykanka" op. Meyerbeera. **Rzym.** Koncert rozrywkowy. **21.30 Lyon.** Tr. z opery. **Paris PTT.** Muzyka symfoniczna. — **Strasburg.** Koncert symf. **Wieża Eiffla.** Tr. z opery. **22.00 Luksemburg.** Koncert symf. **22.20 Saarbruecken.** — Fantazje Schumanna (fort.). **22.30 Berlin.** Muzyka taneczna w wyk. kwintetu. **Koenigsw.** Fantazje Regera na organach. **23.00 Kopenhaga, Wiedeń, Hamburg, Oslo, Monachium.** Muzyka taneczna. **23.05 R. Paris i P. Parisien.** Muzyka lekka i taneczna. **24.00 Frankfurt i Sztutgart.** Koncert nocny. **Bruksela fl.** Koncert z płyt. — **Droitwich, Londyn Reg., Luksemburg, Mediolan, R. Paris, Rzym.** Muzyka taneczna.

Niedziela, 12 grudnia.

15.00 Koenigsw. Melodie filmowe z płyt. **15.20 Praga.** „Mała Floramey" opt. Tiardowicza. — **M. Ostrawa.** „Choinka republiki czechosłowackiej" montaż słowno-muz. **15.45 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **16.00 Lipsk.** Wesoła audycja regionalna. **Frankfurt.** Muzyka rozrywkowa. **17.00 Ryga.** Melodie taneczne. **Rzym.** Koncert orkiestrowy z udziałem solisty — (fort.). **Koszyce.** Muzyka cygańska. **18.00 R. Paris.** Koncert symfoniczny z udziałem solistki M. Long. **Lille.** Koncert orkiestrowy. **Lipsk.** „Wieczór w kawiarni" — radiokabaret. — **18.20 Budapeszt.** Duet fortepianowy gra węgierską muzykę ludową. **19.00 Hilversum I.** Muzyka kościelna. **Londyn R.** Koncert solistów. — **19.15 Ryga.** „Wizyta u Griega" — koncert. **19.30 Wiedeń.** Arie operowe w wykonaniu J. Debickiej-Stermicz di Valcro-ciata (sopr.). **Kolonia.** Koncert z udziałem sol. **20.00 Sztokholm.** Koncert symf. **Monachium.** „Casanowa" op. Lortzinga **Wrocław.** „Sroka złodziej" op. Rossiniego. **Berlin.** „Dzwony kornewilskie" op. kom. Planquetta. — **Wiedeń.** „W rytmie czasów" — radio-potpourri. **Budapeszt.** Melodie operetkowe. **Lipsk.** Koncert symf. **Królewiec.** „Lola czarodziejka" kom. muzyczna Kuennekego. **21.00 Rzym.** „Hellera" op. Montemeziego. — **Mediolan.** Wieczór rozrywkowy. **Koenigsw.** Koncert życzeń. **21.25 Oslo.** Dwufortepianowa muzyka jazzowa. **21.30 R. Paris.** „Le Sauteriod" dramat lir. Lazzariego. **22.00 Bruksela flam.** Koncert radioork. **22.05 Londyn R.** Koncert symf. — **Droitwich.** „Offenbachiana" — koncert z udziałem solisty. **22.20 Sztokholm.** Muzyka rozrywkowa. **22.35 Strasburg.** „Pieśni Fortunia" opt. Offenbacha. **23.00 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **Koenigsw.** Melodie taneczne. **Lille.** Muzyka lekka. — — **24.00 Sztutgart i Frankfurt.** „Tanhäuser" op. Wagnera (akt II). **Bruksela fr.** Koncert popularny

18. DZIERŻAWY

Osada
4 morgi, duży ogród owocowy, dom, stajnia, chlew, przy Poznaniu, objęcie 400.— Adres Kurier Poznański zdg 57 281

23. ROZMAITE

Masz wątpliwości
jak przeprowadzić kampanię ogłoszeniową skorzystaj z pomocy Wydziału Propagandy Kuriera Poznańskiego zdg 45 884

Haftoplis
teraz Wrocławska 3.
Pg 34 391-46,94

Akuszerka
Strzelecka 2. przeprowadziłam się

Fredry 2 — 6
przyjmuje udziela porady, pomocy położniczej. dg 24 864/5

Bielizna
damska — dziecięca. Wrocławska 3. Pg 34 398-46,98

Pończochy
skarpetki pierwszorzędne gatunki. Wrocławska 3. Pg 34 399-46,98

Rękawiczki
damskie, męskie, dziecięce. Wrocławska 3. Pg 34 400-46,98

Trykoty
dla pań, panów, dzieci, największy wybór, najtaniej
Haftoplis
Wrocławska 3.
Pg 34 401-46,98

Rutynowana Stenotypistka
polsko - niemiecką stenografią, — własną maszyną przepisuje (dyktando). Zgłoszenia Małeckiego 36 m. 8. zdg 57 268

Szalówki
m² 70 groszy, łaty metr 30 groszy sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 57 527

Chiromantka
mówi prawdę. Działyńskich 10, m. 1. zdg 57 486

24. NAUKA

Kursy Handlowe Preissa
Skarbowa 11. — 3 stycznia.
zdg 55 255

Kursy
Handlowe
Sawickiego
dypl. W. S. H. Kantaka 4, telefon 49-68. Nowy Kurs 3 stycznia dg 25 431

Stancji
poszukuje uczennicom g. Zamoyskiej, cena. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 57 260

Pióra Wieczne
również naprawa
Ołówki
automatyczne
Papier
Wszelkie przybory pisarskie, biurowe, szkolne i rysunkowe. Karty do gry.
Aquila,
św. Marcin 61 — Plac Wolności 9.
ng 1862

TEATRY

Poznań, piątek, 10. 12.

TEATR POLSKI: Piątek, 10. 12. godz. 20: „Bęben".
Sobota, 11. 12. godz. 20: „Jan", premiera.
Niedziela, 12. 12. godz. 16: „Bęben".
Niedziela, 12. 12 godz. 20: „Jan".

TEATR WIELKI: Piątek, 10. 12. „Afrykanka". Przedstawienie związkowe.
Sobota, 11. 12. „Cyrulik Sewilski" Jubileusz Karola Urbanowicza.
Niedziela, 12. 12. godz. 15: „Wieczna Tęsknota". **Ceny popularne.**
Niedziela, 12. 12. godz. 20: „Domek trzech dziewcząt". **Ceny popularne.**

KINA

Poznań, piątek, 10. 12.

APOLLO: „Niedorajda".
CORSO: „Fort Douaumont".
GLORIA: „Wierna Rzeka".
GWIAZDA: „Znachor".
METROPOLIS: „Spotkali się w Paryżu".
OŚWIATOWE T. C. L.: „Rok 2000".
RENAISSANCE: „Ostatnia noc skazańca".
SŁOŃCE: „Książę X".
SFINKS: „Kain i Mabel".
ŚWIT: „Białe Róże".
TĘCZA-Łazarz: „Po Burzy".
TĘCZA-Wilda: „Dyplomatyczna żona".
WILSONA: „Boccaccio"

Szkoła Tańców Średzińskiego
Zygmunta Augusta 4. zdg 57 368

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Gospodyni
kucharka kilka lat praktyki hotelowej z dobrej rodziny poszukuje od zaraz lub później stałej posady, ewentl. do samotnego. — Oferty Kurier Pozn. zdg 57 269

Posługi
do wszystkiego poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 57 216

Dziewczyna
z gotowaniem i prac domowych przyjmie posadę zaraz lub 15. 12. Oferty Kurier Poznański zdg 57 314

Starsza
dziewczyna poszukuje posady lub posługi, uczciwa, z dobrymi świadectwami. Oferty Kurier Pozn. zdg 57 288

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 57 285

Gospodyni
szuka posady do kasyna, internatu względnie restauracji. Oferty Kurier Poznański zdg 57 334

Samodzielna
lat 28, z dobrymi świadectwami szuka posady do samotnej osoby ewentl. dwóch od 15. 12. lub 1. 1. 38. Ostatnia posada 3 lata. — Oferty Kurier Poznański zdg 57 329

Dziewczyna
szuka posady gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 57 454

Dziewczyna
dobrze polecona szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 57 430

Poszukuję
posady, sierota. Oferty Kurier Poznański zdg 57 395

Praczka
szuka prania, tanio. Oferty Kurier Poznański zdg 57 511

Osoba
inteligentna w średnim wieku przyjmie posadę do samodzielnego zarządu domem na wsi lub w mieście, może się wykazać kilkoletnimi świadectwami. Oferty Kurier Poznański zdg 57 483

Dziewczyna
bez prania do dwóch osób szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 970

Poszukuję
posady jako kucharka z dobrymi świadectwami, była w lepszych domach. Oferty Kurier Poznański zdg 57 007

Prania
poszukuję. Wierzbięcice 49 — 14
zdg 57 057

Szukam
posady lub posługi na cały dzień Oferty Kurier Poznański
zdg 57 056

Przychodnia
z dobrym gotowaniem, sprzątaniem na czas przedświąteczny — przyjmie zaraz posadę. Oferty Kurier Poznański zdg 57 172

Służącą
wierną, gotowaniem, polecam — Hübscher. Górna Wilda 47.
zdg 56 588

Praczka
poszukuje prania. Mickiewicza 18 m. 1. zdg 56 426

Kucharz
młody poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 508

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego, samodzielnym gotowaniem szuka posady od 15 — 1. Oferty Kurier Poznański zdg 56 716

Posługaczka
uczciwa z gotowaniem szuka posługi. Oferty Kurier Poznański
zdg 56 783

Panienka
lat 18, język polski, francuski poszukuje posady do dzieci jako początkująca. Oferty Kurier Poznański zdg 54 789

Dziewczyna
gotowaniem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 839

Posługi
szuka uczciwa z gotowaniem lub bez. Oferty Kurier Poznański
zdg 57 023

Kucharka
samodzielna, z dobrym gotowaniem do wszystkiego szuka od 15 grudnia posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 912

Dziewczyna
uczciwa zaufana język polski, niemiecki, szuka posady z gotowaniem w mniejszym skromnym domu od zaraz lub 15. 12. Oferty Kurier Poznański zdg 56 918

Panienka
6 kl. gimn. kochająca dzieci poszukuje posady jako wychowawczyni, względnie do towarzystwa samotnej pani. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 884

Służąca
lat 32, poszukuje od 1 stycznia miejsca najchętniej do kuchni pałacowej do pomocy gospodyni lub restauracji, do pomocy pani. Jestem zdrowa i silna. W obecnym miejscu jestem 3 rok. Łask. zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 56 868

b) Inni

Ogrodnik
bartnik egzaminowany, 8 letnią praktyką ogrodach handlowych i majątkach po wojskowości poszukuje odpowiedniej posady. — Zgłoszenia Wągrowiec, Pierackiego 2, m. 4. zdg 57 128

Leśnik
25 lat praktyki, dobre świadectwa i polecenia, specjalista w zakładaniu kultur i zalesieniu nieużytków, energiczny, taktowny przyjmie posadę na większy rewier jako samodzielny. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 56 694

Poszukuję
posady, okolicy Poznań, wzamian dwuklasówki wsi, stacja godzinę Poznań. Oferty Kurier Poznański zdg 57 255

Zakładam
i prowadzę księgowość amerykańską uproszczoną i inną. Oferty Kurier Poznański zdg 57 249

Robotnik
młodszy, uczciwy, sierota, poszukuje jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 57 238

Panienka
szuka jakiegokolwiek zajęcia. — Oferty Kurier Poznański
zdg 57 321

Krawczyni
w dom — poza, szuka posady. Wielkie Garbary 6 — 5.
zdg 57 347

Urzędnik gospodarczy
syn rolnika, kawaler, lat 27, ukończoną szkołą rolniczą, 5 lat praktyki na intensywnych majątkach z dobrym poleceniem, obecnie w posadzie, pragnie zmienić zaraz lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 57 405

Krawcowa
poza dom 1,— dziennie szuka posady. Oferty Kurier Poznański
zdg 57 392

Rządca
administrator, inwalida wojenny, lat 38, żonaty, bezdzietny, 15 lat praktyki, poważne polecenia poszukuje posady samodzielnej lub pod dyspozycję, żonatego lub samotnego. Kaucja 3 000,— wymagania skromne. Zgłoszenia Poste restante, Wieszczyczyn, legitymacja 4. zdg 57 502

Poszukuję
dla mego 16 letniego syna miejsca nauki w cukiernictwie lub składzie bławatów. Oferty Kurier Poznański zdg 57 467

Młynarz
z gwarancją poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurier Poznański pod zdg 56 876

Krawcowa
dziennie 1,50 szuka posady. — Oferty Kurier Poznański
zdg 56 738

Uczeń młynarski
(szofer) 2½ roczną praktyką poszukuje miejsca celem dokończenia nauki. M. Koteras, Kuszewo, pow. Wągrowiec. zdg 56 915

Ogrodnik
kawaler, 14 lat praktyki, zakładach handlowych, dworskich, — specjalność kwiaciarstwo gruntowe, doniczkowe, warzywnictwo pod szkłem, sadownictwo, dobre świadectwa szuka posady 1 stycznia lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 54 823

Podróżujący
dobrze zaprowadzony w składach kolonialnych, cukierniach wojew. Poznańskie, przyjmie zastępstwo. Oferty Kurier Poznański
zdg 57 099

Kuśnierka
dłuższą praktyką również na garderobę dziecięcą poszukuje posady poza dom. Łaskawe oferty do Kuriera Poznańskiego
zdg 57 085

Doktor
praw, emeryt, fachowiec spraw kolejowo-handlowych i personalnych poszukuje skromnego zajęcia. Oferty Kurier Poznański
zdg 57 079

Służący hotelowy
kilkuletnią praktyka poszukuje posady stałej lub sezonowej. — Oferty Kurier Pozn. zdg 57 184

Bławatnik
rutynowany z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 516

Samodzielna
lat 28, z dobrymi świadectwami szuka posady do samotnej osoby ewentl. dwóch, ostatnia posada 3 lata. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 56 577

Inteligentna
polskim, niemieckim, kaucją szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 56 325

Prasowaczka
szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 56 551

Kuchmistrz
zna kuchnie polską, francuską, rosyjską, długoletnią praktyką — szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański
zdg 56 542

Kawaler
lat 20, przedsiębiorczy szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 56 534

Przedstawicielstwa
na cukry, owoce itp. na wojew. Poznańskie poszukuje młody handlowiec. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 55 522

Pielęgniarz
poszukuje posady praktyka cywilna — wojskowa. Oferty Kurier Poznański zdg 56 713

Cukiernictwa
wyuczyć się pragnie 16 letni, 7 klas szkoły powszechnej. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznańskiego, Chodzież. ng 2039

Prasowaczka
z praniem poszukuje posady. — Oferty Kurier Poznański
zdg 54 772

Młoda
przystojna, pisząca na maszynie szuka posady biurowej. Oferty Kurier Poznański zdg 56 993

Ogrodnik
kawaler sumienny pilny, bez nałogów, kwiaciarstwo, warzywnictwo, sadownictwo, przede wszystkim hodowlą pod szkłem, zna budowę szklarni, hodowlę amerykańskich goździków szuka posady zaraz lub później. Leon Durka, Czempiń, Długa 8, pow. Kościan. zd 57 198

Uczciwy
pracowity, prowincji szuka jakiegokolwiek zajęcia kelner służący, kawaler, lat 26, małe wynagrodzenie. Oferty Orędownik, — Poznań zd 57 289

Młody
robotnik szuka jakiejbądź pracy, chociaż dorywczej za skromnym wynagrodzeniem. Łask. oferty Orędownik, Poznań zd 57 318

Samotny
młody emeryt szuka administracji lub innej pracy, złoży kaucję. Oferty Orędownik, Poznań
zd 57 240

27. WOLNE MIEJSCA

Służący
pierwszorzędne polecenia, obeznany w osobistej obsłudze potrzebny w Poznaniu. Zgłoszenia z odpisami świadectw do „Par", Poznań, pod „48.75".
Pg 34 586-48,75

Kucharka
(kuchmistrzyni) do prywatnego domu pierwszorzędnymi poleceniami potrzebna zaraz. Zgłoszenia odpisami świadectw do „Par" Poznań pod „48.78".
Pg 34 577-48,78

Kucharkę
praktyką od 15. wieś, wymagania, świadectwa. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 57 262

Nauczycielka
wychowawczyni (akadem. wyk.) potrzebna do domu dyrektora cukrowni na prowincji do dziewczynki celem przygotowania jej do 2 klasy gimnazjum, konieczny język francuski i muzyka. Oferty Kurier Poznański zdg 57 221

Ślusarz
młody, pracowity, zdolny, stałe poszukiwany. Oferty referencjami Kurier Poznański
zdg 57 308

Podróżujący
potrzebny z gwarancją, branża czekoladowa od 1. 1. 38. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 57 307

Apteki
Poznaniu poszukuje młodszego magistra zaraz. Podać pretensje. Oferty Kurier Poznański
zdg 57 297

Dziewczynę
młodszą samodzielnym smacznym gotowaniem, czystą, uczciwą szukam. Zgłoszenia między 4—5 popoł. Matejki 54, m. 8. zdg 57 280

Książkowa
młodsza, stenografia, maszyna zaraz. Zgłoszenia świadectwa, — pretensje Kurier Poznański
zdg 57 325

Służąca
potrzebna. Winogrady 8, przy cmentarzu garnizonowym.
zd 57 332

Kucharka
młodsza bardzo dobrym gotowaniem do wszystkiego od 15 grudnia. Świadectwa tylko lepszych domów. Ul. Bukowska 33, m. 4. od 11—1. zdg 57 363

Do
pomocy domowej potrzebne młode dziewczę. Dom Sportowy, — Św. Marcin 33. zdg 57 357

Dyrekcja Państwowego Gimnazjum Kupieckiego, Chełm Lubelski poszukuje
dyplomowanego nauczyciela towaroznawstwa.
Podania nie uwzględnione bez odpowiedzi. dg 25 493

Ekspedientka
z branży rzeźnicko - wędliniarskiej potrzebna od zaraz. Zgłoszenia f-a Bacon-Export, ulica Wrocławska 8. zdg 57 452

Monterzy
na maszyny chłodnicze mleczarskie mogą się zgłosić, F-a Frigorrex, Onufrego Kopczyńskiego 28. zdg 57 458

Dziewczyna
do wszystkiego. Półwiejska 38, Śniadalnia. zdg 57 426

Potrzebna
młodsza dziewczyna do wszystkiego. Sóruwka, Dąbrowskiego 105. zdg 57 424

Apteka Radziecka w Toruniu
przyjmie
magistra
farm. z praktyką co najmniej dwuletnią, zupełnie samodzielnego w recepturze od 1. 1. 1938. Nieuwzględnione bez odpowiedzi.
dg 25 491

Panna
młodsza do lokalu z obsługą gości potrzebna od zaraz na wyjazd. Zgłoszenia pomiędzy 4—5. Klasztorna 6, I p. zdg 57 399

Pokojówka
z szyciem zgłosić Mickiewicza 28, I. zdg 57 396

Poszukujemy
zaraz lub od 1 stycznia 1938 r. zdolnego fachowca
chromoniklarza
który samodzielnie umie prowadzić zakład galwanizacyjny. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia i poleceń. Fabryka części rowerowych J. Kamiński i S-ka, Ostrów Wlkp. ul. Polna 30. dg 25 492

Młoda
uczciwa dziewczyna do wszystkiego potrzebna. Skarbowa 20, m. 9, od 4—6 po południu.
zdg 57 391

Samodzielna
gotowaniem możliwie zaraz. Pocztowa 31 a — 8. zdg 57 492

Dziewczyna
znająca wszelką pracę domową. Małeckiego 20 — 4. zdg 57 499

Posługaczka
potrzebna od zaraz. Górna Wilda 36, m. 4. zdg 57 480

Baterie anodowe
kieszonkowe, lampki elektryczne
„Centra"
przybory elektrotechniczne, żarówki poleca najtaniej
Kazimierz Matuszak
Pierackiego 16, telefon 30-67.
Ng 52 142

31. ROZRYWKA

ANODY-BATERIE „CENTRUM"
100 volt 9,40; 120 v. 11,40 wyłączna sprzedaż
Centrum J. Kamiński
Poznań, Stary Rynek 13/14.
Ng 53 357

Neonowy napis
Radio Telefunken
wskaże Tobie drogę do firmy
Radiomechanika
św.
Marcin 25
tylko numer
25
Najdłuższe raty. Wymiana aparatów. Pożyczki Państwowe, naprawy. dg 25 400

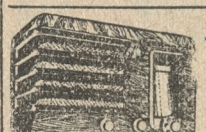

Najmilszy upominek gwiazdkowy
to solidne radio z firmy
RADIOLAVOX
właśc. Bronisław Płotkowiak.
Centrala:
Poznań, Ratajczaka 14.
Oddział:
Pasaż Apollo od strony Ratajczaka. Największy wybór. Najdogodniejsze warunki. Obsługa fachowa. Pożyczki 100 za 100.
ng 1 951

Casanova
Masztalarska, najtańszy lokal rozrywkowy. Dancing do rana.
zdg 57 341

Roxy
koncert, dancing, humor, werwa, miejsce spotkań. Focha 23.
zdg 57 478-9

Kino
Gloria. Wierna rzeka.
zdg 57 434-5

Kastora są lepsze! Wypróbuj.
60 v. 5.90; 100 v. 9.90; 120 v. 11.90; 150 v. 15.90.
Kastor,
Św. Marcin 55. ng 2 289/90

„Kapelusz"
Fabrycznie przefasonowany kapelusz zastąpi zesto nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska wytwórnia kapeluszy. 27-go Grudnia 2, podwórze.

Humor zagraniczny

Wiecznie niezadowolony.

— Piękny księżyc, co?
— Ha, żeby go pan widział przed wojną. (M)
(„Prager Presse", Praga).

Przedpłata na miesiąc grudzień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00 i 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznymi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tym 5 nagłówk.), słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14 76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr 200-149.